

מדינת ישראל

משרד הממשלה

מס' תיק

המל"מ

צאנו - פיוס אצמ

4.88-3.88

מס' תיק מקורי

9710/11

מחלקה

אילנה

שם תיק: גרמניה - ליגות לידידות

מזהה פיוס: חצ-9710/11

מזהה פריט: 00017z6

כתובת 2-120-2-14-5

20/02/2017

תאריך הדפסה

משרד החוץ-מחלקת הקשר
שמו

**
**
**

חידוש: 3,19820

אל: המשרד

מ-: בון, נד: 210, תא: 230388, זח: 1800, דח: מ:ט:ג:ש:מ
נד:ג

זכא 103.4

שמו/מיד

אל: אירופה 1

תא: הציר, בון

ביקור משלחת קבוצה הייזרות בלנדטאג נודדויין- וסטפאלן
מסדו בא לסגן יו"ר הכנסת בן מאיר, שלבקשתו הטלפונית
מהיום, התקשרתי למשרדה של היו"רית FRIEBE
ומסתבר שהיא בחופשה עד ל-11 באפריל, מטתי
למזכירתה ההצעה להקדים הביקור לשבוע התחיל ב-19
ביוני לאור ביקור משלחת הורנדטאג בראשות דנגר בשבוע
האחרון ביוני.

נודיעכם לכשנקבל תשובה.

בדן.

=====
טג

ת: שח, מנבל, ממנבל, אירא, אירב, אביטל, מאור, יורכנס

MEMORANDUM FOR THE DIRECTOR
SUBJECT: [Illegible]
[Illegible]

DATE: [Illegible]
TO: [Illegible]
FROM: [Illegible]

[Illegible paragraph of text]

APPROVAL: [Illegible]

[Illegible]

[Illegible]

[Illegible line of text]

אגודת ישראל-גרמניה

ISRAELISCH-DEUTSCHE GESELLSCHAFT

103. ק
גרמ

תוכנית מסגרת לועידה הישראלית - גרמנית ה-11.
19-23 מרץ 1988, מלון "הולילנד", ירושלים.

19.3.1988 יום א'

16.30 הגעת המשלחת לשדה התעופה כן - גוריון (מסוס מיוחד)
והעברה למלון הולילנד (סל. 02-630201).

19.30 התכנסות וארוחת ערב כמלון הולילנד.
20.00 פתיחת הכנס:

ברכות: אשר בן נתן - נשיא אגודת ישראל גרמנית.
אריק בלומנפלד - חבר הפרלמנט האירופאי - נשיא אגודת גרמניה.
יוהנס גרסטר חבר הכונדסטג וסגן נשיא אגודת גרמניה.
חכ' רב בן מאיר - סגן יור' הכנסת ויור' המשלחת הפרלמנטרית הישראלית.
וילהלם האס - סגרייר גרמניה בישראל.
סדי קולק - ראש עיריית ירושלים.
ישעיהו ענוג - משנה למנכ"ל משרד החוץ.

20.3.88 יום א'

8.00 נסיעה לשדה בוקר.
כיקור כצריף כן גוריון והנחת זר על קברו.
הרצאה כמכון לחקר המדבר על פיתוח הנגב.
סיקור על מורשת "יד בן גוריון".
ארוחת צהרים בשדה בוקר.
פרופ' גיחון - פיתוח הנגב כפרספקטיבה ההיסטורית - הרצאה כלויי שקופיות.
כיקור כמכתשים תעשיות כימיות (כמידה ויאפשר לוח הזמנים).
חזרה לירושלים.

21.3.88 יום ב'

9.00 דיוח ודיון על עבודת האגודות ורוח' על הקונגרס העולמי של עריס תאומות
הורסט דלהאוז, סגן נשיא אגודת גרמניה.
11.00 מהות יחסי ישראל - גרמנית - הרצאה
יוחנן מרוז - סגרייר ישראל בגרמנית לשעבר
הנס קושניק - חבר כונדסטג וסגן נשיא אגודת גרמניה.
13.00 ארוחת צהרים ככנסת (למוזמנים)

15.30 הבעיה הפלסטטינאית והסיכסוך היהודי-ערבי, הרצאה ודיון.
פרופ' משה מעוז - האוניברסיטה העברית

16.30 דיונים כלליים.

18.00 קבלת פנים על ידי השגריר הגרמני בישראל -מלון לרום, ירושלים.

20.00 "תמונת מצב לגבי ההתפתחויות במישור המדיני - הדרך לשלום" - הרצאה.
שמעון פרס- שר החוץ ומ"מ ראש הממשלה; במלון לרום ירושלים.

21.00 המשך הדיונים.

יום ג' 22.3.88

9.00 "דרכה של ישראל לעצמאות כלכלית" - הרצאה.
גר יעקובי, שר הכלכלה והתיקורת; במלון הולילנד ירושלים.

10.00 דיונים.

12.30 ארוחת צהרים כחסות לשכת המסחר ישראל - גרמניה, במלון מוריה ירושלים.
ברכות: מיכאל פסויג- נשיא לשכת המסחר.
נאום: גידעון פת - שר המדע, "מדע וטכנולוגיה בישראל על סף שנות ה-2000".

15.00 המשך הדיונים- מלון הולילנד ירושלים.

19.30 קבלת פנים ע"י ראש עיריית ירושלים מר סדי קולק.

יום ד' 23.3.88

9.00 דיון והחלטות.

12.00 מסיבת עיתונאים בבית אגרון ירושלים.

13.00 ארוחת צהרים וסיום הועידה.

15.00 אה"צ וערב חופשי.

יום ה' 24.3.88

09.00 המשלחת הגרמנית חוזרת במטוס מיוחד.

TEILNEHMER ISRAELISCH-DEUTSCHE KONFERENZ
19. BIS 23. MÄRZ 1988

DELEGATION:

- 1 Erik Blumenfeld MdEP: Aufenthalt: 19. bis 23. März 1988
o Doppelzimmer
- 2 Heinz Striek: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 3 Hellmut Sieglerschmidt + Elsa Sieglerschmidt Aufenthalt: 14. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer 1
- 4 Horst Dahlhaus + Hanna Dahlhaus: Aufenthalt: 19. bis 25. März 1988
o Doppelzimmer 2
- 5 Friedrich-Theodor Kohl: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 6 Alfred Rohmeis: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 7 Lore Uldall: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o ohne Hotel
o wohnt mit Bundestagsdelegation im La Rom
- 8 Hans Joachim Stief + Frau Stief: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer 3
- 9 Dr. Manfred Worm: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer

Fortsetzung: Delegation Israelisch-Deutsche Konferenz 19. bis 23. März 1988

- 10 Roland Neidhardt: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 11 Hans-Ulrich Korenke: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 12 Gisela Schwerdt: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 13 Axel H.A. Holst +
Frau Holst: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer 4
- 14 Renate Reinhold +
Anton Kössel: Aufenthalt: 19. bis 23. März 1988
o Doppelzimmer 5
- 15 Michael Sternheimer: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 16 Hildegard Radhauer: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 17 Horst Schröder: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- 18 Michael Lieber: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer mit Karl Heinz Volkert
- 19 Eva Schreiber: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer mit Karin Esser
- 20 Karin Esser: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer mit Eva Schreiber

Fortsetzung: Delegation Israelisch-Deutsche Konferenz 19. bis 23. März 1988

- 21 Karl Heinz Volkert: Aufenthalt: 19. bis 23. März 1988
o Doppelzimmer mit Michael Lieber
- 22 *H.H. Fuge Dabel* Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer

GÄSTE:

- ✓ Rolf Pabst + 1
Hilde Pabst: 2 Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Doppelzimmer
- ✓ Rosemarie Hansen: 3 Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- ✓ Eva Schwanke: 4 Aufenthalt: ¹⁸19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer
- ✓ Waltraud Rubien + 5
Werner H. Rubien: 6 Aufenthalt: 19. bis 23. März 1988
o ohne Hotel
o haben selbst für Unterkunft gesorgt
- ✓ Ursula Rosenstein: 7 Aufenthalt: 19. bis 23. März 1988
o ohne Hotel
o hat selbst für Übernachtung gesorgt
- ✓ Anneliese Kaufmann: 8 Aufenthalt: 19. bis 23. März 1988
o ohne Hotel
o hat selbst für Unterkunft gesorgt
- ✓ Ernst T. Mader: Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer

Fortsetzung: Delegation Israelisch-Deutsche Konferenz 19. bis 23. März 1988

~~Erich Rotter:~~ ~~Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988~~
~~o Einzelzimmer~~

— Hans Koschnick MdB: — Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer

✓ Hans-Georg Meyer: 3 Aufenthalt: 19. bis 24. März 1988
o Einzelzimmer

✓ Sabine Rogg: 10 Aufenthalt: 20. bis 23. März 1988
o ohne Hotel
o hat selbst Einzelzimmer im Holyland gebucht

9 Doppelzimmer
17 Einzelzimmer

Die Hotelkosten für die mitreisenden Ehepartner und für die Übernachtung vom 23. auf den 24. März 1988 wird pauschal von der Deutsch-Israelischen Gesellschaft bezahlt. Wir rechnen mit den Teilnehmenden separat ab.

Bonn, den 25. März 1988

Hildegard Radhauer

NOV 8
SCH

① 1911
1911

STADT **THEATER** AACHEN
Generalintendant Klaus Schultz

Gesellschaft für Christlich-jüdische Zusammenarbeit Aachen e. V.
Kölnische Gesellschaft für Christlich-jüdische Zusammenarbeit e. V.
Deutsch-israelische Gesellschaft Aachen e. V.
Botschaft des Staates Israel
Buchhandlung Backhaus

Woche der Brüderlichkeit 1988

**VERWIRKLICHTE HOFFNUNG?:
40 JAHRE STAAT ISRAEL**

Kammerspiele
Sonntag, 13. März 1988, 11.15 Uhr

»ZEICHEN IM FLEISCH«

Texte zeitgenössischer israelischer Autoren
Es lesen Mitglieder des Schauspielensembles des Stadttheaters

Eintritt 5,- DM

(2)

יח' באדר התשמ"ח

7 במרס 1988

165

אל :

לכבוד

ח"כ דב בן-מאיר

הכנסת.

ח"כ בן-מאיר היקר,

הנדון : פגישת האצנות הפרלמנטריות ישראל-רפ"ג.

לפגישה ב-21 במרס '88 בכנסת 12.00-40000.

במצורף קורות חיים של המשלחת בת 9 חברי בונדסטאג בראשות
Johannes Gerster, שהגיעה ארצה לרגל ועידת האגודה ישראל-רפ"ג.

בברכה,

מרים שמרח.

30

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

1988

אל : לשכת השר וייצמן, משרד רוה"מ
מאת: ס/מנהל אירופה ו.

הנדון : פגישת השר וייצמן עם משלחת חברי
הבונדסטאג הגרמני.

23 במרס 1988 סעה 11.30 בלשכת השר.

תשעת חברי הבונדסטאג נמנים על האגודה הפרלמנטרית רפ"ג-ישראל ומגיעים לישראל לרגל הועידה של האגודה ישראל-רפ"ג. המשלחת כוללת נציגי כל ארבע הסיעות בבונדסטאג (דמו-נוצרים, סוציאל-דמוקרטים, ליברלים וירוקי "וירוקים"). במצורף קורות חיים.

מאד נעריך אם השר וייצמן יאזן להרחיב את הדיבור על שני הנושאים הבאים:

א. התהליך המדיני לשלום באזור;

ב. המצב בשטחים.

האורחים ילוו ע"י נציג משה"ח, מר יוסי ציגלר וע"י מתורגמנית ואיש הנהלת הבונדסטאג, בסה"כ 12 איש.

בברכה,

מריס שמרת.

1000 1950
1000 1950

1000 1950
1000 1950
1000 1950

1000 1950
1000 1950
1000 1950

1000 1950
1000 1950

- 1. 1000 1950
- 2. 1000 1950

1000 1950
1000 1950

1000 1950

1000 1950

משלחת חברי הבונדסטאג לועידת
האגודה ישראל-רפ"ג (19-24.3.88).

Johannes Gerster - ראש המשלחת וס/יו"ר האגודה הפרלמנטרית רפ"ג ישראל,
יליד 1941, קאתולי נשוי ואב לשלשה,
משפטן.

חבר הבונדסטאג מטעם המפלגה הדמו-נוצרית (CDU) '76-'72 ומאז 1977, בשנות ה-70
שימש בתפקידים שונים בממשלת מדינת Rheinland-Pfalz, דובר סיעת ה-CDU/CSU
לענייני פנים,

Hans Koscinick - יליד 1929, אבנגלי, נשוי ואב לבן,
חבר המפלגה הסוציאל-דמוקרטית (SPD) מאז 1950,
'79-'75 ס/יו"ר פררלי של המפלגה,
'87-'63 ראש העיר BREMEN
'85-'67 נשיא הסנאט של ברמן
מאז 1987 חבר הבונדסטאג

Dietrich Wetzel - יליד 1936, מהנדס וסוציולוג, למד הנדסת מכרות בבית הספר
הגבוה לטכנולוגיה בברלין וסוציולוגיה ופילוסופיה באוניברסיטה החופשית של ברלין
ובאוניברסיטת פרנקפורט, שימש כמרצה ובמחקר באוניברסיטת פרנקפורט ולאחר מכן
היה לקטור בבית הוצאה לאור,

ב-1960 היה יו"ר ארגוני הסטודנטים ברפ"ג וחבר ארגון הסטודנטים הסוציאליסטיים
הגרמניים,

מאז 1982 חבר מפלגת "הירוקים",
חבר הבונדסטאג מאז 1987, ביקר בסתיו האחרון בישראל כאורח משרד החוץ במסגרת
משלחת מפלגתו,

Jochen Feilcke - יליד 1942, פרוטסטנטי-לותראני ואב לילד,
חבר ה-CDU מ-1964 ופעיל המפלגה בברלין,
'83-'75 חבר בית הנבחרים הברלינאי
חבר הבונדסטאג מ-1983.

/2/.

Gunnar Uldall - יליד 1940, פרוטסטנטי-לותראני, נשוי ואב לשלושה,
חבר ה-CDU מאז 1962 ופעיל המפלגה בעיר המבורג,
חבר הבונדסטאג מ-1983.

Dr. Wilhelm Nöbel - יליד 1936, קאתולי נשוי ואב לשניים,
דוקטוראט במדעי הרוח והחברה מאוניברסיטת בון
חבר ה-SPD מ-1966,
חבר הבונדסטאג מ-1976,
פעיל באיגודים המקצועיים

Klaus Hasenfratz - יליד 1946, נשוי ואב לבת,
חבר ה-SPD מ-1976,
עובד מפעלי הפלדה בבוכום וחבר ופעיל באיגוד עובדי המתכת,
חבר הבונדסטאג מ-1987.

Sigrid Folz Steinsacker - ילידת 1941, פרוטסטנטית, נשואה ואם לבת ולארבעה בנים,
חברת המפלגה הליברלית (FDP) מ-1977
חברת הבונדסטאג מ-1987.

Johannes Ganz - יליד 1932, קתולי, נשוי ואב לחמש בנות,
חבר ה-CDU מ-1968,
פעיל המפלגה במחוז St. Wendes אשר ב-Saarland,
חבר הבונדסטאג מאז 1980.

מתלויים למשלחת Horst Diehl מהנהלת הבונדסטאג
והמתורגמנית Perry Notbolm.

** נכנס

שטר

**
**
**
**

חוזם: 2,15417

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 207, תא: 250288, חז: 1600, דח: מ, ט: ג: שמ

נר: 8

311-258

258-10-10

בקר

שמור/מידי

אל אירופה 1

מאת שגרירות בון

ביקור חברי ברנדסטאג לוועידת אגודת הידיעות.

לוחמם 14192 מ-24 דנא.

. אראו נא מכתבו 711 מ-9.2.88.

. בהתאריכים הנכונים הם 24.3.88 - 19.

ג. המשלוח מונה השעה חוזר השעה חברי ברנדסטאג ועוד
שני בקידים מלורים.
שמותיהם:J. GERSTER, J. FEILCKE, G. ULDALL, J. GANZ - CDU
DR. W. NOEBEL, H. KOSCHNICK K. HASENFRATZ - SPD
FRAU S. FOLZ-STEINACKER-- FDP
D. WETZEL- GRUNE

המלורים

. FRAU NOTBOHM, HERR DIEHL

ד. במטוס חיל האוויר הגרמני שויאם, יגיעו, ככל הנראה

RECEIVED
MAY 1964
UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
WASHINGTON, D.C.

MEMORANDUM

TO: DIRECTOR

FROM: SAC, NEW YORK

SUBJECT: [REDACTED]

RE: [REDACTED]

On [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

NOTE:

[REDACTED]

[REDACTED]

משרד החוץ-מחלקת הקשר

גם חברי אגודת הידידות גרמניה ישראל לאותה ועידה.

הבהירות נבחרים פוליטיים מנליצים שיוכנסו עם שר החוץ
או שר אחד המערב בתהליך המדיני-מנליצים לא הוזר
לא להסתפק בדרך מקינותי.

ו. מבקשים מנישה נוספת בהשתתפות המרלמנטרים האזרחים
בלוד, עם שר או ה"כ הגוי באירועים הנרנתיים בשטחים. הדגישו
שכונתם לפוליטיקאי ולא למקיד.

ז. ישמחו אם תאורגן להם נגישה עם חברי הקבוצה המרלמנטרית
הישראלית-גרמנית ב-21.3 בשעות הבוקר או ב-23.3
בכל שעה.

גד נהן

תנ: ממנכל, אירא, אביטל, מאור

1. THE FIRST PART OF THE REPORT IS CONCERNED WITH THE

GENERAL PRINCIPLES OF THE THEORY OF THE
RELATIONSHIP BETWEEN THE STATE AND THE
ECONOMY IN THE USSR.

2. THE SECOND PART OF THE REPORT IS CONCERNED WITH THE
ANALYSIS OF THE MAIN TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE
ECONOMY IN THE USSR IN THE PAST FEW YEARS.

3. THE THIRD PART OF THE REPORT IS CONCERNED WITH THE
PROSPECTS FOR THE FUTURE DEVELOPMENT OF THE
ECONOMY IN THE USSR.

AT THE

END OF THE REPORT

ד"צ א

שטר

**
**
**
**

חידוש: 2,15329

אל: ברוך/ 286

מ-: חתם שרד, תא: 250283, דח: 1823, דח: ט, ט: 1

נדג

למקור

שטר/מיידי

בחן.

ביקור חברי בונדסטאג לשלנו 265 היקורן.
טעין גבורה על מירוש רשימת הנאים בלועזית רכו'.

אירוסה 1

צא

תפ: אירא, מאור

SECRET
CLASSIFIED
EXCLUDED FROM AUTOMATIC DOWNGRADING AND
DECLASSIFICATION

SECRET

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED EXCEPT WHERE SHOWN
OTHERWISE

SECRET

11

SECRET

משרד החוץ-מחלקת הקשר

מסוד

ירצא

**
**
**
**

מסוד: 2,14192

אל: ברנן/2657

מ-: המשרד, תא: 240285, דת: 1641, דח: ט, טג: טמ

כ: ט

למקרה

מסוד/מידוי

ביקור חברי בונדסטאג לרגל נשיות אגודת היודדות רמ"ג -
ישראל.

א.ט.ט.ג' רמ"ג נמסר מטעמה בת 6 חבדי בונדסטאג ובראשה
SERSTER יגיעו במטוס ח"א הגרמני ב- 19 במרץ ויעזבו
ב- 24.

ב. התבקשו לתדיר מניסוח עם חב"ים רש"ח או נציגו.

ג. כנראה על נידוט רשימת המאים והטלגרמותם למעולה במידות
ר"ט.

אירדמה 1

י.ב/י

תמ: ממכסל, אירא, אבי, ל, מאור, יורכנסת

1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

בון, כא' שבט תשמ"ח
9 בפברואר 1988
106.3 - 711

אל : אירופה 1 ✓

מאת : השגרירות, בון

גב' כהן

הכידון : משלחת פרלמנטריות לרגל חגיגות ה-40

בהמשך למכתבנו 1039 מ-26.1.88

ד"ר גינטר ברגמן, מנהל המחלקה לקבוצות ידידות כבונדסטאג הגרמני, שמונה לאחרונה לספל ככל נושאי חגיגות שנות ה-40 שלנו, ביקר היום אצל הציר והח"מ והביא עימו את התכנית, שהעמקה מצורף. התכנית, שהיא טיוטא, שהוכנה על ידי אגודת ישראל-גרמניה בארץ, מתיחסת לביקור תשעה חברי בונדסטאג ושני מלווים ב-19-26.3.88.

הקבוצה הכלול ארבעה חברי צ.ד.או/צ.ס.או., ששמות שלושה מהם לא נקבעו עדיין. הרביעי הוא ראש המשלחת יוהנס גרסטר. שלושה חברי ה-פ.ד. יהיו ד"ר נובל, מר קושניק ומר האזנפראץ. מטעם ה-פ.ד.פ. תבוא גב' פולץ-שטיינאקר ומטעם הירוקים מר וטצל. המלווים יהיו המתורגמנית גב' נוסבוהם ופקיד הבונדסטאג מר דיהל.

בנוסף נקבע כבר שמשלחת הבונדסטאג לחגיגות ה-40, שתבקר בארץ ב-26-30.6.88, חלול את יו"ר קבוצת הידידות, הגב' רנגר וכן 17 חברים:

- שבעה אנשי צ.ד.או. / צ.ס.או.
- ששה אנשי פ.ד.
- שניים מה-פ.ד.פ.
- שניים מהירוקים.

שמות אנשי ה-פ.ד. ידועים כבר: מר אנדרס, גב' המרלה, גב' שטיינהאואר, גב' ואייל, מר טיטיין ומר זילאף. המלווים יהיו מר ברגמן עצמו ואיש מחלקתו מר צין.

שתי הקבוצות חלולנה כעיקר אנשים צעירים יחסית וחברים חדשים בבונדסטאג, אף שגם בנושא זה נאלצו לעשות פשרות. אנו נשתדל לפגוש את הנוסעים בשבועות הקרובים ולהכינם לביקור.

בברכה,

גד
כהן

Ministry of Defense of the USSR
General Staff
P. 1000000000
1974-10-10

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

ISRAELISCH-DEUTSCHE GESELLSCHAFT

VORLAEUFIGES PROGRAMM

fuer die XI. israelisch-deutsche Konferenz vom
19. bis 23. Maerz 1988 im Holyland Hotel,
Jerusalem (Tel. 02-63 02 01)

Thema : 40 JAHRE ISRAEL

- 19.3.88 Anreise der deutschen Delegierten, vormittags
mit Militaermaschine
Mittagessen im Hotel
- 10:30 UHR : Eröffnung der Tagung - Holyland Hotel
Ascher Ben Natan, Botschafter a.D., Praesident der
Israelisch-Deutschen Gesellschaft
Erik Blumenfeld, Mitglied des Europaeischen Parlements,
Praesident der Deutsch-Israelischen
Gesellschaft
Die Vorsitzenden der Parlamentarischen Delegation:
Annemarie Renger
Dov Ben Me'ir
Dr. Wilhelm Haas, Botschafter der Bundesrepublik
Deutschland in Israel
Teddy Kollek, Buergervater von Jerusalem
Dr. Jossi Bellin, Generaldirektor des Aussenamtes
Feierliches Abendessen
- 20.3.88
8.00 Uhr Fahrt nach Beerscheba und See Boker
Besuch der Wohnbaracke von Ben Gurion und Niederlegung
eines Kranzes auf seinem Grab
Vortrag im Institut zur Erforschung des Negew :
"Die Entwicklung des Negew"
BEKNEK Vortrag ueber die Taetigkeit der Zentrale
fuer die Ueberlieferung von Ben Gurion
Mittagessen in See Boker

HAUPTBURO: P.O.B. 26176 • TEL-AVIV • ISRAEL • TEL. 03'228621 טל • תל אביב • 26176 ת.ד.

ZWEIGSTELLE: P.O.B. 3231 • JERUSALEM • ISRAEL • TEL. 02'531407 טל • ירושלים • 3231 ת.ד.

אגודת ישראל-גרמניה

ISRAELISCH-DEUTSCHE GESELLSCHAFT

-2-

Wenn die Zeit reicht, Besuch der Chemischen Fabrik
MACHTESCHIM-AGAN in Beersheba.

Rueckfahrt nach Jerusalem

21.3.88

9.00 Uhr Morgensitzung :

Die Arbeit der beiden Gesellschaften, unter Beruecksich-
tigung der regionalen Gesellschaften und der bestehenden
Staedtepartnerschaften

Bericht ueber die Weltkonferenz der Zwillingstaedte

Hans Koschnik - Horst Dahlhaus

Vizepraesidenten der Deutsch-Israelischen Gesellschaft

Nach dem Referat ueber die Arbeit der Gesellschaften,
Diskussion

13.00 Uhs Mittagessen in der Knesset, auf Einladung vom
Vorsitzenden Schlomo Hillel, mit israelischen
Abgeordneten

15.00 Uhr Jochanan Meros : "Das Wesen der Israelisch-Deutschen
Beziehungen"

dann K^oreferat eines Mitgliedes der DIG zum gleichen
Thema

Diskussion

Referat von Horst Dahlhaus

18.00- Empfang des Deutschen Botschafters - Holyland ?

19.30 Uhr Vizepremier- und Aussenminister :
20.00 Uhr Schimon Peres : "Die politische Lage im Nahen Osten -
Wege zum Frieden" (Holyland)

22.3.88

9.00 Uhr Gad Jacobi, Minister fuer Wirtschaft :

"Israels Weg zur oekonomischen Selbstaendigkeit"

13.00 Uhr Mittagessen - Einladung der Israelisch-Deutschen
Handelskammer

Gideon Patt, Minister fuer Wissenschaft :

"Israels Technologie und Wissenschaft, dem
Jahre 2000 entgegen"

Nachmittags : Empfang beim Pr²esidenten und bei
Teddy K^ollek, B^Uergermeister von Jerusalem

Abends : Fortsetzung der Diskussion - Beschluesse

HAUPTBURO: P.O.B. 26176 • TEL-AVIV • ISRAEL • TEL. 03*228621 טל. תל-אביב • 26176 ת.ד. ראשי

ZWEIGSTELLE: P.O.B. 3231 • JERUSALEM • ISRAEL • TEL. 02*531407 טל. ירושלים • 3231 ת.ד. סניף

-3-

23.3.88

9.00 Uhr : Diskussion - Beschlüsse

11.00 Uhr : Pressekonferenz (Holyland oder Beit Agron)

Mittagessen - Schluss der Tagung

Abends : Rückflug der Militaermaschine

Handwritten signature and notes in blue ink, including the number "103.4" and some illegible scribbles.

אל : אירופה 1
מאת : השגרירות, בון

הנידון : דיון בבונדסטאג בפרשת וענונו

כיוזמת סיעת "הירוקים" בבונדסטאג הגרמני, קיים הבית דיון תחת הכותרת "הליך משפטי פומבי למרכזי וענונו". הדיון התקיים ב- 21.1.88 ונמשך רק דקות מספר - כסעיף 14 מתוך 19 סעיפי סדר היום של ישיבה זו.

אני מצרף את פרוטוקול הדיון, בו דיברו נציגי ארבע סיעות הבית ושכסופו הוחלט לדחות את הצעת סיעת הירוקים להחליט על קריאה לישראל לקיים את משפטו של וענונו בפומבי.

את התשובה החשובה להצעה נתן איש סיעת ה-צ.ד.או./צ.ס.או., פרידריך פוגל, מי שהיה שר מדינה בלשכת הקאנצלר וביקר מספר פעמים בארץ. פוגל טען שהמשפט הבינלאומי אינו אוסר קיום משפטים בדלתיים סגורות והוסיף עוד דברים נגד טענות הירוקים בדבר תנאי המעצר וזכות קבלת הביקורים של וענונו.

דוברי ה-ס.פ.ד. והליברלים התנגדו אף הם לקבלת ההחלטה, אך הביעו אי-נחת מן הידיעות בדבר צורת הבאתו של וענונו לישראל.

בהצבעה תמכו רק הירוקים בהצעתם והיא נדחתה ברוב מכריע של הנבחרים המעטים שנכחו בבית.

הדיון לא זכה להד כלשהו בתקשורת וממילא לא נזכר בשום שיחה שקיימנו לאחרונה עם אנשי ציבור או תקשורת כאן.

יוזם הדיון, חבר הבונדסטאג ה"ירוק" (פוגדמנטליסט) אקהרד שטראטמן, יבקרני מחרתיים ואני מניח שנדון גם בענין זה.

בברכה,

גד כהן

העתק: לשכת המשנה למנכ"ל
ממ"ד / ביג"ל 1
מנהל הסברה

NO. 3
5
A

TO: DIRECTOR, CIA

FROM: SAC, [illegible]

Reference is made to your memorandum dated [illegible] regarding [illegible] and the [illegible] of [illegible] in [illegible].

It is noted that [illegible] is a [illegible] of [illegible] and [illegible] is a [illegible] of [illegible].

It is noted that [illegible] is a [illegible] of [illegible] and [illegible] is a [illegible] of [illegible].

It is noted that [illegible] is a [illegible] of [illegible] and [illegible] is a [illegible] of [illegible].

It is noted that [illegible] is a [illegible] of [illegible] and [illegible] is a [illegible] of [illegible].

It is noted that [illegible] is a [illegible] of [illegible] and [illegible] is a [illegible] of [illegible].

It is noted that [illegible] is a [illegible] of [illegible] and [illegible] is a [illegible] of [illegible].

Very truly yours,
[illegible]

Parl. Staatssekretär Spranger

(A) Ich darf daher namens der Bundesregierung bitten, den Antrag zurückzuweisen.

(Beifall bei der CDU/CSU)

Vizepräsident Frau Renger: Meine Damen und Herren, weitere Wortmeldungen liegen nicht vor. Ich schließe die Aussprache.

Der Ältestenrat schlägt vor, den Antrag der Fraktion DIE GRÜNEN an die in der Tagesordnung aufgeführten Ausschüsse zu überweisen. Ist das Haus damit einverstanden? — Das ist der Fall; dann ist das so beschlossen.

Ich rufe den Tagesordnungspunkt 14 auf:

Beratung des Antrags der Abgeordneten Stratmann, Frau Kelly, Frau Wollny und der Fraktion DIE GRÜNEN

Öffentliches Gerichtsverfahren für Mordechai Vanunu

— Drucksache 11/1474 —

Im Ältestenrat ist für die Beratung ein Redebeitrag bis zu fünf Minuten für jede Fraktion vorgesehen. Ist das Haus damit einverstanden? — Dann ist das so beschlossen.

Ich eröffne die Aussprache. Bitte, Herr Abgeordneter Stratmann, Sie haben das Wort.

Stratmann (GRÜNE): Liebe Mitbürgerinnen und liebe Mitbürger! Liebe Kolleginnen und liebe Kollegen! Die Prozeßverhandlung in Israel gegen Mordechai Vanunu wird Ende Januar abgeschlossen sein. Im April soll das Urteil gesprochen werden. Vanunu ist wegen Hochverrats und Spionage angeklagt. Er soll den Feind mit geheimer Information beliefert haben in der Absicht, der Sicherheit des Staates Israel zu schaden.

Mordechai Vanunu hat neun Jahre lang als Atomtechniker in dem **unterirdischen Atomreaktor Dimona** gearbeitet, dessen Existenz Israel der heimischen und internationalen Öffentlichkeit gegenüber immer geleugnet hat. Am 5. Oktober 1986 veröffentlichte die englische Zeitung „Sunday Times“ einen detaillierten Bericht mit Photodokumenten und Lage-skizzen aus dem Reaktorinneren, aus dem zweifelsfrei hervorgeht: **Israel produziert in dem Reaktor waffenfähiges Plutonium** und verfügt bereits über eine Kapazität von über 100 **Atombomben**. Es steht damit in der Rangfolge der Atomwaffenstaaten auf einer Stufe mit Frankreich, Großbritannien und China.

Das Material zu dem Bericht der „Sunday Times“ stammt von Mordechai Vanunu. Es ist vor der Veröffentlichung durch die Redaktion und britische Experten gründlichst begutachtet worden. Bis heute hat die israelische Regierung dem Bericht im wesentlichen nicht widersprochen.

Was im Zusammenhang mit diesem Bericht mit Mordechai Vanunu geschah und geschieht, ist eine Kette von Verletzungen internationalen Rechts und der Menschenrechte von Vanunu durch staatliche Instanzen Israels.

(Zustimmung bei den GRÜNEN)

Vanunu wurde vom israelischen Geheimdienst von London nach Rom gelockt und von dort nach Israel

entführt. Dort wird ihm seither der **Hochverratsprozeß** gemacht, und zwar **unter Ausschluß der Öffentlichkeit**.

Vanunu wird bis heute in strenger **Isolationshaft** gehalten. Nur alle 14 Tage darf er für eine halbe Stunde Familienangehörige sprechen. Seine Zelle ist Tag und Nacht beleuchtet. Er wird dauernd von einer Videokamera überwacht. Diese Informationen wurden noch in dieser Woche vom israelischen Unterstützungskomitee für Vanunu bestätigt.

Wir protestieren gegen diese anhaltende **Verletzung der Menschenrechte** von Mordechai Vanunu und hoffen, daß wir uns im Bundestag einig darin sind: Das Verfahren gegen Vanunu muß als ein öffentliches Verfahren zu Ende geführt werden; die Isolationshaft und die Dauerbeleuchtung der Zelle von Vanunu müssen aufgegeben werden. Das erfordert die Achtung der Menschen- und Bürgerrechte Vanunus.

(Beifall bei den GRÜNEN)

Israels Außenminister **Peres** hat als Zeuge vor dem Gericht Anfang dieses Jahres ausgesagt. Vanunu habe die Sicherheit Israels untergraben. Wir GRÜNEN schließen uns der Beurteilung des israelischen Vanunu-Komitees an und widersprechen dieser Aussage von Herrn Peres entschieden. Worin besteht das Vergehen Vanunus, wenn schon Ende 1973 der israelische Staatspräsident **Katzir** öffentlich von der „*jecholet hagarinit*“, der nuklearen Fähigkeit Israels, sprach?

Wir anerkennen das Recht Israels auf die Sicherheit seiner staatlichen Existenz. Aber es gibt keine staatliche Sicherheit, wenn die Bürgerrechte vor dem Staat nicht mehr sicher sind.

(Beifall bei den GRÜNEN)

Die Achtung und der Schutz der Menschenrechte sind der Sinn der staatlichen Sicherheit. Dafür überall auf der Welt einzutreten ist die Pflicht der internationalen Öffentlichkeit.

So wenig wie die Sicherheit Israels ohne Achtung der Menschenrechte gewährleistet werden kann — auch Bundeskanzler Kohl hat in diesen Tagen im Zusammenhang mit der Deportation von vier Palästinensern nach Südlibanon durch den Staat Israel kritisch darauf hingewiesen —, so wenig gibt es Sicherheit für den Staat Israel ohne Frieden im Nahen Osten.

Israel verfügt — Vanunu hat es durch seinen mutigen Bericht bewiesen — über Atomwaffen und, so weit wir wissen, in der **Krisenregion des Nahen Ostens** über ein Atomwaffenmonopol. Um einer **atomaren Erpressung durch Israel** zu entgehen, stehen die anderen Staaten des Nahen Ostens unter Druck, sich — wie auch immer — in den Besitz eigener Atomwaffen zu versetzen. Die israelische Atombombe birgt die **Gefahr einer Nuklearisierung des Nahostkonflikts** in sich. Stellen Sie sich auch unter diesem Gesichtspunkt einmal vor, Libyen könnte sich auf irgendeine Weise in den Besitz von Atomwaffen bringen. Wie sollte ein Atomkrieg im Nahen Osten auf die Region begrenzt werden können?

Stratmann

- (A) Der Frieden im Nahen Osten erfordert daher, daß Israel sein Atomwaffenpotential vernichtet und den Atomwaffensperrvertrag unterzeichnet.

Wir sagen: Mordechai Vanunu hat nicht für den Feind Israels spioniert. Er ist sozusagen ein Spion für den Frieden in der Region und für den Weltfrieden. Wir freuen uns daher, daß er 1987 den alternativen Friedensnobelpreis erhalten hat.

Zusammen mit den Vanunu-Komitees in Israel, Australien, in den USA, Frankreich, der Bundesrepublik und Großbritannien setzen wir uns für die Achtung seiner Bürgerrechte und seine Freilassung ein. Wir bitten Sie daher, unserem Antrag zuzustimmen.

(Beifall bei den GRÜNEN)

Vizepräsident Frau Renger: Das Wort hat der Abgeordnete Vogel (Ennepetal).

Vogel (Ennepetal) (CDU/CSU): Frau Präsidentin Meine Damen und Herren! Der Antrag der Fraktion DIE GRÜNEN enthält ein doppeltes Petitum, einmal die Forderung nach einem öffentlichen Verfahren, zum zweiten die Forderung nach Aufhebung angeblicher Isolationshaftbedingungen.

- (B) Ich will zunächst zu der **Forderung nach einem öffentlichen Verfahren** etwas sagen. Die Sedes materiae hier ist der **Art. 14 des Internationalen Paktes über bürgerliche und politische Rechte**, weil er die völkerrechtlichen Normen vorgibt, nach denen das Verfahren in Israel zu beurteilen ist. Dieser Art. 14 nennt die Voraussetzungen, unter denen in einem Strafverfahren die Öffentlichkeit und die Presse ausgeschlossen werden können.

Wenn wir diese Maßstäbe hier anlegen und den Gegenstand des Anklagevorwurfs nehmen, liegen die **Voraussetzungen für den Ausschluß der Öffentlichkeit** vor. Auch im deutschen Strafverfahren kann die Öffentlichkeit in Staatsschutzverfahren ausgeschlossen werden. Das heißt also, dem ersten Petitum der Fraktion DIE GRÜNEN fehlt die Grundlage.

Zum zweiten: Eigentlich könnte man es dabei bewenden lassen, darauf hinzuweisen, daß nach der eigenen Begründung des Antrages durch die Fraktion DIE GRÜNEN die Voraussetzungen für den **Vorwurf einer Isolationshaft** überhaupt nicht vorliegen. Sie haben selbst darauf hingewiesen, daß Herr Vanunu regelmäßigen Besuch durch seine Familie in der Haft bekommen kann. Auch wenn das nur alle 14 Tage der Fall ist, ist dies eine regelmäßige Möglichkeit.

Daß im übrigen die Kontaktmöglichkeiten beim vorliegenden Vorwurf begrenzt und beschränkt werden können, liegt in der Natur dieses Verfahrens.

Sie bemängeln, daß er keinen **Besuch durch seine Freundin** bekommen könne. Hier muß man darauf hinweisen, daß diese Freundin nach meinen Informationen amerikanische Staatsbürgerin, also für Israel Ausländerin ist. Deshalb ist es in einem Staatsschutzverfahren sehr wohl verständlich, daß die Kontaktmöglichkeit beschränkt ist. Vanunu hat die Möglichkeit des Kontaktes. Er hat Gelegenheit, über Kassette mit seiner Freundin zu verkehren. Er kann Briefe schreiben und empfangen. Er hat entgegen Ihren Behauptungen die Möglichkeit regelmäßigen Besuchs

durch einen Pfarrer. Also fehlen schon die Voraussetzungen für den Vorwurf der Isolationshaft. Deshalb kann auch diesem Petitum hier nicht stattgegeben werden. (C)

Für meine Fraktion beantrage ich, den Antrag der GRÜNEN abzulehnen.

(Zuruf von den GRÜNEN: Das ist aber schwach! — Frau Vennegerts (GRÜNE): Nicht einmal Beifall hat er gekriegt!)

Vizepräsident Frau Renger: Meine Damen und Herren, das Wort hat der Abgeordnete Koschnick.

Koschnick (SPD): Frau Präsidentin! Meine sehr verehrten Damen! Meine Herren! Ich mache nur wenige Bemerkungen. Der erste Punkt ist: In **Staatsschutzfragen** ganz generell gilt **innerstaatliches Recht**, soweit es nicht gegen Völkerrecht verstößt. Wir haben in vielen Fällen — nicht nur in Israel, sondern auch bei uns — Vorschriften, daß in bestimmten Bereichen die Öffentlichkeit nicht stattfindet. Der Anklagevorwurf hier ist beachtlich. Nur kennen wir eigentlich auch im deutschen Strafrecht nicht den totalen Ausschluß der Öffentlichkeit. Die Öffentlichkeit kann bei der Vernehmung zur Person zugelassen werden, aber möglicherweise nicht zur Sache.

Meine zweite Bemerkung: Daß **Regierungsmitglieder** in bestimmten Fragen und in solchen Verfahren einen **besonderen Vertrauensschutz** genießen, ist nicht typisch nur für Israel.

Die dritte Bemerkung: Der **Vorwurf der Isolationshaft** wird von mir nicht geteilt, wenngleich ich weiß, wie es in solchen Verfahren ist, wenn man lange Zeit in Einzelhaft ist und dabei auch noch andere Bedingungen vorliegen, die das Leben ganz besonders belasten. (D)

Gleichwohl sage ich: Meine Forderung ist nicht so sehr auf ein öffentliches Verfahren, sondern auf ein **fairer Verfahren** gerichtet. Ich möchte gerne wissen: Wie ist der Angeklagte wirklich nach Israel gekommen? Um das zu beurteilen, möchte ich die Entscheidung des Gerichts kennen. Sie selbst haben vorhin gesagt, daß das Verfahren im Januar abgeschlossen und daß im April entschieden wird. Ich möchte mich dann erst in die Sachbeurteilung einschalten, wenn ich wirklich weiß, was vorgefallen ist. Im Augenblick steht Erklärung gegen Erklärung. Ich bin nicht hier, um Erklärungen für oder gegen Israel abzugeben. Was ich möchte, ist ein faires Verfahren.

Insofern sind wir nicht in der Lage, Ihrem Antrag zuzustimmen.

(Beifall bei der SPD)

Vizepräsident Frau Renger: Das Wort hat der Herr Abgeordnete Imer.

Imer (FDP): Frau Präsidentin! Meine Damen und Herren! In dem Antrag der GRÜNEN steht — ganz am Anfang — ein richtiger Satz: „Der Deutsche Bundestag fordert weltweit die Achtung der Menschenrechte bei Gerichtsverfahren.“ — Ich sage: Wir fordern weltweit die **Achtung der Menschenrechte**, ob innerhalb oder außerhalb von Gerichtsverfahren. Dies ist eine Selbstverständlichkeit.

Irmer

(A) Das gilt natürlich auch für Israel. Wir wissen alle, daß unsere **Beziehungen zu Israel** nicht Beziehungen wie zu irgendeinem beliebigen anderen Land sind. Das hat natürlich Auswirkungen. Kein Deutscher kann gegenüber Israel unbefangen sein; das gilt nach wie vor. Wir haben Israel gegenüber eine besondere Verpflichtung. Aber ich betone hier: Das bedeutet nicht, daß man alles gutheißen muß, was die eine oder andere israelische Regierung tut. Gerade wenn man einem Land, einem Freund besonders verpflichtet ist, dann heißt das, daß man ihm auch sagen können darf und muß, was man an seinem Verhalten zu kritisieren hat. Wenn es also so wäre, daß hier tatsächlich Menschenrechtsverletzungen vorkommen, dann sollten wir uns nicht scheuen, das auch laut und deutlich zu sagen. Wir dürfen uns nicht als Schulmeister aufspielen, aber wir müssen den Maßstab anlegen, den wir überall anlegen — ohne Ansehen der Person, ohne Ansehen der politischen Richtung. Wir müssen das an Menschenrechten einfordern, was wir für notwendig halten.

Zum konkreten Fall hat Herr Vogel alles gesagt, was zu sagen war. Die Forderung, dieses **Verfahren öffentlich** zu machen, kann nicht auf irgendwelche Normen des internationalen Rechts gestützt werden. Die Behauptung, hier liege **Isolationshait** vor, kann ich nicht beurteilen; ich kann sie nicht nachvollziehen. Ich sage wie Herr Koschnick: Wir müssen ein **fair** Verfahren einfordern.

(B) Was mich sehr bedenklich stimmt — und das sage ich hier — : Die **Entführungsgeschichte** hat möglicherweise einen wahren Kern. Zwar haben die Regierungen von Großbritannien und Italien gesagt, daß sie mit den Erklärungen Israels zufrieden waren. Ich kann es nicht beurteilen. Es spricht manches dafür, daß an der Entführungsgeschichte etwas Wahres dran ist, und das ist sehr bedenklich. Ich sage hier — das gilt auch gegenüber Israel — : Der Zweck heiligt nicht die Mittel, der Zweck kann die Mittel nicht heiligen. Das gilt hier bei uns, das gilt in Südafrika, in Chile, das gilt überall auf der Welt; das gilt ganz eindeutig auch für Israel.

Was ich jetzt hier am Schluß noch sagen möchte, ist: Ich habe Zweifel, Herr Stratmann und meine Damen und Herren Kollegen von den GRÜNEN. Warum haben Sie diesen Antrag hier eingebracht? Geht es Ihnen denn wirklich um Herrn Vanunu?

(Frau Vennegerts [GRÜNE]: Um wen sonst?
— Stratmann [GRÜNE]: Wir wollten einen gemeinsamen Antrag, Herr Irmer!)

Wem nützen Sie mit diesem Antrag? Ich habe den Eindruck, Sie haben vorhin die Katze so ein bißchen aus dem Sack gelassen. Sie sind dagegen, daß **Israel Atomwaffen** herstellt. Das ist ein ehrenwertes Petitionum. Aber dann sagen Sie es doch. Dann kleiden Sie es doch nicht heuchlerisch in das Gewand eines Antrages zu Menschenrechtsverletzungen. Was mich bei Ihnen so nachhaltig stört, ist, daß Sie immer mit einer doppelten Moral und mit dem Anschein, Menschenrechte einzufordern, Dinge auf die Tagesordnung setzen, mit denen Sie im Grunde etwas ganz anderes bezwecken. Ich habe den Eindruck — ich äußere den Verdacht hier ganz klar —, daß Sie bloß Ihre innerparteilichen und innerfraktionellen Probleme, die Sie ja

bekanntlich mit einer Reise von Mitgliedern Ihrer Fraktion nach Israel hatten, hiermit irgendwie ableiten wollen. (C)

(Frau Nickels [GRÜNE]: Billiger geht es nicht, Herr Irmer!)

Der Verdacht ist nicht von der Hand zu weisen.

Ich fasse für meine Fraktion zusammen. Wir werden diesem Antrag nicht zustimmen. Wir werden ihm deshalb nicht zustimmen, weil die Forderung nach einem öffentlichen Verfahren nach internationalen Rechtsregeln in einem solchen Ausnahmefall offensichtlich nicht begründet ist. Wir schließen uns Herrn Koschnick insoweit an, als er sagt, wir müßten ein **fair** Verfahren einfordern. Das wird hier öffentlich gesagt, auch für meine Fraktion. Aber Ihr Antrag schießt weit an dem Anliegen, das hier ausgedrückt ist, vorbei. Ich habe Zweifel an den lautereren Motiven, die Sie hierbei haben. Wir werden Ihren Antrag ablehnen.

Vielen Dank.

(Beifall bei der FDP)

Vizepräsident Frau Renger: Meine Damen und Herren, weitere Wortmeldungen liegen nicht vor. Ich schließe die Aussprache.

Wir kommen zur Abstimmung über den Antrag der GRÜNEN auf Drucksache 11/1474. Wer diesem Antrag zuzustimmen wünscht, den bitte ich um ein Handzeichen. — Gegenprobe! — Enthaltungen? — Der Antrag ist abgelehnt.

Ich rufe Punkt 15 der Tagesordnung auf:

- (D)
- Beratung der **Sammelübersicht 34** des Petitionsausschusses (2. Ausschuß) **über Anträge zu Petitionen**
— Drucksache 11/1494 —
 - Beratung der **Sammelübersicht 37** des Petitionsausschusses (2. Ausschuß) **über Anträge zu Petitionen**
— Drucksache 11/1497 —

Hierzu liegen Änderungsanträge der Fraktion DIE GRÜNEN auf den Drucksachen 11/1700 und 11/1701 vor.

Nach einer Vereinbarung im Ältestenrat sind für die Beratung dieses Tagesordnungspunktes 30 Minuten vorgesehen. Das Haus ist damit einverstanden? — Dann ist das so beschlossen.

Ich eröffne die Aussprache. Das Wort hat Frau Garbe.

Frau Garbe (GRÜNE): Frau Präsidentin! Meine Herren und Damen! Was die Änderungsanträge zu den Beschlüssen des Petitionsausschusses betreffend die Petitionen bezüglich des Haar- und Barterlasses der Bundeswehr und der Grube Messel angeht, so wollen wir heute hier nur auf die Petition zur Grube Messel eingehen. Wir sind mit unserem Änderungsantrag und der Forderung, die Petition der Bundesregierung zur Berücksichtigung zu überweisen, die **Grube Messel** nicht als Abfalldeponie zu benutzen, sondern diese paläontologisch ertragreiche Grube in die **Liste des Weltkultur- und -naturerbes** aufzunehmen, in eine

Frau Garbe

(A) aktuelle Situation gekommen. Der Hessische Verwaltungsgerichtshof hat Ende 1987 den Planfeststellungsbeschuß wegen inhaltlicher Mängel aufgehoben. Nun stellt sich mir nicht mehr so sehr die Frage: „Sind die Hessen vielleicht Kulturbanausen?“, nein, es tut sich sogar ein Funkchen Hoffnung auf, denn durch die gerichtliche Blockade denkt die Hessische Landesregierung über Alternativen nach. Es sind aber alles erst noch Überlegungen, Deutungen, noch keine klaren Entscheidungen, ob nun diese einzigartige paläontologische Grabungsstätte der internationalen Völkergemeinschaft als schutzwürdig gemeldet werden soll.

Die bisherige Untätigkeit der Hessischen Landesregierungen bezüglich der Unterschützstellung der Grube Messel hat bereits dem **Ansehen der Bundesrepublik** geschadet. Internationale Fachgruppen, Einzelpersonlichkeiten und Institutionen haben schon seit Mitte der 70er Jahre in Petitionen, Gutachten, Resolutionen die Hessische Landesregierung zum Handeln aufgefordert. Wenn ein Bundesland darauf gar nicht reagiert und die internationalen Verpflichtungen, die die Bundesregierung eingegangen ist, konterkariert und die Bundesregierung dadurch vor der Weltöffentlichkeit — das ist ein wichtiger Aspekt — der Lächerlichkeit preisgegeben wird nach dem Motto: „Uns ist der Müll wichtiger als die Urfpferdchen“, dann kann, ja dann muß die Bundesregierung trotz der Kulturhoheit der Länder, an der auch wir GRÜNE nur ungern rütteln lassen, nach den Art. 4 und 34 des Übereinkommens ihre **bundesrechtliche Zuständigkeit** im Interesse des UNESCO-Abkommens zum Schutze des Kultur- und Naturerbes der Welt einsetzen.

(Beifall bei den GRÜNEN)

Nicht mehr und nicht weniger fordert der Petent, und wir unterstützen sein Petition.

Meine sehr verehrten Damen und Herren, wir vererben künftigen Generationen große Mengen strahlenden und giftigen Mülls, der in Löchern, Kuhlen und Kavernen abgelagert wird und abgelagert werden soll, lassen Sie uns alles tun, daß die Grube Messel den Paläontologen vorbehalten bleibt. Lieber Urfpferdchen statt Müll!

(Beifall bei den GRÜNEN)

Vizepräsident Frau Renger: Das Wort hat der Abgeordnete Jung.

Jung (Limburg) (CDU/CSU): Frau Präsidentin! Meine sehr verehrten Damen und Herren! Frau Kollegin Garbe, Sie hatten die Frage gestellt: Die Hessen waren weder vor noch nach der letzten Landtagswahl Kulturbanausen.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Das werden wir noch sehen!)

Und wenn Sie gesagt haben, daß sich hier die Alternative zwischen Müll und Urfpferdchen ergebe, dann ist diese falsch aufgezeigt.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Nicht an dieser Stelle!)

(C) Nun darf ich in diesem Zusammenhang an Sie die Frage stellen, wie denn das mit Ihrer eigenen Verantwortlichkeit ist, die Sie früher in diesem Bereich im Lande Hessen hatten; denn die Vorwürfe, die Sie heute erhoben haben, fallen doch auf Sie zurück, nachdem ein Mitglied Ihrer Partei in diesem Bereich im hessischen Kabinett Verantwortung getragen hat.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Das stimmt nicht! Der Joschka Fischer hatte nicht den Denkmalschutz! — Frau Nickels [GRÜNE]: Der Joschka Fischer hatte ein Ressort, nicht die Gesamtregierung! Er war nicht Gesamtminister!)

Sie hätten das, was Sie heute fordern, damals eigentlich durchsetzen müssen, wenn Sie es ernst meinen.

Sie sind über die **Rechtslage**, die wesentlicher Teil der Ausschlußberatungen war, hier hinweggegangen, ohne dieser überhaupt ein einziges Wort zu widmen. Vielleicht darf ich einmal darauf hinweisen, wie sich das hier ausnimmt.

Wir als CDU/CSU-Bundestagsfraktion lehnen ein bundesrechtliches Eingreifen ab. Wir beantragen insoweit in Übereinstimmung mit der Mehrheit des Ausschusses, die Petition als erledigt anzusehen. Wir schlagen statt dessen vor, sie dem Hessischen Landtag zu überweisen, soweit der Petent die **Anmeldung für die Aufnahme der Grube Messel in die Liste des Weltkultur- und -naturerbes** fordert. Wir tun dies auf Grund der Rechtslage, die wir hier zu beachten haben; denn dem Deutschen Bundestag — Frau Kollegin, Sie sind darauf, wie gesagt, leider nicht eingegangen — ist eine **inhaltliche Entscheidung** in dieser Frage verwehrt.

(Sehr richtig! bei der CDU/CSU)

und zwar wegen der verfassungsrechtlich festgelegten **Kulturhoheit der Länder**.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Ich habe doch aufgezeigt, welche Möglichkeiten es gibt!)

Die Zuständigkeit für die Erfüllung dieses Übereinkommens liegt innerstaatlich nach unserer föderativen Ordnung bei den Ländern.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Das wissen wir doch alles, wie da argumentiert wird!)

— Wenn Sie es wissen, ist es um so bedauerlicher, daß Sie darauf nicht eingegangen sind.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Ich habe doch aufgezeigt, nach welchen Bestimmungen die Bundesregierung tätig werden kann!)

Eine Anmeldung für die Aufnahme in die Liste des Welterbes setzt einen Antrag des jeweiligen Landes oder dessen Einverständnis voraus. Die Zuständigkeitsregelungen des Grundgesetzes, Art. 30 und 70, sind zu beachten. Die **Ständige Konferenz der Kultusminister** der Länder hat gemäß diesen rechtlichen Voraussetzungen bereits eine **Vorschlagsliste** erstellt, die der UNESCO vorliegt.

Sie haben auf den Art. 34 dieses Abkommens abgehoben.

(Frau Garbe [GRÜNE]: Und auf Art. 4!)

(C)

(D)

לשכת עורכי הדין בישראל
THE ISRAEL BAR

PRESIDENT

ראש חלטה

Jerusalem, den Januar 1988.

ע.ג. 101
א.מ.

הגב' חנה - מיכל
מקובל - ע.ג.

Frau
Rechtsanwaeltin Hannelore Michalski,
D- 4350 Recklinghausen
Waldstrasse 59.

W-Germany

Sehr geehrte Frau Rechtsanwalt,

Betrifft :- Ihr Schreiben vom 21.12.1987.

Die Botschaft des Staates Israel in Bonn leitete durch unser Aussenministerium Ihr obiges Schreiben an mich weiter.

Bevor die Anwaltskammer Israels zu ihrem Vorschlag Stellung nehmen kann, waere ich Ihnen fuer Ihre Mitteilung verbunden, ob es sich hier um einen persoenlichen Vorschlag oder den irgendeiner Vereinigung handelt. Ebenfalls bitte ich um Information, ob es zusaetzliche Personen in der Bundesrepublik gibt, die einer solchen Vereinigung beitreten werden und wer diese Personen sind, wie auch ob es sich hier ausdruuecklich um juengere Rechtsanwaelte handelt oder ob hier eine allgemeine Freundschaftaliga gemeint ist.

Mit vorzueglicher Hochachtung,

Jaacov Rubin,
Vorsitzender der Anwaltskammer.

Kopien :-

- 1) Vorsitzender der Kommission fuer internationale Beziehungen,
Adv. Chaim Glaser -
- 2) Israel Aussenministerium, Abt. Europa 1, Frau Irit Lilian.

Handwritten text, possibly a signature or date, which is very faint and illegible.

8-101
5/4

נכנס

בלמס

מזכ"ל: 1,3875

אל: המשרד

מ: בון, נו: 102, תא: 140188, חז: 1700, חז: מ, ט: ג: 1

נד: 8

בלמס/מיד

אל אירופה 1

זע מזתי"ם

את פגדירות בון

הזמנה פלסטינים

למס
103.2

במקסמוסרר רונדטאר (14) ידעת סוכנות דפ"א, כיו נשיא
אגודת היזירות הגרמנית-ערבית, פר החינוך המזרלי, מולמן
וזמין לשיחות מזוירות בון מספר מנהיגים פלסטינים.
מזרר במוסטמה אל-כטציה, גאט אל-פקעה, אליאס פריג'
ויו"ר אגודת ערביי-הדון בעזה, מאיז אבו-רחמה. זו בבו
גינה מולמן התנהגות/ישראל ביישטחים המוחזקים" והצטר
כי החלטת האו"ם שזה תסכה (גמ) רפ"ג כנראה לא הביאה
לתוצאות. בון העריכו את יוזמה מולמן במחווה מסוגנת
על סולידריות עם הפלסטינים, לאחר שגם ממבון קראה
בעמית מספר י"למעצמת הכיבוש"י ישראל, לשמור על החרק
הבינ"ל. על כן.

ורכע.

הפ: שח, רהט, שהוט, הנכל, ממנכל, סמנכל, סמו, רט, אמן, אירא, אירוב,
מזתי"ם, הסורה

משרד החוץ - מחלקת הקשר

1. The purpose of this document is to provide information regarding the activities of the [redacted] organization.

2. The [redacted] organization is a [redacted] group that has been active in the [redacted] region.

3. The [redacted] organization has been identified as a [redacted] threat to national security.

4. The [redacted] organization has been active in the [redacted] region since [redacted] and has been involved in a variety of activities, including [redacted] and [redacted].

5. The [redacted] organization is a [redacted] threat to national security and should be monitored closely.

משרד החוץ-מחלקת הקשר

תאריך: 13.01.88

7107

שמו

נכנס

**

**

**

**

חוזם: 1,7107

אל: המשרד

מ-: בון, נר: 66, תא: 120188, זח: 1700, דח: מ, סג: ש

נד: 9

הבן - יעקב
כדין סאלמלי
זח א. 103

מיד-טפל/ שמו

אל : מנהל כלכלית ב'

דע : בריסל - אורון, זייף מ. חקלאות

מאת: שגרירות בון

אישור הפרוטוקולים בפא"ר.

1. נפגשתי עם רודי ארנדט, יור הקבוצה הגרמנית בסיעה הסוציאלית, שגילה בקיאות מלאה בטיעונינו, בקורות המום עם הנציבות ובמהלכים הצפויים עד לישיבת המליאה.

2. הוא עצמו ומרבית חברי קבוצתו יתמכו בנו, אך אם יווכחו במגעייהם עם קבוצות וסיעות אחרות שהרוב של 260 לא יושג, יפעלו למניעת העלאת הסעיף על סדר היום.

3. משניסיתי להציג טיעונינו, ביטל אותי ואמר שבשעה זו, אין להם כל ערך ומה שקובע הוא רק ההתרשמויות מההתרשומות בשטחים.

4. התרשמתי שאיננו רואה סיכוי טוב להצלחתנו. הבטח לעשות כמיטב יכולתו. יוצא עוד היום לבריסל.

גד כהן.

===אג.

תפ: שהח, מנכל, ממנכל, מינרבי, כלכליתב', אירא, אירב, אוצר, תמס, מכס, זייף/חקלאות, (בנפרד), גולן/כנסת

1034 65

כב' בטבת התשמ"ח

12 בינואר 1988

30

לכבוד

מר אמנון נוי

ראש חוג הצעירים

אגודת הידידות ישראל-רפ"ג.

לכבוד
מר אמנון נוי

הנדון : הקמת חוג משפטנים צעירים ישראל-רפ"ג.

בהמשך לשיחתנו מיום 12.1.88 אני מערפת בזאת את מכתבה של עו"ד הנלורה מיכלסקי מרקלינגהאוזן בעניין הקמת חוג משפטנים צעירים.

במקביל הפנית את בקשתה אל ראש לשכת עורכי הדין יעקב רוביין בתקווה כי יוכל להענות לפניה.

הצעת ללשכת עוה"ד את סיועכם בהקמת הקשר,

בברכה,

אזרחית ליליאן
מח' אירופה 1.

כ"ב בטבת התשס"ח

12 בינואר 1988

29

לכבוד

עו"ד יעקב רובין

ראש לשכת עורכי הדין

ירושלים,

103.8
הגב

הנדון : הקמת חוג משפטנים צעירים ישראל-רפ"ג,

פנתה אל שגרירות ישראל בבון עו"ד הנלורה מיכלסקי טרקלינגהאוזן בבקשה לסיוע
בהקמת חוג משפטנים צעירים ישראל-רפ"ג, (מכתבה מצ"ב),

מצאנו לנכון להפנות אליכם את בקשתה, במקביל פנינו אל חוג הצעירים של אגודת
הידידות ישראל-רפ"ג, אשר, הביעו את הסכמתם לסייע בהקמת הקשר,
אם תמצא לנכון תוכל לפנות אל ראש חוג הצעירים באגודת הידידות מר אמנון כרי,
טל. 03-431628.

נודה לכם מאד אם תיענו לפניה הגב' מיכלסקי טרקלינגהאוזן.

בברכה,

אירית ליליאן
מח' אירופה 1,

הנהגה רישום

הנהגה רישום

172099

הנהגה רישום
מס. 232848
מס. 9/511346-50

רישום - הנהגה

10.1
אני מציע
הצטרפות מלאה
10.1

אל : גב' מ. שמרן, ס/מנהל אירופה I ✓
מאת : הציר, בוך
הנידון : הקמת חוג משפטנים צעירים ישראל-רפ"ג

103.8
אני

1. מצ"ב תצלום מכתב עורכת-דין הנלורה מיכלסקי מרקלינגהאוזן המבקש סיוענו להקמת חוג גרמני-ישראלי של משפטנים צעירים.
 2. אני מציע שחעבירי את הפניה ללשכת עורכי הדין עם המלצה להיענות בחיוב לפניה.
כן אני מציע, שהבדקי עם חוג הצעירים של אגודת ישראל-גרמניה, אם יש ביניהם משפטנים המוכנים לקחת עליהם משימה זו.
- אנא עדכני אותי בתוצאות.

ב כ ר כ ה,
ג. מדון
פאן

מס' תביעה: 103-8/14
תאריך: 14.8.2014

מס' תביעה: 103-8/14
תאריך: 14.8.2014

התביעה מתעוררת על שם המדינה ופועלת בשם המדינה ובעדונה.
התביעה מתעוררת על שם המדינה ופועלת בשם המדינה ובעדונה.
התביעה מתעוררת על שם המדינה ופועלת בשם המדינה ובעדונה.
התביעה מתעוררת על שם המדינה ופועלת בשם המדינה ובעדונה.
התביעה מתעוררת על שם המדינה ופועלת בשם המדינה ובעדונה.

מס' תביעה: 103-8/14
תאריך: 14.8.2014

HANNELORE MICHALSKI
RECHTSANWALTIN

4350 Recklinghausen
Waldstraße 59
Tel. 023 61/3 59 16

Botschaft des Staates Israel

21.12.87

Simrockallee 2

5300 Bonn 2

Handwritten notes in German, including "237" and "la 22" and "ab 21".

Betr.: Gründung einer deutsch-israelischen
Juristenvereinigung

Sehr geehrte Damen und Herren,

seit geraumer Zeit gibt es diverse deutsch-israelische Austauschbeziehungen (Städtepartnerschaften , Studenten- und Jugendaustausch etc.) , die sich außerordentlich bewährt haben und im Annäherungsprozeß zwischen beiden Völkern nicht mehr hinweg zu denken sind.

Hieran anknüpfend trage ich (Jahrgang 1956) mich mit dem Gedanken, eine Vereinigung junger deutscher und israelischer Juristen zu gründen und habe mich - bislang leider vergeblich - bemüht, Kontakte zu israelischen Juristen herzustellen.

Mir ist natürlich bewußt, daß die jüngste deutsche Vergangenheit der Grund für viele, auch berechnete Vorbehalte ist und daß es sich hierbei gewiß nicht um eine leichte Aufgabe handelt; gleichwohl wäre es aus meiner Sicht schade, dieses Vorhaben schon bei den ersten auftretenden Schwierigkeiten aufzugeben, zumal die Arbeit einer solchen Vereinigung wegen der unterschiedlichen rechtshistorischen Wurzeln überaus interessant und reizvoll ist.

Aus diesem Grunde wende ich mich auch an Sie und möchte Sie herzlichst um Kontaktvermittlung zu israelischen Juristen, die der Gründung einer deutsch-israelischen Juristenvereinigung nicht grundsätzlich ablehnend gegenüberstehen, bitten.

Für Ihr Bemühen danke ich im voraus
und verbleibe mit freundlichen Grüßen

H. Michalski

אל : גבי מ. שמרת, ט/מנהל אירופה 1

מאת : הציר, בון

8.10.87
א.י.מ.

הנידון : קבוצת "ברך את ישראל"

ראוי נא במצורף את חוזר דצמבר של הקבוצה הנ"ל.

יש לנו גם ידידים - רק חבל שהם מיסיונרים.

ב ב ר כ ה,

ג. סדון

יפקו

העתק: כנסיות

משרד המשפטים
 תל אביב 6100
 1977-1978

המחוקק: *[Faint text]*

[Handwritten signature]
 8.101
 10/10

[Handwritten signature]
 69

המחוקק: *[Faint text]*

Missionsarbeit SEGNE ISRAEL e.V.
Hans Köpke
Bahnhofstraße 22 a
8133 Feldafing
Tel.: 08157/4186

Dezember 1987

"Und alles Fleisch soll erfahren, daß ich, der HERR, dein Heiland bin und dein Erlöser, der Mächtige Jakobs".

Jesaja 49, 26 b

Lieber Israel-Freund!

Alle Welt soll und wird es erfahren: Gott ist der Heilige Israels! Eine unumstößliche Tatsache! Mehr noch, denn:

"Es ist zu wenig, daß du mein Knecht bist, die Stämme Jakobs aufzurichten und die Zerstreuten Israels wiederzubringen, sondern ich habe dich auch zum Licht der Heiden gemacht, daß du seist mein Heil bis an die Enden der Erde", spricht der HERR (Jesaja 49, 6).

Der dunkle Hintergrund für das Heil Gottes ist die Heillosigkeit der Welt. Durch Ungehorsam und Abfall geriet die Menschheit in Unheil und Tod (1. Kor. 15, 22a). In das Gericht über die gefallene Menschheit wurde die ganze Kreatur hineingezogen und in "Nichtigkeit", d.h. Sinnlosigkeit und Vergänglichkeit dahingegeben. "Heil und Rettung" bedeutet also im umfassendsten Sinn Aufhebung dieses Unheils und die Wiederherstellung des ursprünglichen Zustandes (Eph. 1, 4.11f).

Und wenn Gott sagt, ich habe dich, Israel, auch zum Licht der Heiden gemacht, dann ist es doch mehr als deutlich, welche Aufgabe Israel in dem Heilsplan Gottes für die ganze Menschheit zugefallen ist.

Israel ist und bleibt der Zeiger an der Weltenuhr Gottes!

1. Mose 12, 2-3: "Ich will dich, Israel, zum großen Volk machen und will dich segnen und dir einen großen Namen machen, und du sollst ein Segen sein. Ich will segnen, die dich segnen, und verfluchen, die dich verfluchen; und in dir sollen gesegnet werden alle Geschlechter auf Erden". Überallhin in die weite Welt hat der HERR das jüdische Volk zerstreut, überall in der Welt stellt Gott die Menschen spzuzagen auf die Probe, wie ihr Verhältnis zu den jüdischen Mitbewohnern ist.

Aber das Zentrum dieses Heilsgedankens Gottes in bezug auf alle Geschlechter, also alle Völker und Nationen dieser Erde, ist das von Gott Israel wiedergeschenkte Land im Nahen Osten. Und keine Supermacht und kein

Machthaber der Welt kann an dieser Tatsache rütteln - was der HERR verspricht, das hält er gewiß. Der HERR spricht: "Ist mein Wort nicht wie ein Feuer und wie ein Hammer, der Felsen zerschmeißt?" (Jer. 23, 29).

Die Geschichte und die jüngste Vergangenheit und die Gegenwart lehrt uns doch eindeutig, wie es um die Völker und Nationen bestellt ist, die sich gegen Israel stellen bzw. sich der jüdischen Nation gegenüber sozusagen der Stimme enthalten, um nicht von Verbündeten ins Abseits gestellt zu werden. Gott hat Israel zum Licht der Heiden gemacht -

die Weltenuhr Gottes dreht sich, und es sollte sich niemand erlauben, den Zeiger Israel zu gering zu achten. Denn "der HERR ist der wahrhaftige Gott, der lebendige Gott, der ewige König. Vor seinem Zorn bebt die Erde (merken wir das nicht in unserer Zeit?!) - und die Völker können sein Drohen nicht ertragen". (Jer. 10, 10).

Trotz aller Unruhen und Auseinandersetzungen in Israel und an seinen Grenzen ist es nicht zu übersehen, daß sich das Volk Israel nach dem Frieden sehnt und auch darum bemüht ist. Denn Krieg zwischen Israel und den arabischen Staaten bedeutet doch jedesmal, daß es zu einem neuen Weltkrieg kommen kann. Mittlerweile weiß doch heute jeder, daß der Schlüssel zum Weltkrieg, aber auch zum Weltfrieden, im Nahen Osten liegt.

Darum müssen wir, die wir darum wissen, vermehrt für den Frieden in Israel und im Nahen Osten beten. "Dann wird man erkennen die Hand des HERRN an seinen Knechten und den Zorn an seinen Feinden" (Jes. 66, 14b).

"Denn meine Gerechtigkeit ist nahe, mein Heil tritt hervor, und meine Arme werden die Völker richten", spricht der Mächtige Jakobs (Jes. 51, 5).

ISRAEL BRAUCHT BETENDE UND HELFENDE FREUNDE -

bitte, unterstützen auch Sie (weiterhin) unsere Israel-Hilfsaktionen:

- BAUMPFLANZUNGEN in unserem Zippori-Hain in Israel - Baumpflanzungs-Urkunde gewünscht?
- URBARMACHUNGS- u. AUFBAU-PROJEKT i. NORD-GALILÄA Israel
- BIBELHERSTELLUNG und BIBELVERBREITUNG in Israel
- UNTERSTÜTZUNG des KIBBUZ HOLIT / Südwest-Israel
- ERHOLUNGSPROGRAMM für KZ-geschädigte JUDEN i. HEIM "ZEDAKAH" i. SHAVEI ZION / Israel
- AUFGABEN und DIENSTE UNSERER MISSIONSARBEIT u. a. i. Gemeinden, Bibelkreisen, Schulen usw.

Lieber Israel-Freund, die Gesamtspendenbescheinigung für Ihre freundlichen Gaben 1987 geht Ihnen in den ersten Wochen des neuen Jahres zu. Wir möchten Ihnen von Herzen danken für Ihre Gebete und für Ihre Gaben für Israel, ja überhaupt für Ihr Vertrauen, das Sie auch in diesem Jahr unserer Israel-Arbeit geschenkt haben. Der HERR segne Sie reichlich!

Lassen auch Sie sich, lieber Israel-Freund, in Ihrem Verhältnis zu Israel ausschließlich von der Bibel, von dem Worte Gottes, leiten und hier und da auch korrigieren - so ist alles fundiert und nachvollziehbar, vor allem glaubwürdig, und Gott kann die Menschenherzen lenken.

Der Mächtige Jakobs "schaut von seiner heiligen Höhe, der HERR sieht vom Himmel auf die Erde, daß er das Seufzen der Gefangenen höre und losmache die Kinder des Todes, daß sie in Zion verkündigen den Namen des HERRN und sein Lob in Jerusalem" (Psalm 102, 20-22).

"Fraget nach dem HERRN und nach seiner Macht, suchet sein Anlitz allezeit! Gedenket seiner Wunderwerke, die er getan hat, seiner Zeichen (besonders auch in Israel) und der Urteile seines Mundes ... er gedenkt ewiglich an seinen Bund (mit Israel) und an das Wort, das er verheißen hat (Israel betreffend) ..." (Psalm 105, 4.5.8).

Weihnachten steht vor der Tür - mit großer Freude, aber auch in aller Stille und bewußter Nachdenklichkeit feiern wir die Geburt unseres HERRN und HEILANDES JESUS CHRISTUS, unseres Retters und Erlösers:

"Tochter Zion, freue dich - jauchze laut: Jerusalem ..."

"Wachet auf, ruft uns die Stimme der Wächter sehr hoch auf der Zinne, wach auf, du Stadt Jerusalem ..."

Von Herzen wünsche ich Ihnen, Ihren lieben Angehörigen und Ihrer Gemeinde - auch im Namen unseres Bruderrates - eine gesegnete Adventszeit, ein friedevolles und besinnliches Christfest und für das neue Jahr 1988 Gnade und Friede Gottes auf all' Ihren Wegen.

Es grüßt Sie für heute
in dankbarer Verbundenheit

Ihr

- Hans Köpcke -

Bitte unterstützen Sie (weiterhin) unsere Israel-Arbeit -
hier unsere Spendenkonten:

Gemeindesparkasse Gauting-Stockdorf/Konto-Nr. 621 961 / BLZ 700 560 90
Postgiroamt München / Konto-Nr. 65599-800 / BLZ 700 100 80

חוזם: 11,20872

אל: בורן/483

מ-: המשרד, תא: 291187, דח: 1609, דח: מ, ג: 2

ג: 2

24
8-103

בלמט/מיידוי

ביקור מועצת הקהילות היהודיות

א. אגודת הידידות ישראל רב"ג, סניף ירושלים, מבקשת
לארח את המשלחת להדלקת נר חנוכה רב-שיח ב-21 בערב.

ב. מציעים לערוך דיון בו ישתתפו 3 נציגים מהמארחים ו-
3 מהאורחים.

ג. קבלו-נא הסכמת האורחים והבריסקו בחוזר אישור כדי
שישגרו הזמנות להברי הסניף.

אירועה 1

מא

תפ: ממנבל, אירא, תכדצות

SECRET
CONFIDENTIAL

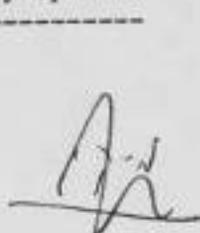
SM
P-801

- 1. [Faint text]
- 2. [Faint text]
- 3. [Faint text]
- 4. [Faint text]

Page 1

SECRET

Deputy Speaker

Jerusalem, 28 October 1987
5 Cheshvan 5748

משרד החוץ
אירועים
17 בספטמבר
05-10-1987

103.8
ND

Dear Mrs. Friebe,

Upon my return to Israel, I want to thank you for your kind reception and effective talks in the Landtag, last month.

In the meantime I had the privilege to host, in the Knesset, the delegation of your FDP faction. They assured me that all of them have decided to join the German-Israeli group of the Landtag. (I am sending you a photocopy of their signatures regarding this decision). So your group is growing and members of other parties, besides the SPD, will join the group in greater numbers.

I also had a very interesting conversation with Dr. Jenninger, the President of the Bundestag, who promised to bring up a suggestion in the autumn meeting of all the Presidents of the Landtags of the Bundesrepublik, to form such groups as yours, in all the Landtags of the Republic.

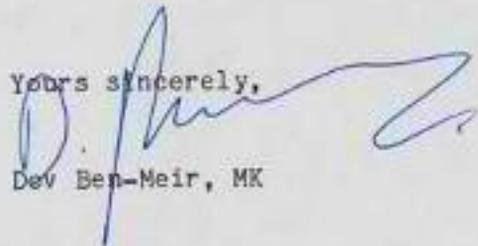
So you see that your pioneer idea is spreading and I shall be most grateful if you will inform me about any development in this direction.

I would also like to start preparations for the visit of your delegation to Israel, as soon as possible. As you know, 1988 will be a hectic year for us, full of activities, so that things must be arranged a long time ahead. June, especially, might be problematic because we intend to send a delegation from the Knesset, headed by our Speaker, Mr. Shlomo Hillel, to the Bundestag in this month. So please let us know as soon as possible what are your plans and wishes.

This will be all for now. We have just finished hosting a very important delegation from the Bundestag, headed by Mrs. Anna-Marie Renger, and which included the Parliamentary secretaries of all the parties of the Bundestag. We prepared together, all the plans for the joint activities of both our parliaments for 1988.

Hoping to hear from you soon.

Yours sincerely,

Dev Ben-Meir, MK

Mrs. Ingeborg Friebe, MdL
Haus des Landtags
Postfach 1143
4000 Dusseldorf 1

c.c. Mr. G. Paddon, Minister in the Israeli Embassy in Bonn.
Mrs. Miryam Golan, Director International Relations Dept. in the Knesset.
✓ Mr. M. Bawli, Director Europe Dept., Ministry of Foreign Affairs.

LIST OF PARTICIPANTS OF OPINION LEADERS' GROUP / ISRAEL VISIT
(arranged by WZO Israel and Austrian-Israel Friendship League OIG)

Liste der Teilnehmerinnen an der
Israel-Reise 13.- 20.9.1987

=====

- Karin BERNHAUSER, Büro GD Dr.Kienzl, Oesterr.Nationalbank
- Anneliese BÖHM, Gewerkschaft d.Gemeindebediensteten,
Personalvertreterin d.Kindererzieherinnen (?)ⁿ
- Mag.Karin DOMANY, AHS-Lehrerin (Theologin) (teacher/theol.)
- Dkfm. Ilona GRAENITZ, Abg.z.NR (SPÖ) M P
- Maria HALMER, Redakteurin (Editor)
- Stefanie HERZOG, Privatangestellte, Österr.Institut f.Berufsbil-
dungsforschung (Betreuerin d.Forschungsproj.
Österreich-Israel) Vocational education / research
Austria - Israel
- Mag.Waltraud HORVATH, Abg.z.NR (SPÖ) M P
- Dr.Brigitte JENNER, Bibliothekarin (Arbeiterkammer)
- Gertrude LICHTENBERGER, Projektassistentin-UNIDO
- Christine MAISL, Arbeiterkammerrat *workers chamber advisor*
- Maria RAUCH-KALLAT, Bundesrat (ÖVP) M P
- Univ.Doiz.Dr.Brunhilde SCHEURINGER, Universität Salzburg - Kultur-
soziologie
- Dkfm.Hilde SCHILLING, Labg. d. Wiener Landtag, ÖVP) M P
- Ulrike WÖGERER, Sozialarbeiterin *social worker*
- DDr Elfriede Sturm, Group leader
(Secretary General of OIG - Austrian/Israel Friendship League Vienna)

ההסתדרות הציונית העולמית

המחלקה ליחסי-חוץ

ירושלים, ת.ד. 92

טל. 638985, 636967

WORLD ZIONIST ORGANIZATION

External Relations Department

Jerusalem

P. O. B. 92

ORGANISATION SIONISTE MONDIALE

Département pour les Relations Extérieures

Jérusalem

P. O. B. 92

Ref. No. מספר

29 Juli 1987

Herrn Direktor
Y. Anug
Abteilung Europa
Auswaertiges Amt
Jerusalem

Handwritten notes in Hebrew and German, including '750', '4-5/7', and 'U'. There are also some scribbles and a large 'X' over the text.

Handwritten notes in Hebrew, including '103.0' and '277'.

Betr. Israelbesuch einer Meinungsbildnerinnengruppe aus Oesterreich
13-20 September 1987

Sehr geehrter Herr Direktor Anug,

Ich beziehe mich auf meine heutige telefonische Unterredung mit Ihrer Sekretserin Frau Zvia in obiger Angelegenheit und gestatte mir, Ihnen anbei die Teilnehmerliste des Besuchs aus Oesterreich zu ueberreichen.

Sehr dankbar waere ich Ihnen, wenn Sie sich bereit erklaren koennten, am Morgen des 16 September (Mittwoch), 08.30 Uhr, (oder frueher, wenn Sie es wuenschen) bis ca. 10 Uhr, diese Multiplikatorinnen zu empfangen, ihnen einen Kurzvortrag ueber die Aussenbeziehungen Israels halten und auf ihre voraussichtlich recht vielen und kritischen (Vorwarnung!) Fragen antworten koennten; es befinden sich in der Gruppe vier Parlamentarierinnen und eine Redakteurin. Die Leute muessen spaeter, nebenbei bemerkt, um 10.30 Uhr, in der Knesset sein.

Sollten Sie aus Zeitmangel die Aufgabe nicht uebernehmen koennen, waeren wir Ihnen fuer die Empfehlung eines Vertreters oder Vertreterin sehr verbunden.

Ich darf mir erlauben, Sie nach Einlauf des Briefes telefonisch anzurufen, und wuerde mich sehr freuen, eine positive Antwort zu erhalten. Fuer die uns wertvolle Mitarbeit danken wir Ihnen im voraus bestens.

Mit freundlichen Gruessen

Hannah Wohlberg
Hannah Wohlberg, Koordination
Deutschspr. Laender

Anlage

Faint header text at the top of the page, possibly including a title or reference number.

Faint text in the upper right corner, possibly a date or location.

Faint text in the upper middle section.

Faint text in the middle right section, possibly a list or set of instructions.

Handwritten scribbles or marks on the left side of the page.

A line of faint text, possibly a section header or separator.

Faint text line below the separator.

Main body of faint text, appearing to be several paragraphs of a letter or report.

Faint text line, possibly a closing or signature area.

Faint text line, possibly a final note or reference.

Faint text line at the bottom left.

Faint text line at the bottom left, possibly a footer.

Faint text at the bottom right corner.

מ.מ. די.י.י.י.י.
א.י.י.י.י.י.
ד.ו.ו.ו.ו.ו.
25-16-1987
תיקן מס'

זני 73.8

כ"ו כסיון תשע"ז
23 ביוני 1987

המחלקה לקשרי ציבור

9

לכבוד
מר אבי הביגוביץ
רכז לקשרי חוץ
מרכז השלטון המקומי
תל אביב

הנדון : מועצה אזורית הוכזאורלאנד - מגידו

בעקבות כקבוצתה של המועצה האזורית מגידו לכרות ברית
ערים ותאומות עם המועצה האזורית הוכזאורלאנד, מצא נא
במס"ב עותף מסמך שגריירות כבון, מס' 233.10 - 522
מיום 12.6.87 ובו יש וכתובת הש המועצה האזורית של
הפקיד המבחל את עניני האזור והמופקד על נושא התאומות.
זאת - הן למען העולמכם לקידום נושא התאומות וכן כדי
להזמין את הש המועצה לכנס העולמי במאוס 1988 - כפי
הומצאו לכבון.

ברכה וכבוד רב

ד"ר רון
רינה רון

מנהלת הפועל

העתיק: גדי כהן, השגרירות כון.
אירופה 1.

הי"ח החוץ
ארגון
ד.ו.ד. נכנס
18-06-1987
זיק ע"פ

ב.ו. טר' טיוון תשמ"ז
12 יוני 1987

224

אל : טר א. פרן - מנהל מקצ"ב
מאמ: השגרירות כון

1034

הנדון: אגודות ירידות

כהמשך למכתב מס. 187 מה-19 במאי

בינתיים קבלתי את מכתבה של גב' רון מה-24 במאי כולל החוזר בנושא הנ"ל.
הבחנתי כי למעשה כבר למרבית שאלותיך עניתי.

להלן תשובות נוספות :

הדירות הפעילויות של האגודות השונות תלויה באנשים העומדים בראש הסניפים
השונים. במקומות רבים יש תיאום פעילות בין ארגון הירידות ובין האגודה
למען שיתוף פעולה יהודי-נוצרי. כחלק גדול מהפעילות קיימת מדי חודש פעילות
(בדרך כלל בנושא יהודי ו/או ישראלי).

הקציבי הארגונים הנ"ל הם בדרך כלל מדמי החבר ומתרומות ואין לנו פרטים בנושא.
השגרירות משתתפת מדי פעם בהוצאות AG-HOC של קונצרט וזאו ארגון שבוע ישראל ;
לא במימון פעילות הארגונים הנ"ל באופן קבוע.

בדרך כלל אנו מקבלים את ההודעות ממרבית סניפי הארגונים דלעיל, אך לא מדובר
בעלון או כתב עת.

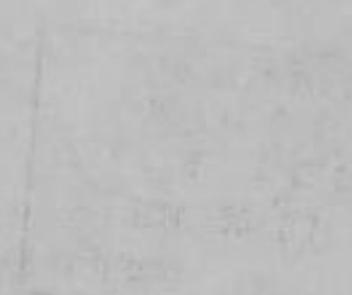
רצ"ב דוגמת הפרסום של הארגון לידידות אשר אינו פתיע בתדירות.

האגודה למען שיתוף פעולה יהודי-נוצרי החליטה כי נושא "שבוע האחוה" ב-1988
יהיה "הגשמה - 40 שנה ישראל", וראי כשתף פעולה אתם.
אגודות הידידות למיניהן טרם החליטו על תכניתם לאירוע הנ"ל.

ב כ ר כ ה,

יהודי קיבר

א.מ.ק.פ.ד

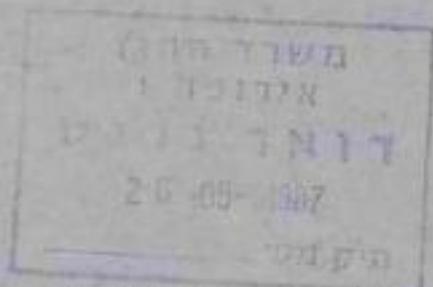

1031428

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

→ 1031428

כה' באייר התשמ"ז
24 במאי 1987

אל : יהודי קינר, השגרירות בון
מאת: ט/מנהל המחלקה לקשרי ציבור

271.4 103.4

5

הנדון : אגודות ידידות

ל בקשתך במכתבך מיום 19.5.87 מס' 187 כנדרון, מצא
נא במצורף עותק נוסף של החוזר מטעם מנהל מקצ"ב
מיום 15.4.87 שיש בו לב לשני צידי הדף.
כן הרינו מודים לך עבור הסקירה במכתבך הנ"ל.

בברכה רבה

כי"מ רון
רינה רון

העמק: אירופה 1

ב"ר, כ" אייר תשמ"ז
19 מאי 1987
187

Handwritten notes:
מאמר - 11.3
א - 210
24.5
לראש מוסד

אל : מר פ. ארו-מנהל מקצ"ב
מאת: השגרירות בון

Handwritten mark: (5)

הנדון: עבודות הידידות

אבקש לשלוח לי עותק נוסף מהשאלון אשר שלחת לנו, מאחר שכפי הנראה הדף נצמד לחומר אחר. על כל פנים אינו נמצא יותר על שולחני.
בינתיים אישך למספר שאלות אשר הגנת:

א. לארגון הידידות גרמניה-ישראל (המשרד הראשי נמצא בכון) יש כ-26 סניפים ברחבי גרמניה והוא מונה כ-3000 חברים. כראש הארגון עומד מזה שנים רבות מר אריק כלומנפלד, חבר הפרלמנט האירופי מטעם המפלגה הדמו-נוצרית כסגניו מחפיקים בין היתר נציגים משלושת המפלגות SPD, CDU/CSU ו-FDP.

הארגון יוצא מדי פעם עם הצהרות פוליטיות, אך לעניות דעמי הוא חסר שיניים באופן מעשי ואי אפשר להחשיבו כקבוצת לחץ. השנה החל הארגון לפעול יותר בחוגי העעיריט (עד עתה הגיל הממוצע שלחבריו גבוה) עקב כך נוצר ה-JUGENDFORUM של הארגון מעין "דור המשך".

הארגון אף פעיל עתה למען "קרן ירושלים". לשגרירות קשרים עם הסניפים השונים של הארגון והשליחים מופיעים ומרעים בתדירות כפניהם.

כמו כן קיימים במספר ערים ארגונים שנפרדו מארגון האם וזאת במיוחד כתוצאה מסיבות תקציביות. על כל חבר לשלם דמי חברות בגובה של 70 מ"ג, אך הסניף עצמו מקבל סכום זעיר כלכו מחסכום הנ"ל. מספר חברים לא הסכימו לכך והטבירו שלא ייתכן כי עליהם לממן פעילויות אשר אינן קשורות באופן ישיר לעבודתם. אי לכך אין הם מוכנים שכספם של חברי סניפיהם יבוזבז ולא תהיה באפשרותם לממן פעילות בה הם מעוניינים.

ב. לאגודה למען שיתוף פעולה יהודי-נוצרי יש כ-57 סניפים ובהם כ-11000 חברים. כראש האגודה עומד ועד הכולל נציגים מטעם שלושת הרות ז.א. יהורים, קתולים ופרוטסטנטים. לארגון ערך "מוסרי" ובין חבריו נמצאים אישים גרמנים בולטים רבים. הארגון ממארגן מדי שנה "שבוע האחוה" בערים רבות וטקס מרכזי גדול מתקיים בכל פעם בעיר אחת. לטקס הנ"ל ניתן פרסום רב בכל כלי התקשורת (כדרך כלל שידור ישיר בטלוויזיה ממקום האירוע) ומשתתפים בו מספר גדול של אישים (שרים, חברי פרלמנט אנשי כמורה, וכו'). באותו אירוע מעניקים את פרס "פרנץ רוזנצוייג".

RECEIVED
FEBRUARY 23 1954
U.S. AIR FORCE

504 8.50A

ג) כקבוצת הידידות הפרלמנטרית עם ישראל היו כ-117 חברים מכל המפלגות:
יו"ר הארגון הינה גב' אנטרי רנגר (מה-SPD) סגן יו"ר הכונדסטאג.
טרם ברור כמה חברים תמנה הקבוצה הנוכחית מאחר שקבוצות העבודה למינהן
טרם נקבעו לאחר הבחירות האחרונות.

פרטים נוספים אם הם עדיין דרושים לך, אשלח עם קבלת הענק החוזר ששלחת בגדון.

כ ב ר כ ה,

יהודי קינר

הענק: מה' אירומה 1

→ figure 5

כ"ז - 8-1987

103.8

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

כד' באדר התשמ"ז
25 במרס 1987
674

(12)

~~למנהל~~
ל

ישיבת מוסדות
בבית יוסף
ירושלים

אל : לשכת השר

מאת : ס/מנהל אירופה 1.

הנדון : פגישה עם השר עבור

חברת ה-בונדסטאג HAMM-BRUECHER

הגברת האס-בריכר יזידידת ישראל מובהקת וביקרה מספר פעמים בישראל, לבקשת שגריר רפ"ג ובהטלצת שגרירותנו בבון, אנו שואלים אם ממרוה"מ ושה"ח פרס יאות לקבלת לשיחת, מועדים נוחים הם ה-27 או ה-28 באפריל ש.ז.

דכניס סוף גלון בחיפה

בברכה,

מרים שמרת.

מקשה
הנשיא

100-8-102

Dr. Dr. h.c. Hildegard Hamm-Bruecher
חברת בונדסטאג מהמפלגה הליברלית F.D.P.

ילידת 1921, סיומה לימודי כימיה במינכן בתואר דוקטור ב-1945, ב-1949 למדה באוניברסיטת הרווארד בארה"ב, פרסמה ספרים ומאמרים רבים, בעיקר בנושאי מדיניות חינוך, נשואה ואם לשני ילדים,

54'-1948 חברת עיריית מינכן;

66'-1950 חברת ה-לאנדטאג של בוואריה;

76'-1970 חברת ה-לאנדטאג של בוואריה;

69'-1967 מזכיר מדינה במשרד החינוך של הלאנד הסן;

72'-1969 מזכיר מדינה במשרד הפדראלי לחינוך ומדע;

מאז 1976 חברת הבונדסטאג

82'-1976 שר מדינה במשרד החוץ הגרמני

- חברה בקוראטוריום של קרן פולקסוואגן

- יו"ר הקרן הטעניקה פרס ע"ש תואודור הויס (נשיאה הראשון של רפ"ג)

- חברה בנשיאות ה-Deutschen Kirchentages ארגון הכנסיות האבנגליות ברפ"ג.

5

כד' באדר התשמ"ז
25 במרט 1987
674

אל : לשכת השגר
טאת : ס/טנהל אירוסה 1.

הנדון : פגישה עם השגר עבור

חברת ה-בונדסטאג HAMM-BRUECHER

הגברת טאט-בריכר יודת ישראל טובהקת וביקרה מספר פעמים בישראל. לבקשת שגריר רפ"ג ובהמלצת שגרירותנו בבון אנו שואלים אם משרדה"ט ושה"ח פרס יאות לקבלה לשוחה. מועדים נוחים הם ה-27 או ה-28 באפריל ט.ז.

בברכה,

מרים שחרת.

OF THE COURT

IN THE

STATE

OF THE STATE

IN THE

OF THE STATE

כד' באדר התשמ"ז

25 במרט 1987

673

אל : לשכת הנשיא

טאת: ס/מנהל אירופת I.

הנדון : פגישה עם הנשיא עבור

HAMM-BRUEC ER חברת ה-בונדסטאג

הגבולת האם-בריכר ידידת ישראל טובהקת דביקרה מספור פעמים
בישראל, לבקשת שגריר רפ"ג זבחמלצת שגרירותנו בנון אנד
שדאליס אט כבוד הנשיא יאות לקבלה לשיחה, למרות שחשפתה
הפוליטיה כיום טובגבלת לכומת התקופה בה שיטשה כשר מדינה
במשרד החוץ.

מועדים נוחים הם ה-27 או ה-28 באפריל ט.ז. (מלבד שעה
1100 בה נפגשת עם עדי קולק).

בברכה,

מרים שמות,

1970

1971

1972

1973

1974

1975

1976

1977

1978

1979

1980

1981

1982

1983

1984

1985

1986

Dr. Dr. h.c. Hildegard Hamm-Bruecher
חברת בונדסטאג מהמפלגה הליברלית F.D.P.

ילידת 1921, סריטה ליטודי כרימה במינכן בתואר דוקטור ב-1945. ב-1949 למדה באוניברסיטת הרנרוארד בארה"ב, פרסמה ספרים ומאמרים רבים, בעיקר בנושאי מדיניות חינוך, נשואה ואם לשני ילדים,

1948-54 חברת עיריית מינכן;

1950-66 חברת ה-לאנדטאג של בוואריה;

1970-76 חברת ה-לאנדטאג של בוואריה;

1967-69 מזכיר מדינה במשרד החינוך של הלאנד הסך;

1969-72 מזכיר מדינה במשרד הפדואלי לחינוך ומדע;

מאז 1976 חברת הבונדסטאג

1976-82 שר מדינה במשרד החוץ הגרמני

- חברה בקונגרסוים של קרן פולקסוואגן

- יו"ר הקרן הטעניקה פרס ע"ש תואודור הויס (נשאה הראשון של רפ"ג)

- חברה בנשיאות ה-Deutschen Kirchentages ארגון הכנסיות האבנגליות ברפ"ג.

DR. R. h. c. Hildegard Hamm-Brücher

11.5.21

1945-2

1949

1948-54

1948-54

Deutscher Kirchentag

1948-54

50-66

70-76

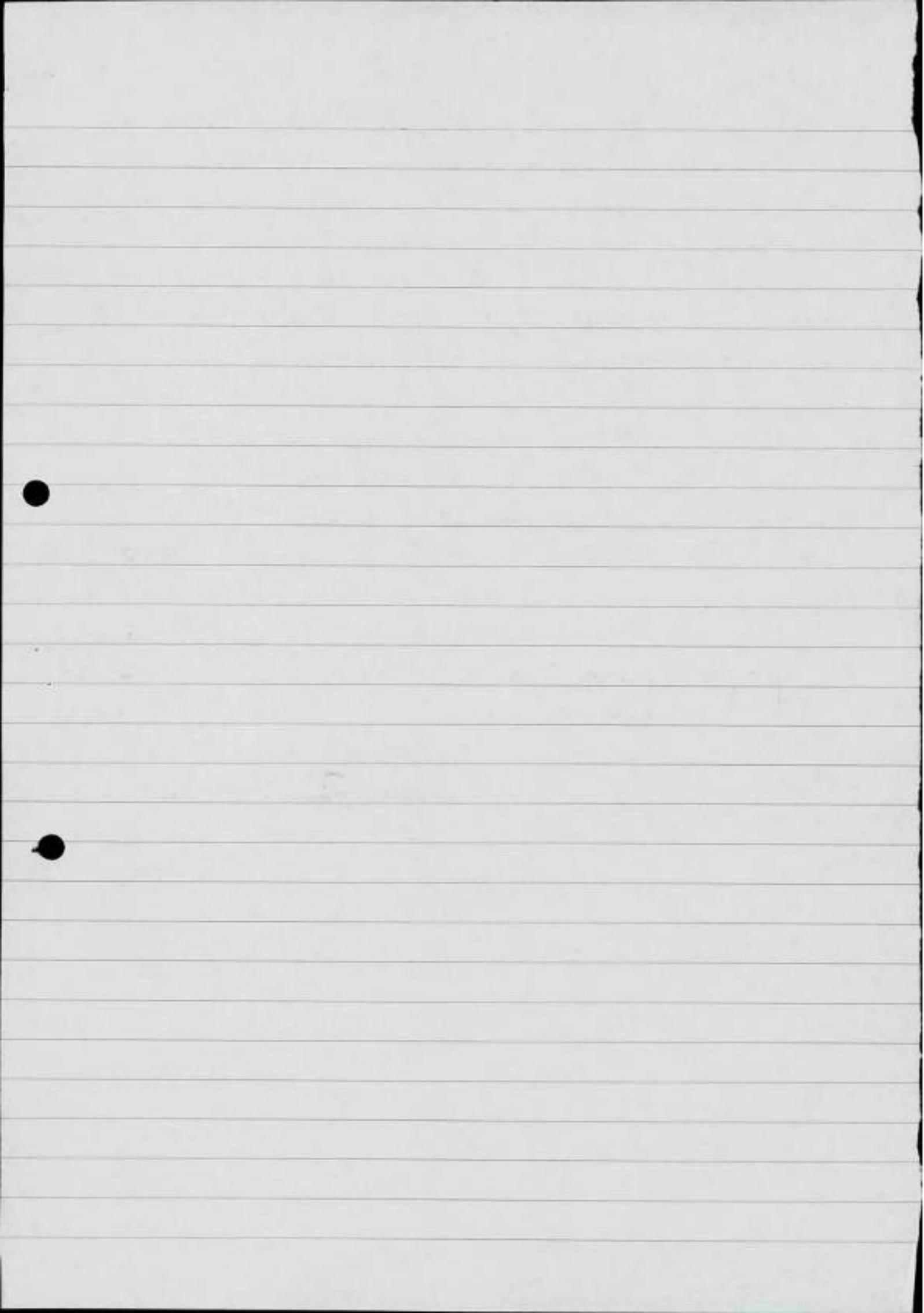
67 69

69 72

76 82

82 88

9 + 2

** נכנס

שמור

**
**
**
**

חוזם: 3,10653

אל: המשורר

מ-: בון/נר: 182, תא: 190387, זח: 1500, זח: ר/טג: ש

נד: 8

שמור/רגיל

אל: אירונה 1

מאת: הציר - בון/מדון

ביקור הגב' האם - ברינר שלכם 736 מ-18/3

1. הנ"ל שרת המדינה במשרד החוץ לשעבר וחברת בונדסטאג
בטיעת ה-כ.ז.נ. ידיות ישראל מובהקת וביקרה מספר פעמים
בישראל. כיום בעלת השבעה מרגבלת.

2. ממליצים על הסדרת הפגישות המבוקשות במידת האפשר.

מדון.

==שן

תפ: ממנבל, אירא

DATE

10/10/01

REVISIONS
REVISION
REVISIONS: 1. 10/10/01: 100000.00
2. 10/10/01: 100000.00

REVISIONS

REVISIONS

REVISIONS - 100000.00

REVISIONS - 100000.00

1. REVISIONS - 100000.00
2. REVISIONS - 100000.00

3. REVISIONS - 100000.00

DATE

DATE

DATE

מל: בון, נד: 736, מ: המשרד
דח: 7, סג: מ, חא: 180387, רח: 1500

שמור/רג'י

DR. HILDEGARD HAMM-BRUECHER

ביקור

1. משגדפיג מוסריס שנגיע לביקור בארץ במארי'ניים 26.4-1.5.67
הביקור במיפול קרן באומן.

2. שגי דפיג מוכשת הסדרת פגישות עם נשיא המדינה ועם שהיח
פרס מה המלצתכם?

אירופה 1

ד/ר

תפ: אירא, מאור

HAMM BRÜCKER 264-1.5

המחיר של המע-

הוא 0.15 -

המחיר של המערכת הוא -

הוא 0.15 -

המחיר של המערכת הוא -

הוא 0.15 -

→ FRIEDRICH NAWMANN 177

המחיר של המערכת הוא -

(224 114) 27/28.4 .0701
177

משרד החוץ-מחלקת הקשר

765

*** יוצא

שמוד

2012

אל: בון, נר: 87, ט: המשרד
דח: מ, סג: מ, ח: 270287, רח: 1200

תורה
8.8

שמוד/סייד

השגריר

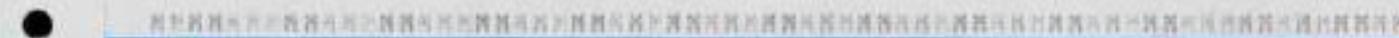
גבי שמאלץ יקובסון - לערך 141.

1. סניף אגודת הידידות ישראל-רפיג בירושלים ישמח לארח להרצאה שתישא ביום ג' 21/4 שעה 2000.
2. ישמחו לשמוע הרצאה על נוער רפיג, אך פתוחים גם להצגות אחרות בנושא הרצאה.
3. אשרו נא הסכמתה שנושא הרצאה בגרמניה. אירופה 1

ט

ספ: שנוג, אירא

משרד החוץ - מחלקת הקשר

בון - ב' כסלו תשמ"ז

4.12.86

- 655 -

מ. 8 חומ

אל: מח' מפרצות
ממ: שגרירות בון

הנדון: יהודים בניקרואה.

פעיל בארגון היהודים גרמניה-ישראל, בקש מאתנו חומר אודות
הקהילה היהודית (לשעבר) בניקרואה ובנושא האנטישמיות במקום.
אודה לכם אם תוכלו להעביר אלינו חומר הנדון.

ב ב ר כ ה,

יהודי קינר

העוק: אמל"ט 1
אירופה 1

בון, ל' חשוון תשמ"ז
2 דצמבר 1986
647

א"ח ש.מ.

אל : מר ד. עמיר-

המועצה הציבורית לציון מאה שנה להולדתו של בן-גוריון

מאת: השגרירות בון

הנדון: מאמר בכטאון הכונדסטאג

הבטאון 'DAS PARLAMENT' המדווח מידי שבוע על פעולות כתי-המחוקקים ברפ"ג ומשתייך למרכז הפדרלי לחינוך מדיני, מקריש בגליונו מה-29.11 דיווח על ועידת אגודות הידידות ישראל-רפ"ג שהתקיימה זה לא מכבר ליד בון. כנאומו בפני באי הועידה, התייחס בין השאר, מר א. בן-נתן, יו"ר אגודת הידידות ישראל-רפ"ג, לדמותו של ד. בן-גוריון לכבוד מאה שנה להולדתו. הכטאון הנ"ל מביא דברי א. בן-נתן ומצ"ב תצלום המאמר.

ב. ב. ר. כ. ה.

יואל ברנע

העתק: ✓ סמנכ"ל אירופה

סמנכ"ל אמית"ק

מנהל הסברה

תפוצות

אירופה I

ische Rund- und Wissen-
bladen. Des
inderheiten“
doch beiden
maßen am
Bundesrepu-
ylrecht für
stoff sorgt,
hältnis zw-
am ein Bei-
underten Al-
tiefel.

In der Bun-
als Algerier
gehen beide
namen einer
ft um?

Rudolf von
desrepublik
eindlichkeit
istiger öko-
n fest. Um-
st, fremden-
isen und
bei wirt-
ichsam von

uen Rech-
dem Stuch-
ine breiter
dem Vor-
halten zu
den „Aus-
Für die
äherer Be-
rige Argu-
ern würde
inken, nur
ht erfolglo-

hlerfolgen
„Nouvelle
Problem.
llemal, da
nd franco-
und mehr

Blick auf
dichten ver-
häufig die
h als eine
eterminie-
usammen-
Islam auf
tung ver-
pun. Hier
en beson-
en allein
n Fanatis-
Bild einer
in islami-
ehliten in
republik
berichte
Religion
nschen.

s über is-
nd Distanz
nd Deut-
Distanz
Haß wer-
ntakt zu
y habe
s irratio-

Neben vielen Unterschieden in bei-
den Ländern stellten die Teilnehmer
aber auch Gemeinsamkeiten fest. So
haben beide Länder Defizite bei der
Wohnungs- und Arbeitsvermittlung an
Ausländer, ebenso ließe sich vieles bei
der Beteiligung an öffentlichen Äm-
tern verbessern. In beiden Ländern
aber wird auch die Zahl derer immer
größer, die sich um eine gleichberech-
tigte Integration — unter Anerken-
nung vorhandener Unterschiede — in
die jeweils herrschende Mehrheitskul-
tur bemüht. *Matthias von Hellfeld*

Journalisten oft fragebogen. Doch es
ist schwer, über die nur schleppenden
Bemühungen des städtischen Bauam-
tes zu schreiben, wenn es bei einem
selbst ganz unbürokratisch fließt ging.
Objektivität ist also gefragt und dazu
gehört Zivilcourage.

Umgang mit der Amtssprache

Mut allein indes genügt nicht, min-
destens genauso wichtig ist Sachwis-
sen. So leicht aus Politikern etwas her-

Gerade Agenturen im an sich redli-
chen Bemühen um Seriosität bei der
Berichterstattung lassen sich von der
Behördensprache infizieren. Und Pres-
semittellungen sind schnell redigiert,
ganz gleich, ob jemand die Fachaus-
drücke darin versteht oder nicht. Dol-
metscher und nicht Sprachrohr für
Verwaltungen, Organisationen und
Firmen sollte die Zeitung aber sein,
schließlich schreibt sie für den Leser.

Das „Amtsdeutsch“ entsteht unter
anderen Anforderungen: Es soll auch
die kompliziertesten Vorgänge samt
ihren Ausnahmen abstrahieren und

Alte und neue Freundschaften

10. Deutsch-israelische Konferenz in Königswinter

Nicht allein dem Jubiläum war es zu
verdanken, daß Politiker, Diplomaten
und Wissenschaftler von Rang der
zehnten deutsch-israelischen Konfe-
renz vom 9. bis 12. November in Kö-
nigswinter intensive Aufmerksamkeit
verliehen. Schließlich bot sich den
Teilnehmern der deutsch-israelischen
Gesellschaft (DIG) und der israelisch-
deutschen Gesellschaft (IDG) im
Hause der Friedrich-Naumann-Stif-
tung neben der Gelegenheit, langjäh-
rige Verbindungen zu pflegen und Be-
ziehungen anzuknüpfen, auch die
Möglichkeit, sich mit einer Reihe von
Knesset-Abgeordneten aus dem kom-
plexen politischen Spektrum Israels
auseinanderzusetzen.

Die Delegierten aus beiden Ländern
hatten sich zwei Schwerpunkten ge-
widmet. Zum einen wurden neue anti-
semitische Tendenzen in der Bundes-
republik Deutschland auf politischer,
kultureller und wissenschaftlicher
Ebene untersucht. Mit Sorge betrach-
tete die Konferenz „Versuche einer
Neubewertung der Geschichte vor
1945, die die NS-Verbrechen bagatelli-
siert“. Die beiden Jugendforen der
Freundschaftsgesellschaften befurch-
ten eine moralische „Entsorgung der
Vergangenheit“ zum Zwecke der Ge-
wissensentlastung und Desensibilisie-
rung. Um Antisemitismus — auch un-
ter dem Deckmantel des Anti-Zionis-
mus — schon in den Ansätzen ent-
schieden bekämpfen zu können, soll
ein gemeinsames Komitee gegründet
werden mit dem Ziel, die Öffentlich-
keit in geeigneter Weise darüber zu in-
formieren.

Den zweiten Schwerpunkt auf die-
ser (wie auf den vergangenen, und es
steht zu befürchten, auch noch auf vie-
len folgenden) Versammlungen bilde-
ten die Friedensbemühungen im Na-
hen Osten. Die Konferenz „begrüßt die
israelischen Bemühungen um direkte
Verhandlungen, da nur auf diesem
Wege der israelisch-arabische Konflikt
gelöst werden kann. Sie wendet sich
an die Mitgliedstaaten der Europä-

ischen Gemeinschaft mit dem Wunsch,
diese nachhaltig zu unterstützen“.

Besondere Beachtung wurde dem
Referat Prof. Michael Wolffsohn von
der Universität München geschenkt,
der den Rollenwechsel in den deutsch-
israelischen Beziehungen darlegte.
Mag man seine allgemeine Einschät-
zung teilen, daß auf israelischer Seite
der notgedrungenen Wandel vom „weh-
losen Juden“ zum wehrhaften, unsan-
ften Sabra und auf deutscher Seite vom
kraftstrotzenden, waffenklirrenden
Preußen, vom „häßlichen Michel“ zum

„deutschen Softie“ die Verständigung
der Staaten untereinander erschwert
hat, so steht die menschliche Begeg-
nung innerhalb der Freundschafts-
organisationen doch unter anderen Vor-
zeichen. Alte und neue Freundschaft-
ten, die angesichts des bevorstehenden
Generationenwechsels in den näch-
sten Jahren die Kontinuität der Bezie-
hungen garantieren sollen, sind die be-
ste Grundlage für eine weitere gute
Zusammenarbeit. Nächstes Jahr wird
man in Israel zusammentreffen.

Iris Mückel

100. Geburtstag von David Ben Gurion

In seiner Ansprache während der Kon-
ferenz gedachte der Präsident der is-
raelisch-deutschen Gesellschaft (und
erster Botschafter Israels in der Bun-
desrepublik Deutschland), Asher Ben-
Natan, des Staatsmanns David Ben Gu-
rion, dessen Geburtstag sich am 16. Ok-
tober zum 100. Male jährte.

Als Ben Gurion als erster Ministerprä-
sident im Mai 1948 den Staat Israel aus-
rief, hatte er schon Jahrzehntlang am
politischen und wirtschaftlichen Aufbau
des Landes entscheidend mitgearbeitet,
so als Mitbegründer der Histadrut (der
israelischen Einheitsgewerkschaft), in
der Führung der Arbeiterpartei und der
„Jewish Agency“. Bis 1963 agierte er
(mit Unterbrechungen) als Ministerprä-
sident und als Verteidigungsminister. Um
der israelischen Jugend ein Vorbild zu
geben, verbrachte er die letzten Jahre
seines Lebens mit Landarbeit in einem
Kibbutz im geliebten Negev, wo er sich
auch philosophischen Betrachtungen
und seinen Memoiren widmen konnte.

Doch nicht nur für den Staatsaufbau war
Ben Gurions Arbeit von hervorragender
Bedeutung. Gegen den heftigen Wider-
stand eines großen Teils seiner Lands-
leute, unter denen schließlich Überle-

David Ben Gurion
(1886—1973)

bende des Holocaust waren, setzte er
sich unbeirrt für eine Normalisierung der
Beziehungen zwischen Israels und
Deutschen ein. Somit kann er als einer
der wichtigsten Wegbereiter für die Ar-
beit der beiden Freundschaftsorganisa-
tionen gelten, die sich in diesem Jahr
zum zehnten Male trafen.

recht

Starrheit

Einer, der
den Journal
Gründe. Wa
an der Fach
Verwaltung
Bezirksplan
mit selbst B
render SP
Münster, fu
sich Leistun
beschränkt

Er hat ein
die strenge
rungen in
Dienstalter
von vorab
mehr als de
Starrheit de
angehört, fü
Ideen ist da
sonderes F
Fricke, daß
Status-Siche
Handelns kr
sich am me
und Ver-

Trotz dies
Reihen sind
tungen in d
weg leistung
minarteilneh
hen und aus
aus. Also be
ständnis zu
bare Schick
auch selbst
nen.

Schließlic
Kommunalv
Bürgernähe
wirklich me
Doch: Das „
den Leser le
die Zeitung
durchleuchte
die Seminar
als mögliche
wurden Weg
sein auch au

Die Zeiti
sollte nicht
spiele und
zeitig zum
sie ihn mit d
tionen versoi

gegen

Weil bei S
schen Übung
wurde das ar
Modellgleich
zählung: Der
einer totaler
Verwaltung i
unheimlicher
ist.

In Wiesbac
land, wurde

Das Parlament 29.11.86.

בון, טו' חשוון תשמ"ז

17 נובמבר 1986

610

ג'וה ז'מ.א

אל : אירופה I

מאת : השגרירות בון

הנדון: הועידה השנתית של אגודות הידידות

רפ"ג - ישראל

1. בין 10-12 דנא קיימה אגודת הידידות רפ"ג-ישראל (D I G) הפועלת ברפ"ג וכן אגודת הידידות ישראל-רפ"ג (I D G) הפועלת בארץ ועידתם המשותפת בעיר KONIGSWINTER שליד בון. ועידה זו מתקיימת כל שנה לסירוגין בישראל וברפ"ג. חוץ מנציגי שתי האגודות השתתפו השנה באירוע קבוצה גדולה של ששה חברי כנסת כדלקמן: ד. בן-מאיר, י. ארצי מ. וירשובסקי, א. דראושה, י. כהן, ב. שליטא וכן ח"כ לשעבר מ. בר-און. נפרט להלן מהלך הועידה, הנאומים העיקריים שנישאו בה, מכלול ההחלטות שכסיום הועידה וכן מסיבת העתונאים שהתקיימה עם תום הדיונים.
2. 10/11 - בקר - נפתחה הועידה בנאומי ברכה כדלקמן:
השגריר בן-ארי
 התיחס בעיקר לנושא הויכוח ההיסטורי המתנהל עתה ברפ"ג-הבהיר כי התיזה כי "גם אחרים ביצעו פשעים" היא סימן "לאי-יכולת להתאבל". אשמה הגרמנים בתקופה 1933-45 אינה יכולה להצטדק על ידי אשמה אחרת או של אחרים. אי-צדק של אחרים אינו מקטין האשמה העצמית.

שגריר רפ"ג בישראל האס

הדגיש נושא העבודה עם הנוער. בעוד 10 עד 30 שנים מי שעולל ומי שסכל כבר לא יקבעו את היחסים. צריך להקדיש מחשבה לתדמית הישראלים אצל הנוער הגרמני וההיפך. הדמויים כאמצעי התקשורת חריפים יותר מאשר בעיני הציבור, וזאת כמטרה למנוע אדישות ציבורית. היה מברך על שיתוף פעולה בין היסטוריונים ישראלים וגרמניים. ע"י כך צריכים היסטוריונים גרמניים לרכוש רגישות להיבטים האנושיים והפוליטיים, ולהמנע ממדע טהור.

2/...

ס/דו"ר הכונדסטאג - רנגר

מדובר ביחס כל הגרמנים כלפי העם היהודי והיחס הכולל הזה לא ניתן לצמצם למישור היחסים המדיניים הבילטרליים. ביחס לזיכוח ההיסטוריונים אמרה כי אין כל קשר בין אושוויץ לגולאג. בין ישראל לרפ"ג שוררים יחסים מדיניים ואנושיים מיוחדים שאינם ניתנים להשוואה. המדיניות המז"תית של רפ"ג צריכה להיות זהירה ומצניעה לכת.

ח"כ בן מאיר

היחס לש"פ בין הקבוצות הפרלמנטריות, ליהודי בריה"מ, לנשק גרמני במז"ת, טרור, אנטישמיות כמסווה לאנטי-ישראליות, החלטת האו"ם נגד הציונות, וציון 40 שנה למדינה כסיבה להעמקת הידידות.

נציג ה- CDU יוהנס גרסטר

דיבר על נירמול היחסים, שלל הספקת נשק גרמני למז"ת שלל, ההשוואה בין פשעי הנאצים לפשעים אחרים והצדקת פשעי הנאצים ע"י השוואה עם פשעי מדינות אחרות. הדגיש שגם ה- CDU מעונינת בקשרי ידידות עם ישראל לא פחות מאלה שקיימים בין ה- SPD ומפלגת העבודה.

נציג ה- CSU לובק

אסור שהאנטישמיות תקבע המדיניות המז"תית של רפ"ג. אנטישמיות צריכה להיות נושא נפרד למעקב וניתוח. יש לגלות סבלנות עם הדור הצעיר ברפ"ג ולהציע ידידות.

נציג ה- FDP לרמן

ההיסטוריונים לא יוכלו לשטש העובדות ע"י הפירושים שלהם ואינם יכולים לפתור עצמם ממחוייבותם המוסרית. אך אין לשכוח ההווה והעתיד בגלל דיבוק העבר.

נציג הירוקים מולר

מופיע בפעם הראשונה. מייצג הנוער הגרמני יותר מאשר המפלגות האחרות. אין למתוח קו על העבר. נסיעת משלחת הירוקים לישראל לא אושרה ע"י הסיעה והמשתתפים היו צריכים להתבייש על רקע ההיסטוריה. האנטישמיות נעשתה היום בינלאומית ומעוררת דאגה לגבי העתיד.

יו"ר אגודת הידידות ישראל-רפ"ג א. בן נתן

נאום עיקרי. בן-גוריון: מהפכן, לא במובן הל הפיכת משטר אלא של עיצוב מחדש של עם. החשוב אצלו היה העלייה ולא הגבולות. הבין שערכות היחידה לקיום היא שילוב של זכות וכח. היה גם אדריכל היחסים עם רפ"ג. הבין שהסכם השילומים הוא לטובת המדינה אך בעת ובעונה אחת הבין שישנה "גרמניה אחרת". בן נתן שוזר בנאומו הרבה ציטטות של בן גוריון על יחסי רפ"ג-ישראל. הנסיונות להפחית בערך השואה משיגים את ההיפך ממטרתם; למשל ביטבורג: ביקור רייגן עמד בסימן השואה (ולא ההתפייסות), או וולדהיים - הנסיון להשתיק רק עורר את כל הנושא מחדש.

יו"ר אגודת הידידות רפ"ג-ישראל א. בלומנפלד

סקר כרונולוגית פעילות אגודות הידידות.

3. ב-10 דנא אחה"צ הופיע בפני באי הועידה יו"ר סיעת CPU/CSU בכודנסטאג, אלפרד דרגר. בדבריו, ביקש לעדכן את שומעיו בנושאים העיקריים שהועלו בפיסגת רייקיאויק בין רייגן וגורבצ'וב, חזר על מחויבותה המוסרית והפוליטית של גרמניה כלפי ישראל והעם היהודי וחזר על תמיכתה המוחלטת של רפ"ג בזכות קיומה של ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים. לאחר מכן התקימה הרצאתו של פרופ. שטראוס בנושא האנטישמיות, שהיווה למעשה ניתוח מדעי-חברתי על תופעה זו, סוגיה וסממניה. לאחר הנאום, התקיים דיון על היבטים שונים של בעית האנטישמיות ברפ"ג וכאמצעות אחרות. הוזכר שהתעמולה הערבית היא בעלת גוון אנטישמי והודגש פעמים מספר כי האנטישמיות המודרנית מתבטאת בין השאר גם באנטי-ציונות.

4. ב-11/11 בבקר הירצה פרופ. מ. וולפסון על מדיניות המזה"ת של רפ"ג. הקדיש הרצאתו ל"חילופי תפקידים" שנקבעו ע"י תנאים היסטוריים, פוליטיים וביולוגיים. אחרי מלחמת העולם השניה היתה גרמניה "מצורעת" העולם, היום ישראל מבודדת. אחרי 1967, ישראל קיבלה דימוי של הכובש המכוער, ומפעיל כח. כתום מלחמת העולם השניה קשלו יהודי ארה"ב להטיל חרם כלכלי על גרמניה, אך היום עמדת ישראל בפני החרמות וכו' וכו'. וולפסון הציג המצב כעובדה וכנושא להרהור.

5. ב-11/11 אחה"צ נאם שר-המדינה במשה"ח כאן, סטאוונהגן (נוסח נאומו הועבר אליכם כנספח למכתבנו מ-11 דנא) לאחר דבריו, התקיים דיון מפורט ובו נשאל האורח מספר שאלות מטעם הקהל ובכלל זה מספר ח"כ שנכחו בוועידה. סטאוונהגן חזר שוב בתשובה לשאלה על הכחשת שה"ח גנשר וכן דובר ממרפ"ג אוסט לגבי דברים שרוה"מ שיראף ייחס לקנצלר קוהל ולשה"ח גנשר בראיון ב"ווישינגטון טיימס".

הדגיש עוד כי אי-אפשר לייבא לאיזור פתרונות מבחוץ כדי לסיים הסיכסוך; הפתרונות חייבים להמצא בתוך האיזור כאשר רפ"ג וארצות אחרות יכולות לסייע בתהליך זה. הרחיב הדיבור על נושא הסרור, עמדת רפ"ג לגבי הפעולה הצבאית של ארה"ב נגד לוב, עמדת ארצו בנושא המעורבות הסורית בטרור הכינ"ל, הבהיר כי רפ"ג נקטה במספר סנקציות נגד סוריה עוד לפני החלטת שרי-החוץ של השוק ב-10/11. עוד הוסיף כי רפ"ג תלמד נושא תוכנית מארשל למזה"ת. זו יכולה וצריכה להיות תוכנית משותפת, בה יהיו מעורבות מדינות מספר (ולא רק רפ"ג). כן הדגיש כי ממכון מעונינת בהרחבת המאמצים להנחלת הלשון הגרמנית בישראל ובארצות אחרות ויפנו משאבים נוספים להשגת מטרה זו. כן הבטיח שממשלתו תבחן באהדה הענקת מילגת לימודים לערבים - ישראלים כמוסדות לימוד ברפ"ג.

עוד הוסיף בתשובותיו כי רפ"ג פועלת במסגרת השוק כדי לסייע מבחינה כלכלית לחבלי יו"ש ועזה וירחיבו צעדיהם בתחום זה.

על החלטת שה"ח של השוק כלונדון, הוסיף האורח כי היו בין השאר שתי הצעות שלא זכו להסכמה והן

(א) החזרת שגרירי השוק בדמשק להתייעצויות.

(ב) צעדים של מניעת סובסידיות כלכליות מסוריה, ברם, קבלת שתי הצעות אלה לא נכשלה עקב עמדת רפ"ג (אלא עקב העמדות שהביעו חברות אחרות בשוק). עוד הדגיש כי ממרפ"ג אינה רואה בסנקציות כלכליות אמצעי חיובי ויעיל להשגת מטרות פוליטיות וכי סנקציות כאלה אינן מובילות בסופו של דבר לכוון המטרות הפוליטיות הרצויות. עוד אמר סטוונהאגן כי ארצו פועלת ברמה הביולטרלית למען יהודי ברה"מ וימשיכו מאמצייהם בנושא זה. עוד הדגיש כי ממרפ"ג סייעה רבות לישראל להשגת ההסכם עם השוק בתחום החקלאי, המשאיר דלתות השוק פתוחות לתוצרת החקלאית הישראלית.

6. ב-12 דנא כבקר נשא דברים בפני הוועידה, יו"ר סיעת ה-SPD בבונדסטאג, הנס-יוכך פוגל. בדבריו הדגיש סיוע מפלגתו לפעילות ה-DIG, הביע התרשמותו ממכלול הנושאים שאגודות הידידות עוסקות בהן בנושא. הידוק הקשרים בין הנוער בשתי המדינות. הוסיף כי הוא פועל נמרצות כדי שחברי מפלגתו הצעירים וחברי בונדסטאג צעירים בכלל יסעו לישראל. הביע הערכתו לממישראל ולהישגיה בשנתיים האחרונות בתחום יוזמות השלום, שיפור המצב הכלכלי, סיוע להעלאת רמת החיים ביושח"ע, הנסיגה מלבנון, והבליט הערכתו למשמעת תושבי ישראל כדי להשיג הורדת רמת האינפלציה. כן שיבח תפקידה החיובי של ההסתדרות בשיפור המצב הכלכלי.

גינה ההתבטאויות האנטישמיות ברפ"ג, הביע דאגתו עקב תופעה זו והדגיש כי יש להאבק בהן בהחלטיות.

בנושא הפיצויים, ציין כי השבוע יהיה דיון בכונדסטאג כדי לשפר מספר תנאים ולנסות לצמצם כמה מקרים של אפליה בתחום זה. ציין תמיכתו בהקמת קרן מיוחדת למקרים מיוחדים במכלול זה.

הוסיף כי זו עובדה מעוררת שבראש רפ"ג עומד איש כנשיא פון-וייצקר והזכיר גם מאה השנים להולדתו של ר. בן-גוריון תוך כדי הבעת הערכה לדמותו ופעילותו של המנהיג הישראלי.

בתשובה לשאלות שהופנו אליו, הבהיר שיבדוק במסגרת מפלגתו אם ניתן להציע חוק בכונדסטאג שיראה כניעה לחרם הערבי כמעשה בלתי חוקי.

בענין תאומי מנג'לה, הצהיר כי כל המפלגות מבינות עדינות הנושא וההיבט האנושי של הענין. אולי ניתן להתגבר על הקשיים והמכשולים לפצות את הקורבנות באמצעות קרן מיוחדת כנ"ל. הדגיש כי אין שום סיכוי להעלות לדיון כל מכלול נושא הפיצויים, אך ניתן אולי לפתור קשיים ומקרים מיוחדים באמצעות קרן מיוחדת.

פוגל הביע עמדת מפלגתו בעד איחוד אירופה, למען פרלמנט אירופי עם סמכויות ובעד מטבע אירופי אחיד כי לאירופה תפקיד חשוב במכלול העולמי בעתיד. בהקשר זה, הזכיר התרומה החשובה של היהודים לאירופה.

על החלטת הרשויות המשפטיות של ממרפ"ג כי לא ניתן להביא עוד למשפט השופטים בתקופת הנאצים, הבהיר פוגל כי הוא רואה בנתי-המשפט הנאציים כלי של טרור השלטון. הזכיר כי בשנות ה-60 - 50 זה לא היה נושא שעמד על סדר היום ומדגיש כי ניתן לשאול בפליאה מדוע לא טיפלו בענין בשנים הללו. קשה מאד כיום לבקר ההחלטה הנדונה מבלי לבדוק מדוע הדברים לא הוסדרו בשנות ה-50 או ה-60. אולי גם הגורמים היהודים היו צריכים להעלות הנושא מוקדם יותר.

7. לאחר הופעת פוגל, התקיים דיון בין באי הוועדה על מסקנות והפקת לקחים מן המפגש, כאשר רוב הנושאים שהועלו במסגרת זו היו בעלי אופי טכני (שפת הוועידות, הגברת הפעילות לקראת חגיגות 40 שנה להקמת המדינה וכדומה).

כדיון נטל את רשות הדיבור ח"כ דראושה שהדגיש חשיבות השתתפות ערבים ישראלים בארגונים כמו אגודת הידידות ישראל-רפ"ג, כי יכולים הם לפעול למען הידוק הקשרים בין יהודים, ערבים וגרמנים. התפתחות יחסי גרמנים ויהודים וכן גרמנים וישראלים יכולה להיות דוגמא טובה ומודל כיצד ניתן להגיע להתפיסות והכנה בין יהודים וערבים באיזורנו. בהמשך הבהיר ח"כ דראושה עמדותיו הפוליטיות בציינו כי אין אפשרות לפתרון הסיכסוך במז"ת בכוח, לפיכך יש לשבת יחדיו ולנהל מו"מ. כל פתרון צריך להתבסס על הכרה הדדית בין ערבים, פלסטינים וישראל (קבלת החלטות האו"ם 242 ו-338 וכן להפסיק את הטרור).

ישראל חייבת להכיר בזכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים. יש להדגיש, ציין הדובר, כי בשנתיים האחרונות יש באיזור התקדמות לעבר השלום ולמעשה היום רוב ארצות ערב (ובכלל זה הפלסטינים) מקבלות את ישראל "כמציאות וכעובדה מוגמרת" במזה"ת. לבסוף שיבח ח"כ דראושה את ממרוה"מ ושה"ח פרס, בעיקר עמדותיו בנושא הפורום הבינ"ל.

- באי הועידה קיימו דיון מוקדם על הצעת ההחלטות שעמדו לקבל בסיום ועידתם. גם כאן נטל רשות הדיבור ח"כ דראושה שביקש להעיר דברים בשני נושאים:
- (א) אין לעשות הכללות ולומר "הטרור הערבי" כי זה נותן רושם כאילו כל הערבים טרוריסטים ואין הדבר כן.
- (ב) בנושא "מו"מ ישיר" יש להוסיף בהחלטה הרעיון של "ועידה (פורום מטריה, ליווי) בינ"ל".

הועידה קיבלה הערתו הראשונה וכתבה "טרור ערבי, הקשור באופן הדוק...". (ללא "ה" הידיעה").

ביחס להערה השנייה, הבהיר בן-נתן כי המונח "מו"מ ישיר" שבהחלטה, הוא כללי ביותר ותמיכה בעקרון זה מכיעה עמדת כל החוגים והדעות של באי הועידה. הדיון בפרטים, בדרכים ובאמצעים כדי להגיע למו"מ ישיר (פורום בינ"ל או כל דרך אחרת) אינו צריך להיכלל בהחלטה הנדונה. בענין זה, לא שונה מאומה בהצעת ההחלטה, שנוסחה מצורף בזה. היא התקבלה פה אחד עם המנעות אחת.

8. במסיבת העתונאים שהתקיימה לאחר סיום הועידה ב-12/11 בצהריים, דיווח כלומנפלד על מחלך הועידה, האישים שהופיעו בפניה וכן סקר חלקים עיקריים של ההחלטה ובכלל זה נושא האנטישמיות והטרור הערבי. בחשובה לשאלה בדבר קריאת הועידה לכידודן של מדינות ערב ואחרות המסייעות לטרור הבינ"ל, הבהיר בן-נתן שקריאה זו כוללת נקיטת סנקציות ואמצעים אחרים בכל החומים ובכלל זה הכלכלי, הבטחוני, פקוח התנועה האווירית, ניתוק יחסים דיפלומטיים וכו'. שיבח את עמדת רוה"מ בריטניה ויוזמותיה בתחום זה. סוריה לא הוזכרה באופן מפורש, כי רצו לגנות התופעה באופן כללי, ללא ציון מדינה זו או אחרת. הוזכרה ברה"מ כאחת המדינות החשובות העוסקות בדטאיןפורמציה.

בחשובה לשאלות בנושא השתתפות נציג ממפלגת הידוקים בוועידה, הובהר כי לאגודת הידידות אין הגבלות בתחום זה כל אשר רוצה יכול להצטרף אליה ויוכל אף להבחר לנשיאות שלה. חמיד הוזמנה מפלגת הידוקים לוועידה, אך זו הפעם הראשונה השנה שנענו להזמנה.

הודגש כי נראה כי לפחות בחלק גדול של המפלגה יש שינוי לטובה אצל הירוקים כלפי ישראל. בנושא חקיקה ברפ"ג נגד החרם הערבי, הדגיש בן-נתן בתשובה לשאלה כי שוחחו על העניין בפורום חברי הכונדסטאג וחברי הכנסת וקיבלו תגובה חיובית ואוהדת לעניין - גם יו"ר סיעת ה-SPD פוגל התבטא באהדה על העניין והבהיר כי מוכן לקדם הנושא.

מנהיגי הועידה הדגישו גם במסיבת העיתונאים דברי ח"כ דראושה בעניין יחסי ישראל - רפ"ג "כמודל" להתפתחות יחסי ישראלים וערבים וציינו תרומת ח"כ דראושה לוועידה בהיותו ערבי ישראלי וחבר בית הנבחרים הישראלי גם יחד. כן הודגש בהקשר זה כי חברי הכנסת שהשתתפו בוועידה באו מרוב המפלגות, ייצגו הקשת הרחבה של הדעות בישראל והחלטות הועידה התקבלו פה אחד, על דעת כל באי הועידה.

9. מצ"ב תצלומים של תוכנית הועידה, החלטותיה וכן קטעי עיתונות שהתפרסמו כנדון.

ב ב ר כ ה,

יואל ברנע

העתק: סמנכ"ל אירופה

סמנכ"ל אמית"ק

מקצ"ב

הסברה/מרחבי

יטי' בחשון תשמ"ז
21 בנובמבר 1986

רא"א 625

השגריר, בון
אירופה I
ג'מ 11.11
ג'מ 4.4

הנדון: אנחנו והירוקים

מעיון בדיווחיכם על הוועידה השנתית של אגודות הידידות
החרטמתי דווקא מנוכחות נציג הירוקים.

בזוכרי הפגישה שנערכה בארמון גימניך עם רוה"ם דאז וגם את
שיחתי עם המשלחת הראשונה שלהם, ברצוני לשאול אותך אם הערכת
שעברנו כיברת דרך ביחסינו עם הירוקים נכונה? אינני מפריז בחשיבות
השינוי, אם אכן ישנו כזה (ידוע לי שהם לא עשויים ממקשה אחת),
אבל דומני שהתהליך הוא חיובי. האם זוהי דעתך?

ב ב ר כ ה.

ישעיהו ענוג

1968 JAN 22 10 58 AM '68

1968 JAN 22

RECEIVED, JAN 22 1968

Handwritten notes: "Jan 22" and "11-12" with a horizontal line through them.

RECEIVED: JAN 22 1968

RECEIVED: JAN 22 1968

RECEIVED: JAN 22 1968

RECEIVED

RECEIVED

בון, טו' חשוון תשמ"ז

17 נובמבר 1986

610

מ.א. אונז

אל : אירופה 1

מאת : השגרירות בון

הנדון: הועידה השנתית של אגודות הידידות

רפ"ג - ישראל

1. בין 10-12 דנא קיימה אגודת הידידות רפ"ג-ישראל (DIG) הפועלת ברפ"ג וכן אגודת הידידות ישראל-רפ"ג (DIG) הפועלת בארץ ועידתם המשותפת בעיר KONIGSWINTER שליר בון.
ועידה זו מתקיימת כל שנה לסירוגין בישראל וברפ"ג. חוץ מנציגי שתי האגודות השתתפו השנה בארוע קבוצה גדולה של ששה חברי כנסת כדלקמן: ד. בן-מאיר, י. ארצי מ. וירשובסקי, א. דראושה, י. כהן, ב. שליטא וכן ח"כ לשעבר מ. בר-און.
נפרט להלן מהלך הועידה, הנאומים העיקריים שנישאו בה, מכלול ההחלטות שכסיוס הועידה וכן מסיבת העתונאים שהתקיימה עם חוס הדיונים.

2. 10/11 - בקר - נפתחה הועידה בנאומי ברכה כדלקמן:

השגריר בן-ארי

התיחס בעיקר לנושא הויכוח ההיסטורי המתנהל עתה ברפ"ג-הכהיר כי התיזה כי "גם אחרים ביצעו פשעים" היא סימן "לאי-יכולת להתאבל". אשמת הגרמנים בחקופה 1933-45 אינה יכולה להצטדק על ידי אשמה אחרת או של אחרים. אי-צדק של אחרים אינו מקטין האשמה העצמית.

שגריר רפ"ג בישראל האס

הדגיש נושא העבודה עם הנוער. בעוד 10 עד 30 שנים מי שעולל ומי שסבל כבר לא יקבעו את היחסים. צריך להקדיש מחשבה לתומית הישראלים אצל הנוער הגרמני וההיפך. הדמויים כאמצעי התקשורת חריפים יותר מאשר בעיני הציבור, וזאת במטרה למנוע אדישות ציבורית. היה מברך על שיתוף פעולה בין היסטוריונים ישראלים וגרמניים. ע"י כך צריכים היסטוריונים גרמניים לרכוש רגישות להיבטים האנושיים והפוליטיים, ולהמנע ממוע טהור.

ס/יו"ר הבונדסטאג - רנגר

מדובר ביחס כל הגרמנים כלפי העם היהודי והיחס הכולל הזה לא ניתן לצמצם למישור היחסים המדיניים הבילטרליים. ביחס לויכוח ההיסטוריונים אמרה כי אין כל קשר בין אושוויץ לגולאג. בין ישראל לרפ"ג שוררים יחסים מדיניים ואנושיים מיוחדים שאינם ניתנים להשוואה. המדיניות המז"תית של רפ"ג צריכה להיות זהירה ומצניעה לכת.

ח"כ בן מאיר

היחס לש"פ בין הקבוצות הפרלמנטריות, ליהודי בריה"מ, לנשק גרמני במז"ת, טרור, אנטישמיות כמסווה לאנטי-ישראליות, החלטת האו"ם נגד הציונות, וציין 40 שנה למדינה כסיבה להעמקת הידידות.

נציג ה- CDU יוהנס גרסטר

דיבר על נירמול היחסים, שלל הספקת נשק גרמני למז"ת שלל, ההשוואה בין פשעי הנאצים לפשעים אחרים והצדקת פשעי הנאצים ע"י השוואה עם פשעי מדינות אחרות. הדגיש שגם ה- CDU מעונינת בקשרי ידידות עם ישראל לא פחות מאלה שקיימים בין ה- SPD ומפלגת העבודה.

נציג ה- CSU לובק

אסור שהאנטישמיות תקבע המדיניות המז"תית של רפ"ג. אנטישמיות צריכה להיות נושא נפרד למעקב וניתוח. יש לגלות סבלנות עם הדור הצעיר ברפ"ג ולהציע ידידות.

נציג ה- FDP לרמן

ההיסטוריונים לא יוכלו לטשטש העובדות ע"י הפירושים שלהם ואינם יכולים לפתור עצמם ממחוייבותם המוסרית. אך אין לשכוח ההווה והעתיד בגלל דיכוק העבר.

נציג הירוקים מולר

מופיע בפעם הראשונה. מייצג הנוער הגרמני יותר מאשר המפלגות האחרות. אין למתוח קו על העבר. נסיעת משלחת הירוקים לישראל לא אושרה ע"י הסיעה והמשתתפים היו צריכים להתבייש על רקע ההיסטוריה. האנטישמיות נעשתה היום בינלאומית ומעוררת דאגה לגבי העתיד.

יו"ר אגודת הידידות ישראל-רפ"ג א. בן נתן

נאום עיקרי. בן-גוריון: מהפכן, לא כמובן הל הפיכת משטר אלא של עיצוב מחדש של עם. החשוב אצלו היה העלייה ולא הגבולות. הבין שערכות היחידה לקיום היא שילוב של זכות וכה. היה גם אדריכל היחסים עם רפ"ג. הבין שהסכם השילומים הוא לטובת המדינה אך בעת וכעונה אחת הבין שישנה "גרמניה אחרת". בן נתן שוזר כנאומו הרכה ציטטות של בן גוריון על יחסי רפ"ג-ישראל. הנסיונות להפחית בערך השואה משיגים את ההיפך ממטרתם; למשל ביטבורג: ביקור רייגן עמד בסימן השואה (ולא ההתפייסות), או וולדהיים - הנסיון להשתיק רק עורר את כל הנושא מחדש.

יו"ר אגודת הידידות רפ"ג-ישראל א. בלומנפלד

סקר כרונולוגיה פעילות אגודות הידידות.

3. ב-10 דנא אה"צ הופיע בפני באי הועידה יו"ר סיעת CDU/CSU כבודנסטאג, אלפרד דרגר. בדבריו, ביקש לעדכן את שומעיו בנושאים העיקריים שהועלו בפיסגת רייקיאויק בין רייגן וגורבצ'וב, חזר על מחויבותה המוסרית והפוליטית של גרמניה כלפי ישראל והעם היהודי וחזר על תמיכתה המוחלטת של רפ"ג בזכות קיומה של ישראל בגבולות בטוחים ומוכרים. לאחר מכן התקימה הרצאתו של פרופ. שטראוס בנושא האנטישמיות, שהיווה למעשה ניתוח מדעי-חברתי על תופעה זו, סוגיה וסממניה. לאחר הנאום, התקיים דיון על היבטים שונים של בעיה האנטישמיות ברפ"ג ובארצות אחרות. הוזכר שהתעמולה הערבית היא בעלת גוון אנטישמי והודגש פעמים מספר כי האנטישמיות המודרנית מתבטאת בין השאר גם באנטי-ציונות.

4. ב-11/11 בבקר הירצה פרופ. מ. וולפסון על מדיניות המזה"ת של רפ"ג. הקדיש הרצאתו ל"חילופי תפקידים" שנקבעו ע"י תנאים היסטוריים, פוליטיים וביולוגיים. אחרי מלחמת העולם השניה היה גרמניה "מצורעת" העולם, היום ישראל מבודדת. אחרי 1967 ישראל קיבלה דימוי של הכובש המכוער, ומפעיל כח. בתום מלחמת העולם השניה קטלו יהודי ארה"ב להטיל חרם כלכלי על גרמניה, אך היום עמדת ישראל בפני החרמות וכו' וכו'. וולפסון הציג המצב כעובדה וכנושא להרהור.

5. ב-11/11 אה"צ נאם שר-המדינה במשה"ח כאן, סטאוונהגן (נוסח נאומו הועבר אליכם כנספח למכתבנו מ-11 דנא) לאחר דבריו, התקיים דיון מפורט ובו נשאל האורח מספר שאלות מטעם הקהל ובכלל זה מספר ח"כ שנכחו בוועידה. סטאוונהגן חזר שוב בתשובה לשאלה על הכחשת שה"ח גנשר וכן דובר ממרפ"ג אוסט לגבי דברים שרוה"מ שיראן ייחס לקנצלר קוהל ולשה"ח גנשר בראיון ב"ווישינגטון טיימס".

הדגיש עוד כי אי-אפשר לייבא לאיזור פתרונו מבחוץ כדי לסיים הסיכסוך; הפתרונות חייבים להמצא בתוך האיזור כאשר רפ"ג וארצות אחרות יכולות לסייע בתהליך זה. הרחיב הדיבור על נושא הטרור, עמדת רפ"ג לגבי הפעולה הצבאית של ארה"ב נגד לוב, עמדת ארצו בנושא המעורבות הסורית בטרור הכינ"ל, הבהיר כי רפ"ג נקטה במספר סנקציות נגד סוריה עוד לפני החלטת שרי-החוץ של השוק ב-10/11. עוד הוסיף כי רפ"ג תלמד נושא תוכנית מארשל למזה"ח. זו יכולה וצריכה להיות תוכנית משותפת, בה יהיו מעורבות מדינות מספר (ולא רק רפ"ג). כן הדגיש כי ממבון מעוניינת בהרחבת המאמצים להנחלת הלשון הגרמנית בישראל ובארצות אחרות ויפנו משאבים נוספים להשגת מטרה זו. כן הכטיח שממשלתו תבחן באהדה הענקת מילגת לימודים לערכים - ישראלים במוסדות לימוד ברפ"ג.

עוד הוסיף בתשובותיו כי רפ"ג פועלת במסגרת השוק כדי לסייע מבחינה כלכלית לחבלי יו"ש ועזה וירחיבו צעדיהם בתחום זה.

על החלטת שה"ח של השוק בלונדון, הוסיף האורח כי היו בין השאר שתי הצעות שלא זכו להסכמה והן

(א) החדרת שגרירי השוק בדמשק להתיעצויות.

(ב) צעדים של מניעת סובסידיות כלכליות מסוריה, ברם, קבלת שתי הצעות אלה לא נכשלה עקב עמדת רפ"ג (אלא עקב העמדות שהביעו חברות אחרות בשוק). עוד הדגיש כי ממרפ"ג אינה רואה בסנקציות כלכליות אמצעי חיובי ויעיל להשגת מטרות פוליטיות וכי סנקציות כאלה אינן מובילות בסופו של דבר לכוון המטרות הפוליטיות הרצויות. עוד אמר סטוונהאגן כי ארצו פועלת ברמה הביילטרלית למען יהודי ברה"מ וימשיכו מאמצייהם בנושא זה. עוד הדגיש כי ממרפ"ג סייעה רבות לישראל להשגת ההסכם עם השוק בתחום החקלאי, המשאיר דלתות השוק פתוחות לתוצרת החקלאית הישראלית.

6. ב-12 דנא בבקר נשא דברים בפני הוועידה, יו"ר סיעת ה-SPD בבונדסטאג, הנס-יוכן פוגל. בדבריו הדגיש סיוע מפלגתו לפעילות ה-DIG, הביע התרשמותו ממכלול הנושאים שאגודות הידידות עוסקות בהן בנושא. הידוק הקשרים בין הנוער בשתי המדינות. הוסיף כי הוא פועל נמרצות כדי שחברי מפלגתו הצעירים וחברי בונדסטאג צעירים בכלל יסעו לישראל. הביע הערכתו לממישראל ולהישגיה בשנתיים האחרונות בתחום יוזמות השלום, שיפור המצב הכלכלי, סיוע להעלאת רמת החיים ביושח"ע, הנסיגה מלבנון, והבליט הערכתו למשמעת תושבי ישראל כדי להשיג הורדת רמת האינפלציה. כן שיבח תפקידה החיובי של ההסתדרות בשיפור המצב הכלכלי. גינה ההתבטאויות האנטישמיות ברפ"ג, הביע דאגתו עקב תופעה זו והדגיש כי יש להאבק בהן בהחלטיות.

כנושא הפיצויים, ציין כי השבוע יהיה דיון בבונדסטאג כדי לשפר מספר תנאים ולנסות לצמצם כמה מקרים של אפליה בתחום זה. ציין תמיכתו בהקמת קרן מיוחדת למקרים מיוחדים במכלול זה.

הוסיף כי זו עובדה מעודדת שבראש רפ"ג עומד איש כנשיא פון-וייצקר והזכיר גם מאה השנים להולדתו של ד. בן-גוריון תוך כדי הבעת הערכה לדמותו ופעילותו של המנהיג הישראלי.

בתשובה לשאלות שהופנו אליו, הבהיר שיבדוק במסגרת מפלגתו אם ניתן להציע חוק בבונדסטאג שיראה כניעה לחרם הערבי כמעשה בלתי חוקי.

בענין תאומי מנג'לה, הצהיר כי כל המפלגות מבינות עדינות הנושא וההיבט האנושי של הענין. אולי ניתן להתגבר על הקשיים והמכשולים לפצות את הקורבנות באמצעות קרן מיוחדת כנ"ל. הדגיש כי אין שום סיכוי להעלות לדיון כל מכלול נושא הפיצויים, אך ניתן אולי לפתור קשיים ומקרים מיוחדים באמצעות קרן מיוחדת.

פוגל הביע עמדת מפלגתו בעד איחוד אירופה, למען פרלמנט אירופי עם סמכויות ובעד מטבע אירופי אחיד כי לאירופה תפקיד חשוב במכלול העולמי בעתיד. בהקשר זה, הזכיר התרומה החשובה של היהודים לאירופה.

על החלטת הרשויות המשפטיות של ממרפ"ג כי לא ניתן להביא עוד למשפט השופטים בתקופת הנאצים, הבהיר פוגל כי הוא רואה בלתי-המשפט הנאציים כלי של טרור השלטון. הזכיר כי בשנות ה-60 - 50 זה לא היה נושא שעמד על סדר היום ומדגיש כי ניתן לשאול בפליאה מדוע לא טיפלו בענין בשנים הללו. קשה מאד כיום לבקר ההחלטה הנדונה מבלי לבדוק מדוע הדברים לא הוסדרו בשנות ה-50 או ה-60. אולי גם הגורמים היהודים היו צריכים להעלות הנושא מוקדם יותר.

7. לאחר הופעת פוגל, התקיים דיון בין באי הועידה על מסקנות והפקת לקחים מן המפגש, כאשר רוב הנושאים שהועלו במסגרת זו היו בעלי אופי טכני (שפת הועידות, הגברת הפעילות לקראת חגיגות 40 שנה להקמת המדינה וכדומה). בדיון נטל את רשות הדיבור ח"כ דראושה שהדגיש חשיבות השתתפות ערבים ישראלים בארגונים כמו אגודת הידידות ישראל-רפ"ג, כי יכולים הם לפעול למען הידוק הקשרים בין יהודים, ערבים וגרמנים. התפתחות יחסי גרמנים ויהודים וכן גרמנים וישראלים יכולה להיות דוגמא טובה ומודל כיצד ניתן להגיע להתפיסות והבנה בין יהודים וערבים באיזורנו. בהמשך הבהיר ח"כ דראושה עמדותיו הפוליטיות בציינו כי אין אפשרות לפתרון הסיכסוך במז"ח בכוח, לפיכך יש לשבת יחדיו ולנהל מו"מ. כל פתרון צריך להתבסס על הכרה הדדית בין ערבים, פלסטינים וישראל (קבלת החלטות האו"ם 242 ו-338 וכן להפסיק את הטרור).

ישראל חייבת להכיר בזכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים. יש להדגיש, ציין הדובר, כי בשנתיים האחרונות יש באיזור התקדמות לעבר השלום ולמעשה היום רוב ארצות ערב (ובכלל זה הפלסטינים) מקבלות את ישראל "כמציאות וכעובדה מוגמרת" במזה"ת. לבסוף שיבח ח"כ דראושה את ממרה"מ ושה"ח פרס, בעיקר עמדותיו בנושא הפורום הבינ"ל.

- באי הועידה קיימו דיון מוקדם על הצעת ההחלטות שעמדו לקבל בסיום ועידתם. גם כאן נטל רשות הדיבור ח"כ דראושה שביקש להעיר דברים בשני נושאים:
- (א) אין לעשות הכללות ולומר "הטרור הערבי" כי זה נותן רושם כאילו כל הערבים טרוריסטים ואין הדבר כן.
- (ב) בנושא "מו"מ ישיר" יש להוסיף בהחלטה הרעיון של "ועידה (פורום מטריה, ליווי) בינ"ל".

הועידה קיבלה הערתו הראשונה וכתבה "טרור ערבי, הקשור באופן הדוק...". (ללא "ה" הידיעה").

ביחס להערה השניה, הבהיר בן-נתן כי המונח "מו"מ ישיר" שבהחלטה, הוא כללי ביותר ותמיכה בעקרון זה מביעה עמדת כל החוגים והדעות של באי הועידה. הדיון כפרטים, בדרכים וכאמצעים כדי להגיע למו"מ ישיר (פורום בינ"ל או כל דרך אחרת) אינו צריך להיכלל בהחלטה הנדונה. בענין זה, לא שונה מאומה בהצעת ההחלטה, שנוסחה מצורף בזה. היא התקבלה פה אחד עם המנעות אחת.

8. במסיבת העתונאים שהתקיימה לאחר סיום הועידה ב-12/11 בצהריים, דיווח כלומנפלד על מהלך הועידה, האישים שהופיעו בפניה וכן סקר חלקים עיקריים של ההחלטה ובכלל זה נושא האנטישמיות והטרור הערבי. בתשובה לשאלה בדבר קריאת הועידה לבידודן של מדינות ערב ואחרות המסייעות לטרור הבינ"ל, הבהיר בן-נתן שקריאה זו כוללת נקיטת סנקציות ואמצעים אחרים בכל התחומים ובכלל זה הכלכלי, הבטחוני, פקוח התנועה האוירית, ניתוק יחסים דיפלומטיים וכו'. שיבת את עמדת רה"מ בריסניה ויוזמותיה בתחום זה. סוריה לא הוזכרה באופן מפורש, כי רצו לגנות התופעה באופן כללי, ללא ציון מדינה זו או אחרת. הוזכרה ברה"מ כאחת המדינות החשובות העוסקות בדסאינפורמציה.

בתשובה לשאלות בנושא השתתפות נציג ממפלגת הירוקים בוועידה, הובהר כי לאגודת הידידות אין הגבלות בתחום זה כל אשר רוצה יכול להצטרף אליה ויוכל אף להבחר לנשיאות שלה. תמיד הוזמנה מפלגת הירוקים לוועידה, אך זו הפעם הראשונה השנה שנענו להזמנה.

הודגש כי נראה כי לפחות בחלק גדול של המפלגה יש שינוי לטובה אצל הירוקים כלפי ישראל. בנושא חקיקה ברפ"ג נגד החרם הערבי, הדגיש בן-נתן בתשובה לשאלה כי שוחחו על העניין כפורום חברי הכונדסטאג וסברי הכנסת וקיבלו תגובה חיובית ואוהדת לעניין - גם יו"ר סיעת ה-SPD פוגל התבטא באהדה על העניין והבהיר כי מוכן לקדם הנושא.

מנהיגי הועידה הדגישו גם במסיבת העתונאים דברי ח"כ דראושה כעניין יחסי ישראל - רפ"ג "כמודל" להתפתחות יחסי ישראלים וערבים וציינו תרומת ח"כ דראושה לוועידה בהיותו ערבי ישראלי וחבר בית הנבחרים הישראלי גם יחד. כן הודגש בהקשר זה כי חברי הכנסת שהשתתפו בוועידה באו מרוב המפלגות, ייצגו הקשת הרחבה של הדעות בישראל והחלטות הועידה התקבלו פה אחד, על דעת כל באי הועידה.

9. מצ"ב תצלומים של תוכנית הועידה, החלטותיה וכן קטעי עיתונות שהתפרסמו בנדון.

ב ב ר כ ה,

יואל ברנע

יואל ברנע

העתק: סמנכ"ל אירופה

סמנכ"ל אמית"ק

מקצ"ב

הסברה/מרחבי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

הזכרה ממותפת לפני הפורומים הוציאה ה-10 של האגוד

אפני טנה בציון נפתחו לפני הפורומים אראסונה
ההכרה ההדדית והתנועה המשותפת אשר חשבת הנושא
היו נבחרים ראשינים אשתול פעולה הדד.
הדבר לא היה קו

הענה נפתחו ענית והפגם כחברים אחד ההישג
החשובים ביותר זקלחתנו הני החבלת הקמת, הווה אומר
הזרה הדדית, מפגשים ורתול פעולה גם אחול למשיגת
הפועל. הבסיס המשותף הפך זקלחת.
במידת מפגשנו צמדו שאילת הקניית זנושא חלופי תלמידים
ינוצר בין המצוי, התפתחות חברתית בקרב הנוצר ובחני
ההתמזגות עם נושא ההזרה בבתי הספר. אשר רציפות
היהודים והשמדתם ברייק השלטי.

בנישא חלופי התמזגות והנוצר הסכמו לפני הזדדים
כך שעציון קיים הטעון שפור גם הקשור זהנות
המשלחת וזה אהושן המעקב לאחר טובה. שני
הפורומים, שואפים ומעורקת אפולה יותר גם הנושא אורשים
מהאחרים את, נאום ושתופם בקצום הענין.
שני הפורומים נוברכים על צמת הערכה הזכרת ססמול,
ונשיא הבונדסטג ינצח אמנו "ציר-ניער" גישראל שני
הזדדים מפגשים את הזרק בהקמת אל גאמה בנסגרות יפואל
בין ומקום אשלה ושתול פעולה הציון עם שני האפים.
שני הפורומים הואים במאמר "טבור העבר" כפי
שהינה מזטיירת בתקופה האחרונה בישראל, תופעה מצאית
שבוקא ביאל אופיה האקדמאי-אליטרי יש זהותם בה
ככל הדברים האפשריות. הנסיין אמציע מחמת פשעי העבר
געזרתה של הלטינוציה הסטוית הנו פסול מקנה ויש

להלחם בו אלא כל פשוט.

על רקע ההתמסרות היקיימת בהצחקת הנחם בורשים
שני הפורומים תגנית מוענות וגיליה אנושא השואה
לם יתמקד שטח הפעולה בין הפורומים

על קיום פרויקטים משותפים. נקודות נאבד מונעות
ממטילות להיות בתרועה המוקדית בעיני המדינות,
והתכונות בעיות חברתיות הבורשות שטח פעולה
הדוק ומכוון בין שני היצורים.

על מנת לאפשר עבודה תקינה של שני הפיר.
אנו בורשים את הכרת הפורום נאדם מתאים ושואה
לגופים העוסקים בחלופי נאדם.

במילים אחרות, העצמת אמזעים ארסות שני היצור

אשר יאפשרו לפחות מפגש עבודה זו שנתו של

נציגות קטנה בין היוצרות השבולות-השנתיות. מפגשים

אלו מיועדים להדק ההבנה ההדדית, לאפשר בחינה

עקבית של כל נושא הפרוייקטים המטאבלים, ולהכין

את התשתית שטח פעולה הדדי פורה.

Von der Wehrlosigkeit zur Wehrhaftigkeit

Notizen von der X. Deutsch-Israelischen Konferenz in der Naumann-Stiftung

Von unserem Redaktionsmitglied Franz Smets

13. XI

Bele. Auer

Bonn. Er waren erwartungsgemäß nicht die einfachsten Themen, denen sich die etwa 200 Teilnehmer der X. Deutsch-Israelischen Konferenz zu Beginn dieser Woche widmen wollten. In der Friedrich-Naumann-Stiftung auf der Margaretenhöhe bei Königswinter diskutierten Mitglieder der Deutsch-Israelischen und der Israelisch-Deutschen Gesell-

schaft mit Abgeordneten der Knesset und des Bundestages über Antisemitismus und Perspektiven der Bonner Nahöst-Politik. Für den aufmerksamen Zuhörer war es ein schwieriges Unterfangen, angesichts der bunten Vielfalt von Meinungen und Stellungnahmen in der dreitägigen Dauerdebatte einen roten Faden zu finden.

Doch hatte die Regie der Deutsch-Israelischen Gesellschaft einen klugen Griff getan, indem sie mit Herbert A. Strauss und Michael Wolffsohn zwei Wissenschaftler zu Wort kommen ließ, deren unkonventionelle Vorträge eine lebendige und niveaureiche Veranstaltung ermöglichten. Das wohl einzige Manko ihrer Referate bestand darin, daß sie aus Zeitgründen nicht erschöpfend behandelt werden konnten. Insbesondere die Ausführungen von Wolffsohn führten zu entrüsteten Reaktionen, die allerdings im Nachhinein und bei näherer Betrachtung den Nachweis für den Wert seiner Überlegungen erbrachten.

Dem Professor aus München gelang es, von der über allem stehende Warte des Wissenschaftlers herunterzusteigen und die Ergebnisse seiner Forschungen über Deutsche und Juden in provozierend klaren Formulierungen darzulegen. Salopp gesagt lautet seine These, daß es im deutsch-israelischen Verhältnis einen Rollenwechsel gegeben habe. Aus gewaltanwendenden Deutschen seien „Softis“ geworden; sie hätten aufgrund der jüngsten Geschichte erfahren, daß Gewalt zur Katastrophe führen könne. Ganz anders die historische Erfahrung der Juden, die besage, daß Wehrlosigkeit zum Tode führen könne. In Israel sei ein „wehrhafter, stacheliger Mensch“ geschaffen worden.

Dieser Beschreibung wollte so mancher widersprechen. Die Deutschen wehrten sich dagegen, als „Softis“ bezeichnet zu werden,

und Israelis wollten den Begriff „Wehrhaftigkeit“ nicht unmodifiziert auf sich sitzen lassen. Ein Abgeordneter führte ein Wort der früheren israelischen Ministerpräsidentin Golda Meir an, die gesagt habe, sie werde es den Arabern nicht verzeihen, daß sie die Israelis zu Krieger gemacht hätten. Wodurch deutlich wurde, daß diese Anmerkung – eigentlich als Kritik an Wolffsohn gedacht – die Richtigkeit seiner These unterstrich. Denn sie lieferte eine wesentliche Begründung dafür, warum die Israelis heute gezwungen sind, „stachelig“ zu sein.

Beherrschender Eindruck: Die Israelis befinden sich seit der Besetzung des Westjordanlands und des Gazastreifens in einem Rechtfertigungszwang, weil sie aus Gründen ihrer Sicherheit nicht in der Lage sind, einen jüdischen demokratischen Staat zu schaffen. Und die deutsche Seite muß sich immer wieder mit dem Vorwurf des Antisemitismus auseinandersetzen. In der gestern veröffentlichten Resolution wurde dies folgendermaßen zum Ausdruck gebracht: Die Konferenz sehe mit Sorge Versuche einer Neubewertung der Geschichte für die Zeit von 1945, die die NS-Verbrechen bagatellisiere. „Antisemitismus – auch unter dem Deckmantel des Antizionismus – muß von allen politisch Verantwortlichen Tragenden in seinen Ansätzen entschieden bekämpft werden.“ Im Hinblick auf den israelisch-arabischen Konflikt begrüßt die Konferenz israelische Bemühun-

gen um direkte Verhandlungen, die von den Europäern nachhaltig unterstützt werden sollten.

Bei der Bekämpfung des Terrors fordern die Gesellschaften eindeutige Zeichen der Europäer: Arabische Staaten und andere Länder, die Terroristen aktive Hilfe und Unterschlupf gewährten, müßten isoliert werden. Die Resolution fordert mehr Solidarität der Europäer, die mit ihren jüngsten Londoner Beschlüssen gegen Syrien lediglich einen ersten Schritt im Kampf gegen den Terror unternommen hätten.

Während der Tagung meldeten sich auch oppositionelle israelische Politiker zu Wort, die das Recht der Palästinenser auf Selbstbestimmung anerkannten. Der Knesset-Abgeordnete Virschubski plädierte für Konzessionen, die eines Tages einen wie auch immer gearteten palästinensisch-jordanischen Staat ermöglichen könnten. Die Friedensbemühungen der Peres-Regierung seien nicht erfolgreich gewesen, weil Israel keinen ernsthaften Vorschlag vorgelegt habe.

Virschubski fand eine Formel, die der scheinbar ebenso unüberschaubaren wie unüberwindlichen Problematik von Antisemitismus, Terrorismus bis hin zum israelisch-arabischen Konflikt eine Klammer gibt: „Das Böse wird siegen, wenn man es nicht sieht wir müssen es heute bekämpfen, denn morgen ist es zu spät.“

„Staaten isolieren, die den Terroristen helfen“

Israelisch-Deutsche Gesellschaft: Auch Beziehungen abbrechen

BERNT CONRAD, Bonn
Politiker aus Israel und der Bundesrepublik Deutschland haben dazu aufgerufen, „arabische Staaten und andere Länder“ zu isolieren, die Terroristen aktive Hilfeleistungen und Unterschlupf gewähren. „Jede Desintellisierung des Terrorismus muß entschieden zurückgewiesen werden“, heißt es in einer Resolution, die gestern zum Abschluß der X. Deutsch-Israelischen Konferenz auf der Margaretenhöhe bei Bonn beschlossen wurde.

Der frühere israelische Botschafter in Bonn und jetzige Präsident der Israelisch-Deutschen Gesellschaft, Asher Ben-Nathan, erläuterte: „Unter Isolierung verstehen wir Abbruch der Beziehungen, wirtschaftliche Maßnahmen, Maßnahmen der Sicherheit, Beschränkung des Verkehrs, Kontrolle des Luftverkehrs – alles, was dem Terrorismus Einhalt gebieten kann.“

Die Konferenzteilnehmer begrüßten die jüngsten, gegen Syrien gerichteten Beschlüsse der EG-Außenminister als einen „ersten Schritt der gemeinsamen Solidarität betroffener Länder im Kampf gegen den Terror“. Ben-Nathan ließ jedoch keinen Zweifel daran, daß es den Israelis lieber gewesen wäre, wenn sich die EG-Partner der britischen Regierung angeschlossen und die diplomatischen Beziehungen mit Syrien abgebrochen hätten. Schließlich gebe es klare Beweise, daß Syrien an dem Attentatsversuch auf eine israelische Verkehrsmaschine in London beteiligt gewesen sei.

Der Präsident der Deutsch-Israelischen Gesellschaft, Erik Blumenfeld, wies darauf hin, daß auch andere Länder, wie Libyen und Iran, die Ter-

roristen unterstützen. Es gebe ferner ein großes Land, das mit Desinforma-tion zu tun habe und eine Rolle im Nahen Osten spiele, nämlich die Sowjetunion.

Die Deutsch-Israelische Konferenz begrüßte die Bemühungen Israels um direkte Verhandlungen, da nur auf diesem Wege der israelisch-arabische Konflikt gelöst werden könne. Die EG-Mitgliedsstaaten wurden gebeten, eine solche Politik nachhaltig zu unterstützen. „Arabischer Terrorismus, der mit dem internationalen Terrorismus eng verbunden ist“, ver-suche mit seinen Anschlägen jedoch immer wieder, jeden Ansatz von Friedensverhandlungen zu verhindern.

Der Deutsche Bundestag wurde von den Konferenzteilnehmern aufgefordert, „eine gesetzgeberische Initiative einzuleiten, wie schon in anderen europäischen Ländern und den USA seit Jahren geschehen, damit deutschen Unternehmen die Möglichkeit gegeben wird, arabische Boykottforderungen als gesetzswidrig zurückweisen zu können“. Nach Angaben Blumenfelds wird das Fehlen eines solchen Gesetzes seit Jahren von israelischer Seite kritisiert. Der neue Anlauf werde von allen Fraktionen unterstützt werden.

Die Konferenz verlangte ferner einen entschiedenen Kampf gegen den Antisemitismus, „auch unter dem Deckmantel des Antizionismus“. Die Deutsch-Israelische Gesellschaft und die Israelisch-Deutsche Gesellschaft wollen ein gemeinsames Komitee gründen, „das antisemitische Äußerungen festhält, um gezielt und in geeigneter Weise die Öffentlichkeit darüber zu informieren“. In der Abschlusresolution wurde der Vorschlag unterstützt, arabischen Studenten aus Israel Stipendien zu gewähren.

Die Welt 13. XI

8A.
13. 11. 86

Von der Wehrlosigkeit zur Wehrhaftigkeit

Notizen von der X. Deutsch-Israelischen Konferenz in der Naumann-Stiftung

Von unserem Redaktionsmitglied Franz Smets

Bonn. Er waren erwartungsgemäß nicht die einfachsten Themen, denen sich die etwa 200 Teilnehmer der X. Deutsch-Israelischen Konferenz zu Beginn dieser Woche widmen wollten. In der Friedrich-Naumann-Stiftung auf der Margaretenhöhe bei Königswinter diskutierten Mitglieder der Deutsch-Israelischen und der Israelisch-Deutschen Gesell-

schaft mit Abgeordneten der Knesset und des Bundestages über Antisemitismus und Perspektiven der Bonner Nahost-Politik. Für den aufmerksamen Zuhörer war es ein schwieriges Unterfangen, angesichts der bunten Vielfalt von Meinungen und Stellungnahmen in der dreitägigen Dauerdebatte einen roten Faden zu finden.

Doch hatte die Regie der Deutsch-Israelischen Gesellschaft einen klugen Griff getan, indem sie mit Herbert A. Strauss und Michael Wolffsohn zwei Wissenschaftler zu Wort kommen ließ, deren unkonventionelle Vorträge eine lebendige und niveaureiche Veranstaltung ermöglichten. Das wohl einzige Manko ihrer Referate bestand darin, daß sie aus Zeitgründen nicht erschöpfend behandelt werden konnten. Insbesondere die Ausführungen von Wolffsohn führten zu entrüsteten Reaktionen, die allerdings im Nachhinein und bei näherer Betrachtung den Nachweis für den Wert seiner Überlegungen erbrachten.

Dem Professor aus München gelang es, von der über allem stehende Warte des Wissenschaftlers herunterzusteigen und die Ergebnisse seiner Forschungen über Deutsche und Juden in provozierend klaren Formulierungen darzulegen. Salopp gesagt lautet seine These, daß es im deutsch-israelischen Verhältnis einen Rollenwechsel gegeben habe. Aus gewaltanwendenden Deutschen seien „Softis“ geworden; sie hätten aufgrund der jüngsten Geschichte erfahren, daß Gewalt zur Katastrophe führen könne. Ganz anders die historische Erfahrung der Juden, die besage, daß Wehrlosigkeit zum Tode führen könne. In Israel sei ein „wehrhafter, stacheliger Mensch“ geschaffen worden.

Dieser Beschreibung wollte so mancher widersprechen. Die Deutschen wehrten sich dagegen, als „Softis“ bezeichnet zu werden,

und Israelis wollten den Begriff „Wehrhaftigkeit“ nicht unmodifiziert auf sich sitzen lassen. Ein Abgeordneter führte ein Wort der früheren israelischen Ministerpräsidentin Golda Meir an, die gesagt habe, sie werde es den Arabern nicht verzeihen, daß sie die Israelis zu Kriegerern gemacht hätten. Wodurch deutlich wurde, daß diese Anmerkung – eigentlich als Kritik an Wolffsohn gedacht – die Richtigkeit seiner These unterstrich. Denn sie lieferte eine wesentliche Begründung dafür, warum die Israelis heute gezwungen sind, „stachelig“ zu sein.

Beherrschender Eindruck: Die Israelis befinden sich seit der Besetzung des Westjordanlands und des Gazastreifens in einem Rechtfertigungszwang, weil sie aus Gründen ihrer Sicherheit nicht in der Lage sind, einen jüdischen demokratischen Staat zu schaffen. Und die deutsche Seite muß sich immer wieder mit dem Vorwurf des Antisemitismus auseinandersetzen. In der gestern veröffentlichten Resolution wurde dies folgendermaßen zum Ausdruck gebracht: Die Konferenz sehe mit Sorge Versuche einer Neubewertung der Geschichte für die Zeit von 1945, die die NS-Verbrechen bagatellisiere. „Antisemitismus – auch unter dem Deckmantel des Antizionismus – muß von allen politisch Verantwortlichen Tragenden in seinen Ansätzen entschieden bekämpft werden.“ Im Hinblick auf den israelisch-arabischen Konflikt begrüßt die Konferenz israelische Bemühun-

gen um direkte Verhandlungen, die von den Europäern nachhaltig unterstützt werden sollten.

Bei der Bekämpfung des Terrors fordern die Gesellschaften eindeutige Zeichen der Europäer: Arabische Staaten und andere Länder, die Terroristen aktive Hilfe und Unterschlupf gewährten, müßten isoliert werden. Die Resolution fordert mehr Solidarität der Europäer, die mit ihren jüngsten Londoner Beschlüssen gegen Syrien lediglich einen ersten Schritt im Kampf gegen den Terror unternommen hätten.

Während der Tagung meldeten sich auch oppositionelle israelische Politiker zu Wort, die das Recht der Palästinenser auf Selbstbestimmung anerkannten. Der Knesset-Abgeordnete Virschubski plädierte für Konzessionen, die eines Tages einen wie auch immer gearteten palästinensisch-jordanischen Staat ermöglichen könnten. Die Friedensbemühungen der Peres-Regierung seien nicht erfolgreich gewesen, weil Israel keinen ernsthaften Vorschlag vorgelegt habe.

Virschubski fand eine Formel, die der scheinbar ebenso unüberschaubaren wie unüberwindlichen Problematik von Antisemitismus, Terrorismus bis hin zum israelisch-arabischen Konflikt eine Klammer gibt: „Das Böse wird siegen, wenn man es nicht siegt; wir müssen es heute bekämpfen, denn morgen ist es zu spät.“

Staatsminister Stavenhagen für Souveränität Israels über Jerusalem

Gegen Internationalisierung — Für freien Zugang für alle Menschen

Bonn (AP). Vor der deutsch-israelischen Konferenz in Königswinter hat der Staatsminister im Auswärtigen Amt, Stavenhagen, gestern die unveränderten Prinzipien der deutschen Nahost-Politik unterstrichen und versichert, daß die Bundesregierung ihre Politik weiter an dem von geschichtlicher Verantwortung geprägten Verhältnis zu Israel ausrichten und alle aussichtsreichen und realistischen Friedensbemühungen im Verein mit den Ländern der EG unterstützen werde. Stavenhagen begrüßte es, daß der israelische Staatspräsident Herzog im April 1967 den Staatsbesuch des Bundespräsidenten in Israel erwidern werde.

Als Prinzipien jeder Nahost-Regelung bezeichnete Stavenhagen das Lebensrecht Israels in sicheren und anerkannten Grenzen, das Selbstbestimmungsrecht des palästinensischen Volkes und den allseitigen Verzicht auf Gewalt im Nahost-Konflikt. Er fügte allerdings hinzu, daß das Recht auf Selbstverteidigung davon nicht betroffen sei und für Jerusalem weder eine Teilung wie früher noch eine Internationalisierung erträglich erscheine. Der richtige Weg — unter israelischer Souveränität — scheine ihm die Universalität der Stadt mit freiem Zutritt für alle Menschen zu den Heiligen Stätten zu sein. Damit könne Jerusalem zu einem Modell des friedlichen Zusammenlebens zwischen Juden und Arabern werden.

Stavenhagen vertrat die Ansicht, daß Selbstbestimmung wie für die Deutschen in Europa auch für das palästinensische Volk nur im Rahmen einer umfassenden Friedensordnung möglich sei, die allen Staaten der Region, auch Israel, sichere und anerkannte Grenzen garantiere. Ein Konsens könne also nur über den Ausgleich von Rechten aller Parteien erreicht werden. Es dürfe keine einseitige Durchsetzung von Einzelrechten geben. Gewaltverzicht bedeute auch den Verzicht auf das Streben nach einseitigen Vorteilen und Ausnutzung politischer, militärischer oder ökonomischer Machtpotentiale.

Zur Frage einer Nahost-Konferenz befürwortete Stavenhagen eine Einigung der Beteiligten auf erste Verhandlungen, an dem auch die ständigen Mitglieder des Welticherheitsrates, also auch die Sowjetunion, beteiligt wären. Er forderte alle Beteiligten auf, in ihren Bemühungen um einen dauerhaften Frieden nicht nachzulassen. Europa könne selbst bei gemeinsamem Handeln nur eine begrenzte Rolle spielen und sinnvollerweise die amerikanischen Bemühungen nur ergänzen und unterstützen.

Den jüdischen Teilnehmern der Konferenz, die von der Deutsch-Israelischen Gesellschaft veranstaltet wird, versicherte Stavenhagen, daß das deutsch-israelische Verhältnis auch weiterhin auf Grund der Vergangenheit seinen besonderen Charakter behalten werde.

Deutsch-Israelische Warnung: Schuld nicht aufrechnen *die Welt*

BERNT CONRAD, Bonn

Führende Politiker und Diplomaten aus Israel und der Bundesrepublik Deutschland haben sich gestern mit Nachdruck gegen Tendenzen gewandt, die Verbrechen des Hitler-Regimes und vor allem den Massenmord an den Juden zu bagatellisieren oder zu relativieren. „Es kann kein Aufrechnen zwischen dem Archipel GULag und Auschwitz geben“, betonte Bundestagsvizepräsidentin Annemarie Renger (SPD) in Übereinstimmung mit allen anderen Rednern bei der Eröffnung der X. Deutsch-Israelischen Konferenz auf der Margaretenhöhe bei Bonn.

Anlaß der Mahnungen war die gegenwärtige Diskussion unter deutschen Historikern über die Frage, ob die NS-Verbrechen einmalig seien oder im Kontext der Geschichte gesehen werden müßten. Der israelische Botschafter in Bonn, Jitzhak Ben-Ari, bezeichnete die These „auch andere haben Verbrechen begangen“ als Zeichen der „Unfähigkeit zum Trauern“. Die Schuld der Deutschen aus der Zeit zwischen 1933 und 1945 könne nicht gegen irgendeine andere Schuld aufgerechnet werden. „Keine Ungerechtigkeit irgendeines Anderen verkleinert die eigene Schuld“, sagte Ben-Ari.

Der deutsche Botschafter in Israel, Wilhelm Haas, nannte es verständlich, daß man sich in Israel kritisch mit der Diskussion über die Vergangenheit in Deutschland befasse. Deutsche Historiker sollten bei ihren Debatten stets bedenken, daß es angesichts der besonderen Verstrickung zwischen Deutschen und Juden nicht angehe, historische Thesen ohne Feingefühl und ohne Rücksicht

auf die Empfindungen in Israel zu entwickeln.

11. V.

Frau Renger stellte fest, gerade das Gedenken an die „Kristallnacht“ vom 9. 11. 1938 sei eine Mahnung, allen Tendenzen entgegenzutreten, die nur im entferntesten den Boden für einen neuen Antisemitismus bereiten könnten. Der CDU-Bundestagsabgeordnete Johannes Gerster erklärte: „Die Massenvernichtung von Juden war sowohl qualitativ wie quantitativ in ihrer Menschenverachtung einmalig. Wir haben keinerlei Recht, Unterdrückung anderswo zu benutzen, um Abstriche an unserer Verantwortung vorzunehmen.“ Auch der FDP-Abgeordnete Karl-Hans Laermann versicherte, die Erinnerung an die Verbrechen der NS-Vergangenheit dürfe nicht verblassen.

Der frühere israelische Botschafter in Bonn und jetzige Präsident der Deutsch-Israelischen Gesellschaft, Asher Ben-Nathan, meinte, jeder Versuch einer Bagatellisierung des Holocaust sei zum Scheitern verurteilt. Die Teilnehmer an der Eröffnungssitzung der dreitägigen Deutsch-Israelischen Konferenz hielten eine Auseinandersetzung mit der Historiker-Diskussion gerade deshalb für notwendig, weil das derzeit ausgezeichnete Klima zwischen der Bundesrepublik und Israel durch mißverständliche Äußerungen leiden könnte. Botschafter Ben-Ari nannte den Stand der offiziellen Beziehungen „vertrauensvoll“. Sie hätten sich im vergangenen Jahr ausgesprochen positiv entwickelt. Ein Beispiel dafür seien die neuen Partnerschaften zwischen Kommunen beider Länder. Ben-Ari: „Das sind Liebesehen.“

P R O G R A M M

für die X. DEUTSCH-ISRAELISCHE KONFERENZ
vom 9. bis 12. November 1986 im Hause der
FRIEDRICH-NAUMANN-STIFTUNG, Königswinter,
Margaretenhöhe

"DEUTSCHE NAHOSTPOLITIK UND ANTISEMITISMUS
IM SPANNUNGSFELD DER DEUTSCH-ISRAELISCHEN
BEZIEHUNGEN"

9. November 1986

Anreise der israelischen Teil-
nehmer
Transfer vom Flughafen

Anreise der deutschen Teilneh-
mer

19.30 Uhr

Begrüßungssessen auf Einladung
von Bundestagspräsident

Dr. Philipp Jenninger
im Festsaal des Hotel Steigen-
berger, Bonn-Center, Konrad-
Adenauer-Platz, Bonn

10. November 1986

10.00 Uhr

Eröffnung der Konferenz durch
den Präsidenten der Deutsch-
Israelischen Gesellschaft

Erik Blumenfeld, MdEP

Grußworte

S.E. Jitzhak Ben-Ari,
Botschafter des Staates Israel

S.E. Wilhelm Haas,
Botschafter der Bundesrepublik
Deutschland in Israel

Annemarie Renger,
Vizepräsidentin des Deutschen
Bundestages und Vorsitzende der
Deutsch-Israelischen Parlamen-
tariergruppe/SPD-Fraktion

Dov Ben-Meir,
Vizepräsident der Knesset und Vor-
sitzender der Israelisch-Deutschen
Parlamentariergruppe

Vertreter der Bundestagsfraktionen:

Johannes Gerster CDU-Fraktion

Ortwin Lowack CSU-Fraktion

Prof.Dr. Karl-Hans Laermann FDP-Frak-
tion

Dr. Joachim Müller DIE GRÜNEN

Asher Ben-Nathan,
Präsident der Israelisch-Deutschen
Gesellschaft, zum Thema:

"100 Jahre Ben-Gurion"

Erik Blumenfeld, MdEP

Präsident der Deutsch-Israelischen
Gesellschaft, zum Thema:

"10 Jahre Deutsch-Israelische
Konferenzen - eine Bilanz"

13.00 Uhr

Mittagessen im HOTEL BERGHOF,
Königswinter

15.00 Uhr

Prof.Dr. Herbert A. Strauss,
Leiter des Zentrums für Antisemi-
tismusforschung der Technischen
Universität Berlin:

"Antisemitismus als Mittel der
Politik"

-Diskussion-

18.30 Uhr

Empfang durch den Botschafter des
Staates Israel,
S.E. Jitzhak Ben-Ari

11. November 1986

10.00 Uhr

Prof.Dr. Michael Wolffsohn,
Dozent für Neuere Geschichte unter
besonderer Berücksichtigung der in-
ternationalen Beziehungen, an der
Hochschule der Bundeswehr, München:

"Perspektiven deutscher Nahost-
politik"

-Diskussion-

12.30 Uhr

Mittagessen auf Einladung des Aus-
wärtigen Amtes in der REDOUTE, Bad
Godesberg

15.00 Uhr

Dr. Lutz G. Stavenhagen,
Staatsminister im Auswärtigen Amt:

"Perspektiven und Praxis deutscher
Nahostpolitik"

-Diskussion-

17.30 Uhr

Meinungsaustausch zu Fragestellungen
des bilateralen Verhältnisses mit
Mitgliedern der deutsch-israelischen
Parlamentariergruppe im Deutschen
Bundestag

Ort: Deutscher Bundestag, TULPEN-
FELD

(gesonderte Einladung)

19.00 Uhr

Abendessen auf Einladung der Bundes-
tagsfraktion der CDU/CSU im RHEIN-
HOTEL DREESEN

12. November 1986

9.30 Uhr

Beratung über die Perspektiven bei-
der Gesellschaften unter Berücksich-
tigung der regionalen Gesellschaften
und der bestehenden Städtepartner-
schaften

11.00 Uhr Beschlußfassung über eine Konferenz-
entschließung

12.00 UHR Pressekonferenz im Restaurant
AM TULPENFELD, Heussallee 2-10,
Raum 4, Bonn

13.00 Uhr Mittagessen im HOTEL BERGHOF,
Königswinter

15.00 Uhr Ende der Konferenz

בון - יב' חשוון תשמ"ז

14.11.86

- 609 -

שימט ראשי
מ.א.י

אל: מקצ"ב

מאת: שגרירות בון

הנדון: רשימת ראשי המועצות האיזוריות.

פנה אלינו פעיל באגודת הידידות רפ"ג-ישראל וכן באגודת האחוות היתודית נוצרית
כצפון רפ"ג, העוסק גם בנושא קשרים בין ערים ברפ"ג ובישראל, כדי לבקש רשימה
מעודכנת של ראשי המועצות האיזוריות בישראל, כן מעוניין לקבל רשימת ראשי-הערים
תראשיות בישראל.
נדמה לנו כי במרכז השלטון המקומי ניתן להשיג רשימה זו ונודה אם תוכלו לשלוח
אלינו בהקדם האפשרי.

בברכה,
יואל ברנע

העתק: אירופה 1

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

הזכרה מעתה לשני הפורומים הוציאה ה-10 של האגוד

אפני טנה בציון נפגשו שני הפורומים לראשונה.
ההכרה ההדדית והתובנה המשותפת אשר חשבלת הנושאים
היו נבוכים ראשוניים לשתיהם פעולה הדדית.
הדבר לא היה קל

השנה נפגשו שני הפגמים כחברים אחד ההישגים
החשובים ביותר וקבוצתנו היו החבלת הקמת, הווה אומר
הזרה הדדית, מפגשים ונתונים פעולה גם אחרי למשיגת
הפורום. הבסיס המשותף הפך לקבוצתו.
במרכז מפגשנו עמדו שאלות הקשורות לנושא חלופי תלמידים
ינוצר בין המדינות, התפתחות חברתיות בקרב הנוער ובחני
ההתארגנות עם נורא ההוראה בבתי הספר - אשר רציפות
היהודים והשמדתם ברייך השלישי.

בנישא חלופי התלמידים והנוער הסכימו שני הזרמים על
כך שעדיין קיים הטען שפורגט הקשור זהנות
המשילות וכן להושיע המעקב לאחר טובה שני
הפורומים, טובהים ומעורבת אפוא יתר על הנושא אורשים
מהאחרים את שאלהם ושתופים בקצום הענין.
שני הפורומים נבחרים על צמח העכרה הזיכרת סמיוט,
ונשיא הבונדסטג ינגרד אמנו "צ'י-נוער" בישראל שני
הזרמים מפגשים את הזרם בהקמת אלף גאמה בשגרות ישראל
בין ומקום אלה ושתיהם פעולה בציון עם שני האפים.
שני הפורומים הואם במאמר "טור העבר" כפי
שהינה מדיניות בתקופה האחרונה בארמניה, תופעה מצאית
שבוקא באל אופיה האקדמאי-אליטרי יש זהותם בה
ככל הדברים האפשריות. הנסיין למעשה מחמרת פשעו העבר
בעצרתה של הלטינו-צ'ורה הסטורית הנו פסול מעקרו ויש

להלכה בו אלא כל פשוט.

על רקע ההתמסרות היקיימת בהדחקת הנמר בורשים
שני הפורומים תננית מועשרת וקליטה אנושא השואה
לם יתמקד שטח הפעולה בין הפורומים

על קיום פרויקטים משותפים. נקודת כובד מרכזית
ממשילת זהות בתרועה המוקדית בעיני המדינות,
והתרכזות. בעיות חברתיות הבורשות שטח פעולה
הדוק ומכונן בין שני היצורים.

על מנת לאפשר עבודה תקנה של שני הפיר.
אני בורשים את הכרת הפירום כלים מתאים ושואה
למפיה היעסקים בחלופי נוער.

במילים אחרות, העצמת אמונים ארסות שני היצור

אשר יאפשרו לפחות מפגש עבודה בו שנתו של

נציגות קטנה בין היוצרות השבולות-השנתיות. מפגשים

אלו מיועדים זהבן ההבנה ההדדית, לאפשר בחינה

עקבית של יא נושא הפרוייקטים המטופלים, ולהכין

את התשתית שטח פעולה הדדי פורה.

Von der Wehrlosigkeit zur Wehrhaftigkeit

Notizen von der X. Deutsch-Israelischen Konferenz in der Naumann-Stiftung

Von unserem Redaktionsmitglied Franz Smets

13.11

Bele. Herz

Bonn. Er waren erwartungsgemäß nicht die einfachsten Themen, denen sich die etwa 200 Teilnehmer der X. Deutsch-Israelischen Konferenz zu Beginn dieser Woche widmen wollten. In der Friedrich-Naumann-Stiftung auf der Margaretenhöhe bei Königswinter diskutierten Mitglieder der Deutsch-Israelischen und der Israelisch-Deutschen Gesell-

schaft mit Abgeordneten der Knesset und des Bundestages über Antisemitismus und Perspektiven der Bonner Nahost-Politik. Für den aufmerksamen Zuhörer war es ein schwieriges Unterfangen, angesichts der bunten Vielfalt von Meinungen und Stellungnahmen in der dreitägigen Dauerdebatte einen roten Faden zu finden.

Doch hatte die Regie der Deutsch-Israelischen Gesellschaft einen klugen Griff getan, indem sie mit Herbert A. Strauss und Michael Wolffsohn zwei Wissenschaftler zu Wort kommen ließ, deren unkonventionelle Vorträge eine lebendige und niveauriche Veranstaltung ermöglichten. Das wohl einzige Manko ihrer Referate bestand darin, daß sie aus Zeitgründen nicht erschöpfend behandelt werden konnten. Insbesondere die Ausführungen von Wolffsohn führten zu entrüsteten Reaktionen, die allerdings im Nachhinein und bei näherer Betrachtung den Nachweis für den Wert seiner Überlegungen erbrachten.

Dem Professor aus München gelang es, von der über allem stehende Warte des Wissenschaftlers herunterzusteigen und die Ergebnisse seiner Forschungen über Deutsche und Juden in provozierend klaren Formulierungen darzulegen. Salopp gesagt lautet seine These, daß es im deutsch-israelischen Verhältnis einen Rollenwechsel gegeben habe. Aus gewaltanwendenden Deutschen seien „Softis“ geworden; sie hätten aufgrund der jüngsten Geschichte erfahren, daß Gewalt zur Katastrophe führen könne. Ganz anders die historische Erfahrung der Juden, die besage, daß Wehrlosigkeit zum Tode führen könne. In Israel sei ein „wehrhafter, stacheliger Mensch“ geschaffen worden.

Dieser Beschreibung wollte so mancher widersprechen. Die Deutschen wehrten sich dagegen, als „Softis“ bezeichnet zu werden,

und Israelis wollten den Begriff „Wehrhaftigkeit“ nicht unmodifiziert auf sich sitzen lassen. Ein Abgeordneter führte ein Wort der früheren israelischen Ministerpräsidentin Golda Meir an, die gesagt habe, sie werde es den Arabern nicht verzeihen, daß sie die Israelis zu Kriegern gemacht hätten. Wodurch deutlich wurde, daß diese Anmerkung – eigentlich als Kritik an Wolffsohn gedacht – die Richtigkeit seiner These unterstrich. Denn sie lieferte eine wesentliche Begründung dafür, warum die Israelis heute gezwungen sind, „stachelig“ zu sein.

Beberrschender Eindruck: Die Israelis befinden sich seit der Besetzung des Westjordanlands und des Gazastreifens in einem Rechtfertigungszwang, weil sie aus Gründen ihrer Sicherheit nicht in der Lage sind, einen jüdischen demokratischen Staat zu schaffen. Und die deutsche Seite muß sich immer wieder mit dem Vorwurf des Antisemitismus auseinandersetzen. In der gestern veröffentlichten Resolution wurde dies folgendermaßen zum Ausdruck gebracht: Die Konferenz sehe mit Sorge Versuche einer Neubewertung der Geschichte für die Zeit von 1945, die die NS-Verbrechen bagatellisiere. „Antisemitismus – auch unter dem Deckmantel des Antizionismus – muß von allen politisch Verantwortlichen in seinen Ansätzen entschieden bekämpft werden.“ Im Hinblick auf den israelisch-arabischen Konflikt begrüßt die Konferenz israelische Bemühun-

gen um direkte Verhandlungen, die von den Europäern nachhaltig unterstützt werden sollten.

Bei der Bekämpfung des Terrors fordern die Gesellschaften eindeutiger Zeichen der Europäer: Arabische Staaten und andere Länder, die Terroristen aktive Hilfe und Unterschlupf gewährten, müßten isoliert werden. Die Resolution fordert mehr Solidarität der Europäer, die mit ihren jüngsten Londoner Beschlüssen gegen Syrien lediglich einen ersten Schritt im Kampf gegen den Terror unternommen hätten.

Während der Tagung meldeten sich auch oppositionelle israelische Politiker zu Wort, die das Recht der Palästinenser auf Selbstbestimmung anerkannten. Der Knesset-Abgeordnete Virschubski plädierte für Konzessionen, die eines Tages einen wie auch immer gearteten palästinensisch-jordanischen Staat ermöglichen könnten. Die Friedensbemühungen der Peres-Regierung seien nicht erfolgreich gewesen, weil Israel keinen ernsthaften Vorschlag vorgelegt habe.

Virschubski fand eine Formel, die der scheinbar ebenso unüberschaubaren wie unüberwindlichen Problematik von Antisemitismus, Terrorismus bis hin zum israelisch-arabischen Konflikt eine Klammer gibt: „Das Böse wird siegen, wenn man es nicht sieht, wir müssen es heute bekämpfen, denn morgen ist es zu spät.“

Die Welt „Staaten isolieren, die den Terroristen helfen“

Israelisch-Deutsche Gesellschaft: Auch Beziehungen abbrechen

BERT CONRAD, Bonn
Politiker aus Israel und der Bundesrepublik Deutschland haben dazu aufgerufen, „arabische Staaten und andere Länder“ zu isolieren, die Terroristen aktive Hilfeleistungen und Unterschlupf gewähren. „Jede Desinformationspolitik arabischer und anderer Regierungen, sowie die Bagatellisierung des Terrorismus muß entschieden zurückgewiesen werden“, heißt es in einer Resolution, die gestern zum Abschluß der X. Deutsch-Israelischen Konferenz auf der Margaretenhöhe bei Bonn beschlossen wurde.

Der frühere israelische Botschafter in Bonn und jetzige Präsident der Israelisch-Deutschen Gesellschaft, Asher Ben-Nathan, erläuterte: „Unter Isolierung verstehen wir Abbruch der Beziehungen, wirtschaftliche Maßnahmen, Maßnahmen der Sicherheit, Beschränkung des Verkehrs, Kontrolle des Luftverkehrs – alles, was dem Terrorismus Einhalt gebieten kann.“

Die Konferenzteilnehmer begrüßten die jüngsten, gegen Syrien gerichteten Beschlüsse der EG-Außenminister als einen „ersten Schritt der gemeinsamen Solidarität betroffener Länder im Kampf gegen den Terror“. Ben-Nathan ließ jedoch keinen Zweifel daran, daß es den Israelis lieber gewesen wäre, wenn sich die EG-Partner der britischen Regierung angeschlossen und die diplomatischen Beziehungen mit Syrien abgebrochen hätten. Schließlich gebe es klare Beweise, daß Syrien an dem Attentatsversuch auf eine israelische Verkehrsmaschine in London beteiligt gewesen sei.

Der Präsident der Deutsch-Israelischen Gesellschaft, Erik Blumenfeld, wies darauf hin, daß auch andere Länder, wie Libyen und Iran, die Ter-

roristen unterstützen. Es gebe ferner ein großes Land, das mit Desinformation zu tun habe und eine Rolle im Nahen Osten spiele, nämlich die Sowjetunion.

Die Deutsch-Israelische Konferenz begrüßte die Bemühungen Israels um direkte Verhandlungen, da nur auf diesem Wege der israelisch-arabische Konflikt gelöst werden könne. Die EG-Mitgliedsstaaten wurden gebeten, eine solche Politik nachhaltig zu unterstützen. „Arabischer Terrorismus, der mit dem internationalen Terrorismus eng verbunden ist“, verurteilt die Konferenz, „sollte jedoch immer wieder, jeden Ansatz von Friedensverhandlungen zu verhindern.“

Der Deutsche Bundestag wurde von den Konferenzteilnehmern aufgefordert, „eine gesetzgeberische Initiative einzuleiten, wie schon in anderen europäischen Ländern und den USA seit Jahren geschehen, damit deutschen Unternehmen die Möglichkeit gegeben wird, arabische Boykottforderungen als gesetzeswidrig zurückweisen zu können“. Nach Angaben Blumenfelds wird das Fehlen eines solchen Gesetzes seit Jahren von israelischer Seite kritisiert. Der neue Anlauf werde von allen Fraktionen unterstützt werden.

Die Konferenz verlangte ferner von den unterschiedlichen Kampf gegen den Antisemitismus, „auch unter dem Deckmantel des Antizionismus“. Die Deutsch-Israelische Gesellschaft und die Israelisch-Deutsche Gesellschaft wollen ein gemeinsames Komitee gründen, „das antisemitische Äußerungen festhält, um gezielt und in geeigneter Weise die Öffentlichkeit darüber zu informieren“. In der Abschlusresolution wurde der Vorschlag unterstützt, arabischen Studenten aus Israel Stipendien zu gewähren.

Von der Wehrlosigkeit zur Wehrhaftigkeit

Notizen von der X. Deutsch-Israelischen Konferenz in der Naumann-Stiftung

Von unserem Redaktionsmitglied Franz Smets

Bonn. Er waren erwartungsgemäß nicht die einfachsten Themen, denen sich die etwa 200 Teilnehmer der X. Deutsch-Israelischen Konferenz zu Beginn dieser Woche widmen wollten. In der Friedrich-Naumann-Stiftung auf der Margaretenhöhe bei Königswinter diskutierten Mitglieder der Deutsch-Israelischen und der Israelisch-Deutschen Gesell-

schaft mit Abgeordneten der Knesset und des Bundestages über Antisemitismus und Perspektiven der Bonner Nahost-Politik. Für den aufmerksamen Zuhörer war es ein schwieriges Unterfangen, angesichts der bunten Vielfalt von Meinungen und Stellungnahmen in der dreitägigen Dauerdebatte einen roten Faden zu finden.

Doch hatte die Regie der Deutsch-Israelischen Gesellschaft einen klugen Griff getan, indem sie mit Herbert A. Strauss und Michael Wolffsohn zwei Wissenschaftler zu Wort kommen ließ, deren unkonventionelle Vorträge eine lebendige und niveaureiche Veranstaltung ermöglichten. Das wohl einzige Manko ihrer Referate bestand darin, daß sie aus Zeitgründen nicht erschöpfend behandelt werden konnten. Insbesondere die Ausführungen von Wolffsohn führten zu entrüsteten Reaktionen, die allerdings im Nachhinein und bei näherer Betrachtung den Nachweis für den Wert seiner Überlegungen erbrachten.

Dem Professor aus München gelang es, von der über allem stehende Warte des Wissenschaftlers herunterzusteigen und die Ergebnisse seiner Forschungen über Deutsche und Juden in provozierend klaren Formulierungen darzulegen. Salopp gesagt lautet seine These, daß es im deutsch-israelischen Verhältnis einen Rollenwechsel gegeben habe. Aus gewaltanwendenden Deutschen seien „Softis“ geworden; sie hätten aufgrund der jüngsten Geschichte erfahren, daß Gewalt zur Katastrophe führen könne. Ganz anders die historische Erfahrung der Juden, die besage, daß Wehrlosigkeit zum Tode führen könne. In Israel sei ein „wehrhafter, stacheliger Mensch“ geschaffen worden.

Dieser Beschreibung wollte so mancher widersprechen. Die Deutschen wehrten sich dagegen, als „Softis“ bezeichnet zu werden,

und Israelis wollten den Begriff „Wehrhaftigkeit“ nicht unmodifiziert auf sich sitzen lassen. Ein Abgeordneter führte ein Wort der früheren israelischen Ministerpräsidentin Golda Meir an, die gesagt habe, sie werde es den Arabern nicht verzeihen, daß sie die Israelis zu Kriegern gemacht hätten. Wodurch deutlich wurde, daß diese Anmerkung – eigentlich als Kritik an Wolffsohn gedacht – die Richtigkeit seiner These unterstrich. Denn sie lieferte eine wesentliche Begründung dafür, warum die Israelis heute gezwungen sind, „stachelig“ zu sein.

Beherrschender Eindruck: Die Israelis befinden sich seit der Besetzung des Westjordanlands und des Gazastreifens in einem Rechtfertigungszwang, weil sie aus Gründen ihrer Sicherheit nicht in der Lage sind, einen jüdischen demokratischen Staat zu schaffen. Und die deutsche Seite muß sich immer wieder mit dem Vorwurf des Antisemitismus auseinandersetzen. In der gestern veröffentlichten Resolution wurde dies folgendermaßen zum Ausdruck gebracht: Die Konferenz sehe mit Sorge Versuche einer Neubewertung der Geschichte für die Zeit von 1945, die die NS-Verbrechen bagatellisiere. „Antisemitismus – auch unter dem Deckmantel des Antizionismus – muß von allen politisch Verantwortlichen Tragenden in seinen Ansätzen entschieden bekämpft werden.“ Im Hinblick auf den israelisch-arabischen Konflikt begrüßt die Konferenz israelische Bemühun-

gen um direkte Verhandlungen, die von den Europäern nachhaltig unterstützt werden sollten.

Bei der Bekämpfung des Terrors fordern die Gesellschaften eindeutige Zeichen der Europäer: Arabische Staaten und andere Länder, die Terroristen aktive Hilfe und Unterschlupf gewährten, müßten isoliert werden. Die Resolution fordert mehr Solidarität der Europäer, die mit ihren jüngsten Londoner Beschlüssen gegen Syrien lediglich einen ersten Schritt im Kampf gegen den Terror unternommen hätten.

Während der Tagung meldeten sich auch oppositionelle israelische Politiker zu Wort, die das Recht der Palästinenser auf Selbstbestimmung anerkannten. Der Knesset-Abgeordnete Virschubski plädierte für Konzessionen, die eines Tages einen wie auch immer gearteten palästinensisch-jordanischen Staat ermöglichen könnten. Die Friedensbemühungen der Peres-Regierung seien nicht erfolgreich gewesen, weil Israel keinen ernsthaften Vorschlag vorgelegt habe.

Virschubski fand eine Formel, die der scheinbar ebenso unüberschaubaren wie unüberwindlichen Problematik von Antisemitismus, Terrorismus bis hin zum israelisch-arabischen Konflikt eine Klammer gibt: „Das Böse wird siegen, wenn man es nicht sieht; wir müssen es heute bekämpfen, denn morgen ist es zu spät.“

Staatsminister Stavenhagen für Souveränität Israels über Jerusalem

Gegen Internationalisierung — Für freien Zugang für alle Menschen

Bonn (AP). Vor der deutsch-israelischen Konferenz in Königswinter hat der Staatsminister im Auswärtigen Amt, Stavenhagen, gestern die unveränderten Prinzipien der deutschen Nahost-Politik unterstrichen und versichert, daß die Bundesregierung ihre Politik weiter an dem von geschichtlicher Verantwortung geprägten Verhältnis zu Israel ausrichten und alle aussichtsreichen und realistischen Friedensbemühungen im Verein mit den Ländern der EG unterstützen werde. Stavenhagen begrüßte es, daß der israelische Staatspräsident Herzog im April 1967 den Staatsbesuch des Bundespräsidenten in Israel erwidern werde.

Als Prinzipien jeder Nahost-Regelung bezeichnete Stavenhagen das Lebensrecht Israels in sicheren und anerkannten Grenzen, das Selbstbestimmungsrecht des palästinensischen Volkes und den allseitigen Verzicht auf Gewalt im Nahost-Konflikt. Er fügte allerdings hinzu, daß das Recht auf Selbstverteidigung davon nicht betroffen sei und für Jerusalem weder eine Teilung wie früher noch eine Internationalisierung erträglich erscheine. Der richtige Weg — unter israelischer Souveränität — scheine ihm die Universalität der Stadt mit freiem Zutritt für alle Menschen zu den Heiligen Stätten zu sein. Damit könne Jerusalem zu einem Modell des friedlichen Zusammenlebens zwischen Juden und Arabern werden.

Stavenhagen vertrat die Ansicht, daß Selbstbestimmung wie für die Deutschen in Europa auch für das palästinensische Volk nur im Rahmen einer umfassenden Friedensordnung möglich sei, die allen Staaten der Region, auch Israel, sichere und anerkannte Grenzen garantiere. Ein Konsens könne also nur über den Ausgleich von Rechten aller Parteien erreicht werden. Es dürfe keine einseitige Durchsetzung von Einzelrechten geben. Gewaltverzicht bedeute auch den Verzicht auf das Streben nach einseitigen Vorteilen und Ausnutzung politischer, militärischer oder ökonomischer Machtpotentiale.

Zur Frage einer Nahost-Konferenz befürwortete Stavenhagen eine Einigung der Beteiligten auf erste Verhandlungen, an dem auch die ständigen Mitglieder des Welticherheitsrates, also auch die Sowjetunion, beteiligt wären. Er forderte alle Beteiligten auf, in ihren Bemühungen um einen dauerhaften Frieden nicht nachzulassen. Europa könne selbst bei gemeinsamem Handeln nur eine begrenzte Rolle spielen und sinnvollerweise die amerikanischen Bemühungen nur ergänzen und unterstützen.

Den jüdischen Teilnehmern der Konferenz, die von der Deutsch-Israelischen Gesellschaft veranstaltet wird, versicherte Stavenhagen, daß das deutsch-israelische Verhältnis auch weiter auf Grund der Vergangenheit seinen besonderen Charakter behalten werde.

Deutsch-Israelische Warnung: Schuld nicht aufrechnen da will

BERNT CONRAD, Bonn

Führende Politiker und Diplomaten aus Israel und der Bundesrepublik Deutschland haben sich gestern mit Nachdruck gegen Tendenzen gewandt, die Verbrechen des Hitler-Regimes und vor allem den Massennord an den Juden zu bagatellisieren oder zu relativieren. „Es kann kein Aufrechnen zwischen dem Archipel GULag und Auschwitz geben“, betonte Bundestagsvizepräsidentin Annemarie Renger (SPD) in Übereinstimmung mit allen anderen Rednern bei der Eröffnung der X. Deutsch-Israelischen Konferenz auf der Margaretenhöhe bei Bonn.

Anlaß der Mahnungen war die gegenwärtige Diskussion unter deutschen Historikern über die Frage, ob die NS-Verbrechen einmalig seien oder im Kontext der Geschichte gesehen werden müßten. Der israelische Botschafter in Bonn, Jitzhak Ben-Ari, bezeichnete die These „auch andere haben Verbrechen begangen“ als Zeichen der „Unfähigkeit zum Trauern“. Die Schuld der Deutschen aus der Zeit zwischen 1933 und 1945 könne nicht gegen irgendeine andere Schuld aufgerechnet werden. „Keine Ungerechtigkeit irgendeines Anderen verkleinert die eigene Schuld“, sagte Ben-Ari.

Der deutsche Botschafter in Israel, Wilhelm Haas, nannte es verständlich, daß man sich in Israel kritisch mit der Diskussion über die Vergangenheit in Deutschland befasse. Deutsche Historiker sollten bei ihren Debatten stets bedenken, daß es angesichts der besonderen Verstrickung zwischen Deutschen und Juden nicht angehe, historische Thesen ohne Feingefühl und ohne Rücksicht

auf die Empfindungen in Israel zu entwickeln.

(1. V.)

Frau Renger stellte fest, gerade das Gedenken an die „Kristallnacht“ vom 9. 11. 1938 sei eine Mahnung, allen Tendenzen entgegenzutreten, die nur im entferntesten den Boden für einen neuen Antisemitismus bereiten könnten. Der CDU-Bundestagsabgeordnete Johannes Gerster erklärte: „Die Massenvernichtung von Juden war sowohl qualitativ wie quantitativ in ihrer Menschenverachtung einmalig. Wir haben keinerlei Recht, Unterdrückung anderswo zu benutzen, um Abstriche an unserer Verantwortung vorzunehmen.“ Auch der FDP-Abgeordnete Karl-Hans Laermann versicherte, die Erinnerung an die Verbrechen der NS-Vergangenheit dürfe nicht verblasen.

Der frühere israelische Botschafter in Bonn und jetzige Präsident der Deutsch-Israelischen Gesellschaft, Asher Ben-Nathan, meinte, jeder Versuch einer Bagatellisierung des Holocaust sei zum Scheitern verurteilt. Die Teilnehmer an der Eröffnungssitzung der dreitägigen Deutsch-Israelischen Konferenz hielten eine Auseinandersetzung mit der Historiker-Diskussion gerade deshalb für notwendig, weil das derzeit ausgezeichnete Klima zwischen der Bundesrepublik und Israel durch mißverständliche Äußerungen leiden könnte. Botschafter Ben-Ari nannte den Stand der offiziellen Beziehungen „vertrauensvoll“. Sie hätten sich im vergangenen Jahr ausgesprochen positiv entwickelt. Ein Beispiel dafür seien die neuen Partnerschaften zwischen Kommunen beider Länder. Ben-Ari: „Das sind Liebesehen.“

PROGRAMM

für die X. DEUTSCH-ISRAELISCHE KONFERENZ
vom 9. bis 12. November 1986 im Hause der
FRIEDRICH-NAUMANN-STIFTUNG, Königswinter,
Margaretenhöhe

"DEUTSCHE NAHOSTPOLITIK UND ANTISEMITISMUS
IM SPANNUNGSFELD DER DEUTSCH-ISRAELISCHEN
BEZIEHUNGEN"

9. November 1986

Anreise der israelischen Teil-
nehmer
Transfer vom Flughafen

Anreise der deutschen Teilneh-
mer

19.30 Uhr

Begrüßungssessen auf Einladung
von Bundestagspräsident

Dr. Philipp Jenninger

im Festsaal des Hotel Steigen-
berger, Bonn-Center, Konrad-
Adenauer-Platz, Bonn

10. November 1986

10.00 Uhr

Eröffnung der Konferenz durch
den Präsidenten der Deutsch-
Israelischen Gesellschaft

Erik Blumenfeld, MdEP

Grußworte

S.E. Jitzhak Ben-Ari,
Botschafter des Staates Israel

S.E. Wilhelm Haas,
Botschafter der Bundesrepublik
Deutschland in Israel

Annemarie Renger,
Vizepräsidentin des Deutschen
Bundestages und Vorsitzende der
Deutsch-Israelischen Parlamen-
tariengruppe/SPD-Fraktion

Dov Ben-Meir,
Vizepräsident der Knesset und Vor-
sitzender der Israelisch-Deutschen
Parlamentariergruppe

Vertreter der Bundestagsfraktionen:

Johannes Gerster CDU-Fraktion

Ortwin Lowack CSU-Fraktion

Prof.Dr. Karl-Hans Laermann FDP-Frak-
tion

Dr. Joachim Müller DIE GRÜNEN

Asher Ben-Nathan,
Präsident der Israelisch-Deutschen
Gesellschaft, zum Thema:

"100 Jahre Ben-Gurion"

Erik Blumenfeld, MdEP

Präsident der Deutsch-Israelischen
Gesellschaft, zum Thema:

"10 Jahre Deutsch-Israelische
Konferenzen - eine Bilanz"

13.00 Uhr

Mittagessen im HOTEL BERGHOF,
Königswinter

15.00 Uhr

Prof.Dr. Herbert A. Strauss,
Leiter des Zentrums für Antisemi-
tismusforschung der Technischen
Universität Berlin:

"Antisemitismus als Mittel der
Politik"

-Diskussion-

18.30 Uhr

Empfang durch den Botschafter des
Staates Israel,
S.E. Jitzhak Ben-Ari

11. November 1986

10.00 Uhr

Prof.Dr. Michael Wolffsohn,
Dozent für Neuere Geschichte unter
besonderer Berücksichtigung der in-
ternationalen Beziehungen, an der
Hochschule der Bundeswehr, München:

"Perspektiven deutscher Nahost-
politik"

-Diskussion-

12.30 Uhr

Mittagessen auf Einladung des Aus-
wärtigen Amtes in der REDOUTE, Bad
Godesberg

15.00 Uhr

Dr. Lutz G. Stavenhagen,
Staatsminister im Auswärtigen Amt:

"Perspektiven und Praxis deutscher
Nahostpolitik"

-Diskussion-

17.30 Uhr

Meinungsaustausch zu Fragestellungen
des bilateralen Verhältnisses mit
Mitgliedern der deutsch-israelischen
Parlamentariergruppe im Deutschen
Bundestag

Ort: Deutscher Bundestag, TULPEN-
FELD

(gesonderte Einladung)

19.00 Uhr

Abendessen auf Einladung der Bundes-
tagsfraktion der CDU/CSU im RHEIN-
HOTEL DREESEN

12. November 1986

9.30 Uhr

Beratung über die Perspektiven bei-
der Gesellschaften unter Berücksich-
tigung der regionalen Gesellschaften
und der bestehenden Städtepartner-
schaften

11.00 Uhr Beschlußfassung über eine Konferenz-
entschließung

12.00 UHR Pressekonferenz im Restaurant
AM TULPENFELD, Heussallee 2-10,
Raum 4, Bonn

13.00 Uhr Mittagessen im HOTEL BERGHOF,
Königswinter

15.00 Uhr Ende der Konferenz

משרד החוץ-מחלקת הקשר

בלמס

גבט

חידוש: 11,4758

אל: המשרד

ט-בוין, נר: 101, תא: 121186, זח: 1400, זח: ר/ט: ג: ב

ג: ד: 8

בלמס/רגיל

אל : אירופה 1

הקצב

מתא: הסגרירות בון

החלטות ועידת אגודת הידידות ישראל-רפג

1. הועידה שהתקיימה בקניגסרוינסר שליו בון בין 12
9 דנא, קיבלה החלטות בנושאים הבאים :-

- א. מקדמת בברכה מאמצי ישראל לסוּח יסיר לפתרון הסכסוך
במזרח ומנסה לארצות אירופה כדי ישתמכו במאמצים אלה.
- ב. תגנה הסרור הערבי הקשר באופן הדוק עם הסרור הבינל.
מברכה על החלטות ארצות השוק בלונדון כצעד ראשון של
סולידריות חודיה במאבק נגד הסרור.
- ג. קוראת לבידודן של ארצות ערביות ואחרות המסייעות
לטרוריסטים ודוחה כל נסיון להמשיט בסכנת הסרור.
- ד. תבקשת שהבונדסטאג ימלל כדי שיתקבל חוק הקובע כי
כניעה לחרט הערבי מנדגזה לחוק, גדומה לחוקים דומים
שהתקבלו במספר ארצות אירופה ובארוב.
- ה. רואה בדאגה הנטייה להערבה היסטורית מחודשת של התקופה
שלפני 1945, הממעיטה במימדי הפשעים הנאציים.

1957 : 08.11.57
1957 : 08.11.57
1957 : 08.11.57
1957 : 08.11.57
1957 : 08.11.57

1957 : 08.11.57

1957 : 08.11.57

1957 : 08.11.57

1957 : 08.11.57

1957 : 08.11.57

1. 1957 : 08.11.57

2. 1957 : 08.11.57

3. 1957 : 08.11.57

4. 1957 : 08.11.57

5. 1957 : 08.11.57

6. 1957 : 08.11.57

משרד החוץ-מחלקת הקשר

1. החליטה על הקמת ועדה שתעקוב אחר התבטאויות האנטישמיות כדי למעול נגד תרמטה זו.

2. רואה בהגבלות המוטלות על יהודי בריהם חמרה בזכויות האדם ומגנה תרמטה זו.

3. מקבלת בסימוק רב החלטת הנשיאות והברי הוונדסטאג ללוח את ארועי שנת ה-40 להקמת המדינה ב-1988 במעילויות בתחום התרבות, הפוליטי, והתיירות.

4. מברכת על התעשה להעניק מילגות לסטודנטים ערביים ישראלים ורושמת לפנייה בסימוק בוי מתמג התייחסה בחיוב ליוזמה זו.

5. המודוט של הצעירים באגודות הידידות קיבלו החלטת משותפת נכרדה ובה יש לציון כי הפורוט קידט בברכה הצעת שרת החנוך, המשפחה, והבריאות והאשה - דוטמוט וכן יוד הוונדסטאג יאנינגר למעול למען איוש תנקיד של אחראי לענייני נוער שגרירות רנג בישראל וממליצה על מינוי איש מקביל בשג ישראל בגוון.

6. דוח מפורט בדיט הקורו.

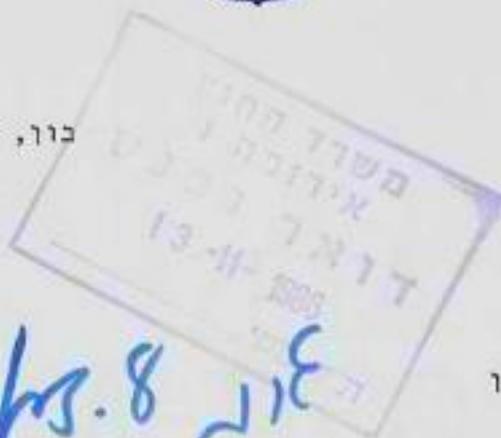
ברגע.

==אג.

תמ: שחח, מככל, ממככל, שנוב, אירא, אירב, שמורק, תרבות, הסברה, מקצב, תמוצות, ר/חרבז, ממז, דרורי, כלכליתג'

בון, ט חשוך תשמ"ז
11 נובמבר 1986

אל : אירופה 1
מאת: סגירות בון

צוה 8.8

הנדון: ועידת אגודת הידידות רפ"ג-ישראל-נאום שר המדינה
במשה"ח המקומי

מצ"כ תצלום הנאום ששר המדינה במשה"ח המקומי, DR. LUTZ STAIVENHAGEN, עומד לשאת במסגרת הועידה הנדונה ב-11 דנא אחה"צ. מיסמך זה נשלח אליכם לפני שהנאום עצמו נישא בפני באי-הועידה, לפיכך עשויים לחול בו שינויים של הרגע האחרון. נעדכנכם לפי הצורך.

הועידה תסתיים ב-12 דנא ובדיפ' שבוע הבא נשלח אליכם דיווח מפורט על הארוע.

ב ב ר כ ה,

יואל ברנע

העחק: סמנכ"ל אירופה

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

חסוי

לכבוד
צ"ב הר"ק שווארץ

לשכת יושב-ראש הכנסת

(1) יואל איזיק

(2) ת. טוקוביץ - ישיבת
בראגין - ישיבת

בברכה

משרד החוץ

אידופה 1

דונגל 12

12-11-1986

ע"ק מסי

11-11-86.

ירושלים

Ms. R Nit

Jerusalem, 10 November 1986
8 Cheshvan 5747

Dear Colleague,

I very much appreciate the interest you expressed in the Israel-German Parliamentary Friendship Group and thank you for your invitation for three additional Members of Knesset to attend the meeting in Bonn on 10th November, 1986.

I am confident that the activities of this group will strengthen the relationship between our two parliaments and will further the understanding between our peoples.

Please accept, dear colleague, the assurance of my highest consideration.

Yours sincerely,

Shlomo Hillel

Shlomo Hillel

His Excellency
Dr. Philipp Jenninger
President of the Bundestag
Bundeshaus
5300 Bonn 1

Mr. & Mrs.

Dear Sirs,

I have the pleasure to inform you that your order for [illegible] has been received and is being processed.

The goods will be ready for shipment by [illegible] and will be sent to you by [illegible].

Yours faithfully,

[illegible signature]

[illegible footer text]

DER PRÄSIDENT
DES DEUTSCHEN BUNDESTAGES

5300 BONN 1, 15.9.86

Sehr geehrter Herr Präsident,
lieber Herr Kollege,

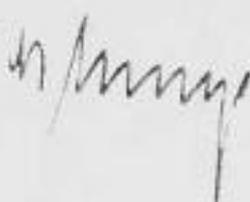
Frau Vizepräsidentin Renger, die gleichzeitig Vorsitzende der Deutsch-Israelischen Parlamentariergruppe ist, hat mich darüber unterrichtet, daß an der bevorstehenden DIG/IDG-Konferenz, die vom 10. bis zum 12. November 1986 in Bonn stattfinden wird, eine Delegation von fünf Abgeordneten der Knesset unter Leitung des stellvertretenden Präsidenten und Vorsitzenden der Knesset-Parlamentariergruppe Israel-Deutschland, Herrn Dov Ben Meir, teilnehmen wird. Sie hat mich wissen lassen, daß weitere Mitglieder Ihres Parlaments lebhaftes Interesse bekundet haben, an diesem Treffen teilzunehmen.

Ich würde es daher sehr begrüßen, wenn für die Dauer dieser Veranstaltung drei weitere Mitglieder der Knesset, unter ihnen der Abgeordnete von Shinui, Herr Zeidan Atashi, als Gäste des Deutschen Bundestages in die Bundesrepublik Deutschland kämen. Auch die Flugkosten würden vom Deutschen Bundestag getragen.

Nöge auch diese Begegnung zwischen engagierten Bürgern unserer beiden Staaten dazu beitragen, das gegenseitige Verständnis zu vertiefen und weiterzuentwickeln.

Mit freundlichen Grüßen

Ihr

S.E.
dem Speaker der Knesset
des Staates Israel
Herrn Shlomo Hillel
Jerusalem

בון, ק חשון תשמ"ז
11 נובמבר 1986

ז"ת 8.8.80

אל : אירופה 1
טאת: שגרירות בון

הנרון: ועידה אגודת הידידות רפ"ג-ישראל-נאום שר המדינה
במשה"ח המקומי

מצ"ב תצלום הנאום ששר המדינה במשה"ח המקומי, DR. LUTZ STAVENHAGEN, עומד לשאת במסגרת הועידה הנדונה ב-11 דנא אחה"צ. מיסמך זה נשלח אליכם לפני שתנאום עצמו נישא בפני באי-הועידה, לפיכך עשויים לחול בו שינויים של הרגע האחרון. נעדכנכם לפי הצורך.

הועידה תמתיים ב-12 דנא ובדיפ' שבוע הבא נשלח אליכם דיווח מפורט על האירוע.

כ ב ר כ ה,

יואל ברנע

העתק: סמנכ"ל אירופה ✓

בון - יט' אלול תשמ"ו

23.9.86
 - 492 -
 דואר נכנס
 26-09-1986
 בית מסי

Handwritten notes in blue ink:
 מ.א. 104 ✓
 מ.א. 104
 מ.א. 104

אל: אירופה 1

מאת: שגרירות בון

הנדון: הודעה לעתונות מטעם אגודות הידידות עם ישראל ברפ"ג-אוסטריה ושוויץ.

רצ"ב הודעה לעתונות שהאגודות הנ"ל הוציאו לאור ב-19 דנא בישיבתם בשטרסבורג.
 בהודעה מברכים על השיחות בין דוה"מ לבין מלך מרוקו ונשיא מצרים וממליצים שאירופה
 תעודד פגישות כאלה.
 כמו כן מברכות האגודות הנ"ל על החלטת מועצת אירופה בנושא הטרור.

ב ב ר כ ה,

 יהודי קינר

העתק: סמנכ"ל ד. שמורק

מקצ"ב

הסברה

ZETA
 MAILPOST

P r e s s e e r k l ä r u n g

Die Verantwortlichen der Freundschaftsgesellschaften mit Israel aus Österreich, der Bundesrepublik Deutschland und der Schweiz trafen sich vom 17. bis 19. September 1986 in Straßburg, um über ihren Beitrag zur Friedenssicherung im Mittleren Osten zu beraten.

Im Verlauf von eingehenden Gesprächen mit Vertretern dieser Länder im Europarat und mit Beobachtern aus Israel haben sie die direkten Kontakte des israelischen Premierministers mit dem König von Marokko und dem Staatspräsidenten von Ägypten begrüßt.

Die Verantwortlichen der Freundschaftsgesellschaften vertreten die Meinung, daß Europa zu weiteren solchen bilateralen Treffen ermutigen soll. Es ist zu beklagen, daß die Schritte zur Friedenssuche in dieser Region von einem Anwachsen terroristischer Anschläge begleitet werden, um Fortschritte in dem Friedensprozeß zu verhindern. Die Freundschaftsgesellschaften haben deshalb mit Befriedigung die Resolution der Parlamentarischen Versammlung des Europarates zur Kenntnis genommen, die den Terrorismus verurteilt und die Mitgliedsstaaten aufruft, ihn zu bekämpfen.

Die Gespräche der Verantwortlichen der Freundschaftsgesellschaften mit den Parlamentariern des Europarates haben die Nützlichkeit derartiger persönlicher Kontakte und deren Notwendigkeit unterstrichen. Die Freundschaftsgesellschaften sind bemüht, diese Kontakte fortzusetzen und zu vertiefen.

Straßburg, den 19. September 1986

ÖSTERREICHISCH-ISRAELISCHE GESELLSCHAFT
GESELLSCHAFT SCHWEIZ-ISRAEL
DEUTSCH-ISRAELISCHE GESELLSCHAFT

כ"ו, י"א אלול תש"ו

15 ספטמבר 1986

5

משרד
אירוסים
דואר נכנס
1.8-09-1986
תיק מס'

אל : תפוצה
מאת: השגרירות כ"ו

הכרוז: מגובות בנושא הרצה באיסטנבול

רצ"כ הודעת "האגודה הגרמנית-ישראלית" בנושא.

כ ב ר כ ה,

ז"ו 8.8

לתורי קינז

העתק: הסכרה/מרחבי
מד"קס
אירוסים 1 ✓

STATE OF CALIFORNIA
COUNTY OF [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

3m 8.2d

Presseerklärung

Der Präsident der Deutsch-Israelischen Gesellschaft,
Erik Blumenfeld, MdEP, erklärt:

Die abscheuliche terroristische Bluttat in der Synagoge von Istanbul wird von der Deutsch-Israelischen Gesellschaft auf das Schärfste verurteilt. Es muß jedem verantwortlichen Politiker klar sein, daß sich derartige Greuelthaten nicht nur in Mittelmeerländern ereignen können. Der bestialische Terror kennt keine Grenzen.

Daraus ergibt sich ein Handlungsbedarf für die Regierung der Bundesrepublik Deutschland, sich in vorderster Front gegen den internationalen Terrorismus mit allen zur Verfügung stehenden Mitteln zu engagieren. Verlautbarungen von verantwortlichen Außenpolitikern der Bundesrepublik in amtlicher Funktion, die in naiver Weise Entschuldigungen für arabischen Terrorismus finden und Israel als Ursache für den Terrorismus mitverantwortlich machen, sind überhaupt nicht hilfreich, sondern leisten einen Beitrag, den Terrorismus in Sonderheit arabischer Prägung salonfähig zu machen. Dieser Haltung gegenüber einem für alle Staaten bedrohlichen Phänomen widersetzen wir uns mit aller Konsequenz.

Die Selbstbestimmung der Palästinenser oder anderer Volksgruppen kann und darf nicht durch terroristische Akte verwirklicht werden. Politische Probleme können ausschließlich mit Mitteln der Politik - nicht mit Gewalt - gelöst werden. Deutsche Politiker sind aufgefordert, hierbei ihren Beitrag zu leisten.

Bonn, den 9. September 1986

משרד החוץ-מחלקת הקשר

1202

נכנס

שטר

אל: המשרד, תל: 57, ט: 111

תל: 1500, ט: 5, תל: 120585, תל: 1500

זיוה 8.8

משרד החוץ

אל: המשרד, תל: 57, ט: 111 (השטר)

תל: 1500, ט: 5, תל: 120585, תל: 1500

א"י בטרנספון, יו"ר אגודת ידידות ישראל-רפ"ג, ט"ל
בשר המלגה, תל: 57, ט: 111, תל: 1500, ט: 5, תל: 120585, תל: 1500
יסקר ביוטינגטון 16 עד 20 ביולי
הוא מורג מהעיר הספרדית משופת ארז'וב-אידופה והשפה
שלי"ת שיבולה לצטות סך של טנינינו במל"ת, טקט שחז
סמט יסקו לשי"ת הוא יסקור 1- RITZ CARLTON, הובילו
להודיני מטר - 57, ט: 111, תל: 1500, ט: 5, תל: 120585, תל: 1500

111

11-11

1--

111: 11-11, 11-11, 11-11